اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۱۰ مهر ۱۴۰۱
• ۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
• ۲ اکتبر ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۴۸۱ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۶۳ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

باید در کشور بستر اعتراض فراهم شود

یک عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: ما معتقدیم باید در کشور بستر اعتراض فراهم شود و مردم در چارچوب قانون بتوانند نظرات موافق و مخالف خود را درباره روش‌های اجرایی و مسائل مطرح کنند.

مجتبی یوسفی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به صحبت‌های اخیر رئیس‌جمهوری با مردم و ضرورت ایجاد بستر مناسب برای شنیدن اعتراضات مردمی در چارچوب قانون، بیان کرد: این روزها شاهدیم کشورهایی نظیر امریکا، انگلیس و فرانسه نگران آزادی بیان در ایران شده‌اند. هیچ کس در جمهوری اسلامی مخالف ابراز عقیده و اعلام نظر صنوف و اقشار مختلف و همه کسانی که ممکن است نظر مخالفی نسبت به کارکرد برخی از دستگاه‌ها داشته باشند، نیست.

۲

سرمقاله

موقعیت ایران در بازار انرژی جهان

۲

گفت‌وگو

تامین نقدینگی پیش از تولید و فروش

۴

دولت شجاع باشد و بگوید زیرساخت نداریم

۱۳

گزارش‌های روز

طرح پر سروصدای دولت در بن‌بست

۱۰

ناآرامی در کمین بازار سرمایه

بازار سرمایه در ماه‌های اخیر روزهای خوبی را پشت‌سر نگذاشت؛ تا جایی‌که می‌توان ادعا کرد بورس تهران در نیمه نخست امسال، بازدهی مناسبی را نصیب سرمایه‌گذاران نکرده و به‌شدت از سایر بازارهای مالی عقب مانده است. دورنمای تاریک مذاکرات برجام، اقتصاد ایران و همچنین بازار فلزات در سطح بین‌المللی از مهم‌ترین عوامل منفی اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در ماه‌های گذشته بودند. روند نزولی بورس در نخستین روز از پاییز نیز ادامه یافت؛ تا جایی‌که نماگر بورس، دومین افت سنگین سال را ثبت کرد. البته روند ریزشی بورس در روزهای دوشنبه و چهارشنبه ۴ و ۶ مهر ادامه نیافت؛ هر چند سبزپوشی بازار در نخستین روز از هفته دوم پاییز ادامه‌دار نبود. در جریان معاملات روز شنبه ۹ مهر، شاخص بورس با افت ۱۵ هزار و ۶۸۴ واحدی در ارتفاع یک‌میلیون و ۳۳۰ هزار و ۸۷۸واحدی قرار گرفت.

۱۲

طرح صیانت کاسبان مجازی را بیچاره می کند

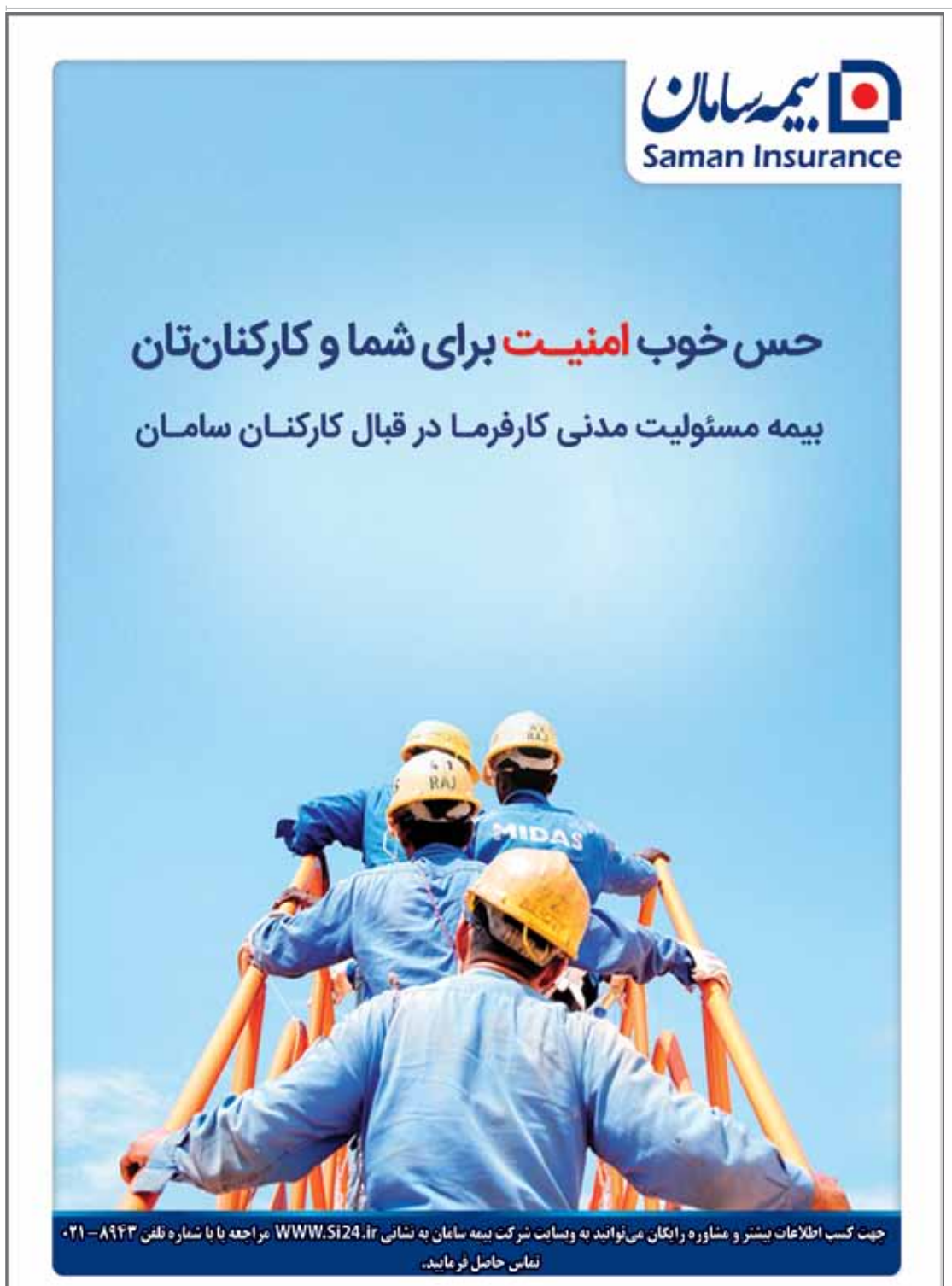
قطعی اینترنت، نمک روی زخم شد

تجارت الکترونیک قربانی محدودیت‌های اینترنتی

۷-۸-۹-۱۵-۱۶

طرح: آیدا فریدی

سرمقاله

موقعیت ایران در بازار انرژی جهان

رضا پدیدار
رئیس کمیسیون انرژی و محیط‌زیست اتاق تهران

شرایط سیاسی و اقتصادی حاکم بر جهان از سویی و موقعیت استراتژیک ایران در حوزه انرژی جهان از سوی دیگر به سمتی پیش می‌رود که وضعیت فعلی و آینده کوتاه‌مدت انرژی را برای مصرف‌کنندگان بحرانی کرده است. در این شرایط ظرفیت تولید نفت خام برای تعادل‌بخشی به بازار از اهمیت برخوردار خواهد شد.

این امر نیازمند حضور اثرگذار تولیدکنندگانی است که توان باسخگویی به مازاد تقاضای انرژی را داشته باشند و مانع از برهم خوردن تعادل بازار شوند. ایران یکی از معدود تولیدکنندگان نفت در جهان است که ظرفیت اضافه تولید نفت خام را دارد، به همین دلیل نیز همواره نفت ایران برای بازارهای جهانی اهمیت خاصی داشته و این موضوع موردتوجه جدی قرار گرفته است.

در حالی که شرایط بازار نفت حکایت از بروز یک بحران اساسی دارد، بیشتر سناریوهای موسسات مطالعات انرژی و شرکت‌های بین‌المللی نفت برای پیش‌بینی آینده، ناظر بر افزایش تقاضا است.

بازار انرژی یک بازار سرمایه‌بر است و در سال‌های بعد از ۲۰۱۵ سیاست‌گذاری جهان به سمت استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک رفته است.

با توسعه این سیاست، آیین‌نامه‌ها و مصوباتی در کشورها تصویب شد که هرگونه سرمایه‌گذاری جدید در توسعه سوخت‌های فسیلی توسط بانک‌های توسعه‌ای مانند بانک جهانی و بانک توسعه اروپا و بانک توسعه آسیایی را ممنوع کرد؛ در نتیجه سرمایه‌گذاری به‌وضوح در زمینه سوخت‌های فسیلی به‌ویژه نفت خام کمتر شد و به‌تدریج اکتشاف و استخراج سوخت فسیلی از منابع جدید کاهش یافت. به این ترتیب توسعه صنعت نفت در جهان قبل از سال ۲۰۲۰ و بیماری کووید ۱۹ دچار بحران شده بود.

همچنین باتوجه به شرایط حاکم بر بازارهای نفت و مواد هیدروکربوری می‌توان گفت نرخ نفت قابل پیش‌بینی دقیق نیست و این قیمت‌گذاری به عوامل متعددی بستگی دارند و همه عوامل قابل پیش‌بینی نیستند.

از عوامل خارجی گرفته تا عوامل ساختاری فنی و اقتصادی و عوامل ژئوپلتیک، سیاست و روابط خارجی، همه در تعیین نرخ نفت اثر دارند. در شرایط یادشده نیز گرچه نمی‌توان نرخ را پیش‌بینی کرد، اما به‌نظر می‌رسد این روند همچنان صعودی خواهد بود. این اتفاق به‌دلیل رشد تقاضا، کمبود عرضه و ناپایداری تولید انرژی‌های تجدیدپذیر در حال رقم خوردن است. با این همه آینده بازار انرژی ایران بستگی به نحوه تعامل کشور با دیگر کشورهای تولیدکننده عمده در بازار انرژی دارد.

از طرفی افزایش نرخ نفت در کوتاه‌مدت به نفع دولت خواهد بود و ممکن است با افزایش درآمدهای نفتی، دولت پس از پرداخت هزینه‌های جاری، برای هزینه‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری ثابت هم اعتباری در نظر بگیرد، این در حالی است که دولت باید از فرصت افزایش درآمدهای نفتی استفاده و موقعیت ایران را در بازارهای تولید و عرضه انرژی پایدار کند.

البته اگر دولت عقلایی رفتار و بتواند پول درآمدهای نفتی را از بودجه جدا کند و مانند نروژ و امارات درآمدهای نفتی را تنها به سرمایه‌گذاری در تولید و توسعه تخصیص دهد، افزایش نرخ نفت به سود ایران زمین خواهد بود؛ در غیر این صورت افزایش نرخ نفت بیشتر به نفع تولیدکنندگان دیگر کشورها و دولت‌های وقت خواهد شد.

باتوجه به روند افزایشی نرخ نفت و نیز افزایش نیافتن سطح تولید نفت خام، پیش‌بینی می‌شود با تثبیت نرخ ۸۰ تا ۱۰۰ دلار در هر بشکه مواجه شویم که با توان صادراتی یک میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه‌ای روزانه، ایران می‌تواند حدود ۵۰ میلیارد دلار در یک سال درآمد نفتی داشته باشد. البته باتوجه به متغیر بودن نرخ در طول سال و همین‌طور میزان فروش، این اعداد تنها یک فرض و ظرفیت است.

پیشنهاد می‌شود وزارت نفت یک بار دیگر روی راهبردهای کلی تمرکز و تجدیدنظر کند، زیرا در سال‌های اخیر و به‌دلیل تحریم‌ها و البته برخی ناکارآمدی‌ها، نقش ایران در مناسبات انرژی منطقه و جهان دستخوش تغییراتی شده است.

آنچه مسلم است کشورها برای دستیابی به برتری اقتصادی، باید به منابع انرژی دسترسی و تسلط داشته باشند. ایران به‌دلیل موقعیت بی‌همتای ژئوپلتیکی و ژئواکونومیکی دارای توان تاثیرگذاری بالایی در مناسبات بین‌المللی در حوزه تولید مواد هیدروکربنی است.

همچنین با داشتن بیش از ۱۵۷ میلیارد بشکه ذخیره قابل‌استحصال هیدروکربوری مایع و ۳۳ تریلیون مترمکعب ذخیره قابل استحصال گاز طبیعی و نزدیکی مراکز تولید نفت و گاز به آب‌های بین‌المللی، می‌تواند نقش مهمی را در معاملات بین‌المللی انرژی ایفا کند.

ایران هم‌اکنون در کانون ۷۵ درصد از منابع انرژی جهان قرار دارد و این موقعیت ژئوپلتیک و ژئواکونومیک می‌تواند ایران را به یکی از قطب‌های بلامنازع قدرت در جهان تبدیل کند. طبیعی است بهره‌گیری از این موقعیت ممتاز و ایفای نقش موثر در مناسبات انرژی، مستلزم تدوین دستور کار مبتنی بر دانش، درایت سیاسی و آگاهی از پویش‌های ژئوپلتیک با محور انرژی است.

باید در کشور بستر اعتراض فراهم شود

یک عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی تاکید کرد: ما معتقدیم باید در کشور بستر اعتراض فراهم شود و مردم در چارچوب قانون بتوانند نظرات موافق و مخالف خود را درباره روش‌های اجرایی و مسائل مطرح کنند. مجتبی یوسفی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به صحبت‌های اخیر رئیس‌جمهوری با مردم و ضرورت ایجاد بستر مناسب برای شنیدن اعتراضات مردمی در چارچوب قانون، بیان کرد: این روزها شاهدیم کشورهایی نظیر امریکا، انگلیس و فرانسه نگران آزادی بیان در ایران شده‌اند. هیچ کس در جمهوری اسلامی مخالف ابراز عقیده و اعلام نظر صنوف و اقشار مختلف و همه کسانی که ممکن است نظر مخالفی نسبت به کارکرد برخی از دستگاه‌ها داشته باشند، نیست. نماینده مردم اهواز در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: در بحث اعتراضات سه اصل وجود دارد. نحوه اعتراض، مکان اعتراض و شکل اعتراض؛ اینکه مردم چگونه اعتراض خود را مطرح کنند و ساختارشکنانه نباشد. از سوی دیگر به اموال عمومی نیز خسارتی وارد نشود. این قوانین در زمینه برگزاری اعتراضات در امریکا هم صدق می‌کند. وی با اشاره به بررسی قانون احزاب و موضوعات مرتبط با مطالبات صنفی در مجلس شورای اسلامی گفت: بسیاری از صنوف انتقاداتی داشتند که در نشست‌های مشترک با مجلس مطرح کردند. هم مجلس و هم دولت با نمایندگان آنها جلسه گذاشته و سعی کردند رضایت آنها را جلب کنند. یوسفی تاکید کرد: مجلس باز هم آمادگی رسیدگی به لایحه‌ای برای ایجاد بستری مناسب‌تر برای شنیده شدن نظرات موافقان و مخالفان در چارچوب قانون را دارد. این لایحه باید توسط وزارت کشور ارائه و در مجلس رسیدگی شود. این نظام برای مردم است.

ایران آماده تقویت همکاری چندجانبه با چین

رئیس‌جمهوری با تبریک فرا رسیدن روز ملی جمهوری خلق چین گفت: ایران و چین به‌عنوان دو کشور مخالف یکجانبه‌گرایی، زمینه‌های فراوانی برای گسترش همه‌جانبه مناسبات دارند و بی‌تردید اراده جدی دو طرف برای اجرای مشارکت جامع راهبردی، چشم‌انداز روشنی برای تحقق منافع مشترک دو کشور ترسیم می‌کند.

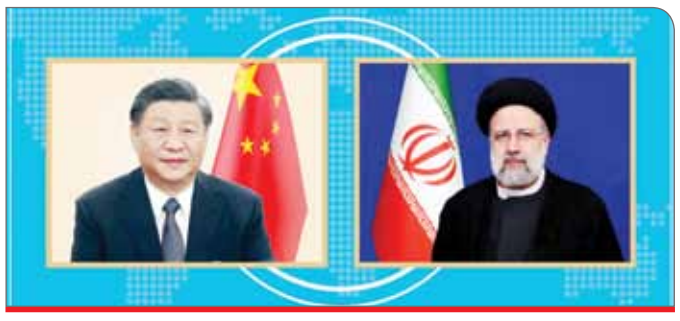
به گزارش ایرنا، ابراهیم رئیسی در پیامی با تبریک فرارسیدن روز ملی جمهوری خلق چین به «شی‌جین پینگ» رئیس‌جمهوری و مردم این کشور گفت: جهان کنونی با چالش‌هایی روبه‌روست که برای فائق آمدن بر آنها ضرورت دارد همکاری‌های کشورهای مستقل افزایش یابد و راهکارهایی جهان‌شمول برای تامین منافع مشترک بشری اندیشیده شود.

رئیس‌جمهوری به اینکه جمهوری اسلامی ایران از ابتکارات «توسعه جهانی» و «امنیت جهانی» رئیس‌جمهوری چین پشتیبانی کرده و از آنها به‌عنوان ایده‌هایی مبتنی بر منافع جمعی ملت‌ها و معطوف به بهبود رفاه و تقویت صلح و ثبات جهانی استقبال می‌کند، اشاره کرد و افزود: ایران و چین به‌عنوان دو کشور مستقل و مخالف یکجانبه‌گرایی و مداخله در امور داخلی دیگر کشورها، زمینه‌های فراوانی برای گسترش همه‌جانبه مناسبات دارند.

رئیسی تاکید کرد: بی‌تردید اراده جدی دو طرف برای اجرای مشارکت جامع راهبردی، چشم‌انداز روشنی برای تحکیم پیوندها و تحقق اهداف و منافع مشترک دو کشور ترسیم می‌کند و جمهوری اسلامی ایران برای تقویت هرچه بیشتر همکاری‌های همه‌جانبه با جمهوری خلق چین در قالب سازکارهای دوجانبه و در چارچوب ترتیبات و نهادهای چندجانبه آمادگی دارد. همچنین به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، ابراهیم رئیسی در جلسه روز شنبه ستاد ملی مقابله با کرونا، با اشاره به وضعیت نامناسب شیوع کرونا در برخی کشورها، تداوم رعایت کامل دستورالعمل‌های بهداشتی و تزریق دوز یادآور واکسن براساس زمان‌بندی متناسب را ضروری دانست.

وی با اشاره به بازگشایی مدارس و دانشگاه‌ها پس از ۲ سال وقفه، همکاری بیش از پیش وزارت بهداشت با وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و علوم، تحقیقات و فناوری و لزوم برنامه‌ریزی برای پیشگیری توأمان از شیوع آنفلوآنزای فصلی و کرونا را موردتاکید قرار داد.

رئیسی با بیان اینکه خانواده‌ها در مصونیت‌بخشی هر چه بیشتر فرزندان در برابر کرونا و دیگر بیماری‌های فصلی نقش محوری دارند، گفت: تمام تدابیر اطمینان‌بخش برای حضور ایمن دانش‌آموزان و دانشجویان در کلاس‌های درس و اجتماعات علمی با همکاری خانه و مدرسه لحاظ شود.

تهدید در مجاورت مرزهای‌مان را نمی‌پذیریم

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان گفت: ایران نمی‌تواند بپذیرد که از مجاورت مرزهای خود موردتهدید واقع شود.

به گزارش مهر، ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت امور خارجه بیانیه‌ها و مواضع صادره برخی کشورها از جمله کشورهای آلمان و امریکا درباره حمله نیروهای مسلح کشورمان به مقر گروهک‌های تروریستی که از اقلیم کردستان عراق، عملیات تروریستی در خاک جمهوری اسلامی ایران انجام داده و به اغتشاشات داخلی در ایران دامن می‌زنند را مردود دانست و به‌شدت محکوم کرد.

سخنگوی وزارت امور خارجه افزود: جمهوری اسلامی ایران از مقامات دولت مرکزی عراق و همچنین مسئولان اقلیم خواسته با اعمال حاکمیت سرزمینی و برخورد حداکثری، مانع از فعالیت عناصر و گروه‌های تجزیه‌طلب و تروریست که علیه جمهوری اسلامی ایران فعالیت می‌کنند، شوند.

کنعانی در ادامه اظهار کرد: جمهوری اسلامی ایران در مقاطع مختلف چه در قالب یادداشت رسمی و چه ملاقات‌های متعدد در تهران، بغداد و اربیل، اعتراض شدید خود نسبت به میزبانی اقلیم و تحرکات گروه‌های تروریستی ضدایرانی از مبدأ خاک عراق در منطقه اقلیم را اعلام کرده و بی‌گمان نمی‌تواند بپذیرد که از مجاورت مرزهای خود موردتهدید واقع شود.

سخنگوی وزارت امور خارجه تاکید کرد: همان‌طور که قبلا هم هشدار داده شده، جمهوری اسلامی ایران براساس قواعد حقوق بین‌الملل و مفاد منشور ملل متحد، حق خود برای دفاع از امنیت ملی در برابر اقدامات تجاوز از مبدأ هر قلمرویی را محفوظ می‌دارد و قاطعانه با هر گونه اقدامات تروریستی مقابله می‌کند.

کنعانی تاکید کرد: متاسفانه کشورهای صادرکننده بیانیه، ضمن نقض مسئولیت بین‌المللی خود در مبارزه با تروریسم، همچنان به عادت مألوف تاسف‌بار خود در رفتار گزینشی و تبعیض‌آمیز ادامه داده و در حالی چنین بیانیه‌های یکجانبه‌ای را صادر می‌کنند که نسبت به مداخلات و نقض حاکمیت کشورهای منطقه توسط خود یا سایرین بی‌تفاوت هستند.

سخنگوی وزارت امور خارجه یادآور شد خلاف کشورهای صادرکننده بیانیه، جمهوری اسلامی ایران بر تعهدات و تلاش‌های بین‌المللی خود در راستای پیشگیری و مبارزه موثر با تروریسم ثابت‌قدم است.

کارمزد وام‌های ۱۰ میلیون تومانی صفر می‌شود

وزیر امور اقتصادی و دارایی گفت: کارمزد وام‌های خرد ۱۰ میلیون تومانی و کمتر از آن از ماه آینده در بانک‌های قرض‌الحسنه صفر می‌شود.

به گزارش وزارت اقتصاد، احسان خاندوزی ضمن بیان این مطلب گفت: برای نخستین بار ظرف یکی دو ماه آینده با هماهنگی که بین بانک قرض‌الحسنه مهر ایران و بانک قرض‌الحسنه رسالت صورت گرفته است، برای وام‌های خرد قرض‌الحسنه ۱۰ میلیون تومانی و کمتر از آن، کارمزد ۴ درصدی را به صفر خواهیم رساند تا برای نخستین بار مردم بدون کارمزد بتوانند وام‌های با مبالغ پایین را دریافت کنند.

سید احسان خاندوزی تصریح کرد: باتوجه به رویکرد دولت در صنعت تحول، ما هم با افزایش سهم صندوق‌ها و بانک‌های قرض‌الحسنه در تامین مالی خرد مردم نه‌تنها موافق هستیم، بلکه دستوراتی را در نظر داریم که اجرای آنها امسال شروع شده است.

احسان خاندوزی در ادامه افزود: در گام اول سرمایه بانک‌های قرض‌الحسنه امسال ۲ برابر شد و دستورالعمل ساماندهی صندوق‌های قرض‌الحسنه نیز در شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

خاندوزی با اعلام این خبر که برای نخستین بار دستگاه‌های دولتی و اجرایی مجاب شدند حساب‌های پرداخت حقوق کارکنان خود را در شبکه قرض‌الحسنه کشور متمرکز کنند، تصریح کرد: این اجازه به افزایش رسوب و قدرت وام‌دهی بانک‌های قرض‌الحسنه در کشور کمک شایانی می‌کند.

وی افزود: در زمینه کارمزد وام‌های قرض‌الحسنه و برای نخستین بار ظرف یکی دو ماه آینده با هماهنگی که بین بانک قرض‌الحسنه مهر ایران و بانک قرض‌الحسنه رسالت صورت گرفته، برای وام‌های خرد ۱۰ میلیون تومانی و کمتر از آن کارمزد ۴ درصد را به صفر خواهیم رساند تا برای نخستین بار مردم بدون کارمزد بتوانند وام‌ها با مبالغ پایین را دریافت کنند.

وزیر امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: مجموع این اقدامات در کنار تلاش‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران کمک خواهد کرد در سال ۱۴۰۱ به جهت افزایش سهم شبکه قرض‌الحسنه در تامین مالی شاهد یک جهش نسبت به گذشته باشیم.

احسان خاندوزی در ادامه گفت: باوجود سقف ۲ درصدی افزایش ترازنامه بانک‌های کشور، بانک مرکزی با نگاه حمایتی سقف بانک‌های قرض‌الحسنه را ۵ درصد یعنی ۲.۵ برابر بیشتر از سایر بانک‌ها مقرر کرده که این امکان را می‌دهد بانک‌ها و صندوق‌های قرض‌الحسنه غیربانکی کشور امسال با موانع کمتر و سرعت بیشتر به فعالیت تامین مالی موردنیاز مردم، بپردازند.

۲ میلیارد دلاری صرفه‌جویی با حذف ارز ترجیحی

آمار بانک مرکزی نشان می‌دهد در نیمه نخست امسال با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، صرفه‌جویی ۲ میلیارد دلاری در تامین ارز واردات کالاهای اساسی به کشور محقق شده است.

به گزارش مهر، سخنگوی بانک مرکزی در حساب کاربری فضای مجازی، نوشت: بررسی آمار تامین ارز کالاهای اساسی در ۶ ماه نخست سال نشان می‌دهد نزدیک ۲ میلیارد دلار کاهش تقاضای ارز نسبت به مدت مشابه سال گذشته وجود داشته و این باوجود این واقعیت است که تورم جهانی و افزایش نرخ کالاهای اساسی در نتیجه تحولات بین‌المللی از جمله جنگ روسیه و اوکراین باعث افزایش تقاضای ارز برای واردات این اقلام در تمامی کشورها شده است.

مصطفی قمری‌وفا افزود: با سیاست حذف ارز ترجیحی نه‌تنها شاهد افزایش تقاضا نبوده‌ایم، بلکه کاهش تقاضا نیز رخ داده است. در عین حال، افزایش بهای نفت و فرآورده‌های نفتی موجب تقویت درآمدهای صادراتی کشور و افزایش عرضه ارز در بازار شده است.

سخنگوی بانک مرکزی در پایان گفت: در نتیجه این اقدامات، شاهد رقابت میان صادرکنندگان برای فروش ارز در بازار نیما هستیم؛ به‌نحوی که تامین ارز در بازار نیما از حدود ۱۱ میلیارد یورو در ۶ ماه نخست سال ۱۴۰۰ به نزدیک ۲۰ میلیارد یورو در سال جاری رسیده است.

جلسه رای اعتماد زاهدی‌وفا این هفته برگزار می‌شود

جلسه رای اعتماد وزیر کار و تامین اجتماعی این هفته در مجلس شورای اسلامی برگزار می‌شود.

یک عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با ایسنا گفت: زاهدی‌وفا از نظر علمی و اجرایی تجربه خوبی برای تصدی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دارد و ما از آقای رئیسی برای انتخاب او تشکر می‌کنیم.

محمدعلی محسنی بندپی با اشاره به معرفی زاهدی‌وفا به‌عنوان وزیر پیشنهادی تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: در شرایط فعلی بیشترین مشکل کشور بحث معیشت و اقتصاد است و همه مسئولان از وزرا و معاونان رئیس‌جمهوری تا فرمانداران و استانداران باید نگاه اقتصادی داشته باشند و به خدمت‌رسانی بپردازند؛ بنابراین در یک نگاه کلی باید با استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان تحولی در مسائل اقتصادی ایجاد کنیم.

عکس روز

خشک شدن سد اکباتان همدان

عکس:میزان

ویژه‌تر از خبر

کاهش هزینه‌های تولید محقق می‌شود؟

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: اصلاح ماده واحده تبصره ۷ قانون بودجه در صحن علنی مجلس شورای اسلامی مطرح می‌شود که براساس آن قرار است حقوق گمرکی واردات تجهیزات، مواد اولیه و ماشین‌آلات بخش تولید از ۴ به یک درصد کاهش یابد.

امید قالیباف در گفت‌وگو با ایرنا افزود: دوفوریت این ماده واحده خرداد امسال از سوی دولت به مجلس ارائه شده بود که به‌تازگی به تصویب رسید. حدود ۱۰ پیشنهاد برای این اصلاحیه مطرح شده که به رای نمایندگان مجلس شورای اسلامی گذاشته خواهد شد.

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در بیان اهمیت این موضوع، خاطرنشان‌کرد: باتوجه به اینکه ۷۰ درصد واردات کشور را مواد اولیه، تجهیزات و ماشین‌آلات تولید تشکیل می‌دهد، اگر این مهم به تصویب برسد، می‌تواند تا اندازه زیادی از هزینه‌های تولید بکاهد.

همچنین تغییر حقوق ورودی گمرک از ارز ۴۲۰۰ تومانی به ارز ETS تا حدود ۶ برابر هزینه‌های واردات مواد اولیه بخش تولید را افزایش داده است. در صورتی که این حقوق گمرکی به یک درصد کاهش یابد، می‌تواند در کاهش هزینه‌های تولید اثرگذار باشد.

وی گفت: وزیر صمت روز پنجشنبه گذشته به معاونت‌های ذی‌ربط دستور داد تا همه کالاهایی که با تصویب این مهم مشمول کاهش نرخ می‌شوند را احصا و پایش کنند تا این روند منجر به کاهش نرخ در بازار شود.

سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت تصریح کرد: هرچند با تصویب این اصلاحیه نزدیک ۲۸هزار میلیارد تومان از منابع درآمدی دولت تحقق نخواهد یافت، اما باتوجه به اولویت بخش تولید و لزوم کنترل هزینه‌های تولید، دولت ترجیح داد این مبلغ را از سایر طرق از جمله انتشار اوراق و... تامین کند.

گسترش صنعت
یکشنبه
۱۰ مهر ۱۴۰۱
۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
۲ اکتبر ۲۰۲۲
شماره ۲۱۶۳
پیاپی ۳۴۸۱
www.sanatnewspaper.com

تامین نقدینگی پیش از تولید و فروش

دولت شجاع باشد و بگوید زیرساخت نداریم

رمزریال درمان اقتصاد بیمار می‌شود؟

در بررسی اقدامات ایران‌خودرو مطرح شد

بهره از توان دانش‌بنیان‌ها در تولید تارا

گروه صنعت: قیمت خودرو برقی به‌دلیل سطح فناوری آن، بالاتر از خودرو بنزینی است و در تمام جهان برای حفاظت از محیط‌زیست، به خودرو برقی یارانه اختصاص می‌یابد که سبب به‌صرفه بودن مصرف آن برای مشتری نسبت به خودرو بنزینی می‌شود. پیش‌تر ایران نمونه‌هایی از خودرو برقی تولید کرده بود، اما به‌دلیل وابستگی اجزای الکترونیکی به منابع خارجی، هزینه تولید بالایی داشتند، اما در حال حاضر خودروسازان تولید خودروهای برقی را در دستور کار تولید خود قرار داده‌اند که با داخلی‌سازی قطعات، قیمت این محصولات کاهش خواهد یافت.

استفاده از زنجیره تامین داخلی

قائم‌مقام توسعه و تولید گروه صنعتی ایران‌خودرو با بیان اینکه تارا برقی با استفاده از زنجیره تامین داخلی توسعه یافته است، تصریح کرد: ایران‌خودرو تلاش خواهد کرد قیمت منصفانه‌ای را برای این خودرو در نظر بگیرد. به‌گزارش ایکوپرس، کیانوش پورمجیب افزود: در تارا برقی با استفاده از توانمندی شرکت دانش‌بنیان جتکو توانسته‌ایم از منابع داخلی استفاده کرده و اجزای الکترونیکی را نیز در داخل کشور توسعه دهیم.

پورمجیب تصریح کرد: این شرکت آماده است تا در صورت ایجاد شرایط و زیرساخت‌های موردنیاز در سطح کشور از جمله ایستگاه‌های شارژ باتری و تخصیص یارانه به‌فروش، نسبت به تولید انبوه محصول اقدام کند.

به‌گفته پورمجیب، باتری تارا برقی با هر بار شارژ ۳۰۰ کیلومتر پیمایش دارد که زمان موردنیاز برای شارژ آن با شارژر سریع، ۲۰ دقیقه، برق تک‌فاز منزل ۱۲ ساعت و برق سه‌فاز نیز حدود ۴ ساعت خواهد بود. وی ادامه داد: شارژرهای سریع توسط وزارت نیرو و زیرمجموعه‌هایی مانند مپنا در حال توسعه است که سطح دسترسی دارندگان خودروهای برقی را افزایش می‌دهد.

قائم‌مقام توسعه و تولید ایران‌خودرو تصریح کرد: حمایت نهادهای حاکمیتی و ارائه یارانه برای خرید خودرو برقی به مشتریان، سبب حرکت ایران‌خودرو همپای تکنولوژی جهانی و کسب نتایج زیست‌محیطی خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: خودروهای هوشمند در جهان بر پایه خودروهایی با فناوری برقی توسعه داده می‌شوند و همین موضوع باعث خواهد شد ایران‌خودرو نیز در مسیر هوشمندسازی خودروها حرکت کند.

پورمجیب با اشاره به تفاوت‌های تارا برقی و بنزینی در زمینه پلتفرمی، سازه و معماری دو خودرو را متفاوت دانست و گفت: کفی دو خودرو متفاوت بوده و در تارا برقی زمینه جانمایی سل باتری فراهم شده، اما فاصله کف دو خودرو تا زمین مشابه است، سایر سیستم‌های قوای محرکه، سیم‌کشی‌ها، خنک‌کاری، جلوآمپر و حتی مالتی‌مدیای دو خودرو نیز کاملا متفاوت طراحی شده است.

وی با تاکید بر ضرورت سرعت‌بخشی به پروژه توسعه تارا برقی، تصریح کرد: یکی از خواسته‌های ایران‌خودرو از سازمان ملی استاندارد این است که هرچه سریع‌تر دستورالعمل‌ها و آزمون‌های خودروهای برقی را مانند خودروهای بنزینی مشخص کند تا با شبیه‌سازی آزمون‌ها، از ارسال خودرو به مراکز آزمون خارج از کشور و طولانی شدن این فرآیند جلوگیری شود.

تولید خودروهای شاسی‌بلند

با تجهیز و توسعه خط تولید ایران‌خودرو خراسان، تا پایان سال، ظرفیت تولید خودروهای شاسی‌بلند در این شرکت افزایش می‌یابد.

بیژن زاهدی‌فرد، مدیر عامل شرکت ایران‌خودرو خراسان از برنامه تولید ۴۰ هزار خودرو شاسی‌بلند در سال ۱۴۰۱ خبر داد و گفت: با بهره‌برداری از پروژه توسعه خط مونتاژ در سال جاری، علاوه‌بر افزوده شدن دو محصول جدید هایما S۸ و X۷، تیراژ تولید هایما S۵ و S۷ پلاس نیز افزایش خواهد یافت.

وی عنوان کرد: این اقدام در راستای تحقق اهداف گروه صنعتی ایران‌خودرو با دو رویکرد افزایش تیراژ و ارتقای کیفیت محصولات انجام شده است.

او افزود: خط جدید مونتاژ دو ایران‌خودرو خراسان توسط شرکت تام ایران‌خودرو در حال افزایش ظرفیت است که کاملا مکانیزه بوده و امکان تولید همزمان ۴ مدل خودرو شاسی‌بلند را دارد و از ابتدای آبان امسال به بهره‌برداری خواهد رسید.

مدیرعامل ایران‌خودرو خراسان با اشاره به افزایش تنوع تولید خودروهای شاسی‌بلند در این شرکت گفت: با افزایش تیراژ تولید خودروهای شاسی‌بلند، سهم گروه صنعتی ایران‌خودرو در بازار خودروهای شاسی‌بلند به بالای ۴۰ درصد افزایش می‌یابد.

وی درباره برنامه تولید خودرو هایما S۸ در سال جاری عنوان کرد: در حال‌حاضر، تولید نمونه اولیه این محصول جدید، به‌صورت SKD در حال انجام است و این خودرو در نیمه دوم مهر به تولید آزمایشی خواهد رسید و تولید CKD آن با داخلی‌سازی ۲۰ درصدی از آبان امسال آغاز خواهد شد.

زاهدی‌فرد با بیان اینکه تا پایان امسال، حدود ۵ هزار دستگاه هایما S۸ تولید خواهد شد، افزود: علاوه‌بر این خودرو، تولید SKD هایما X۷ نیز تا دی امسال محقق می‌شود.

رشد ۵۰ درصدی تولید

گروه صنعتی ایران‌خودرو موفق شد با گذشت ۶ ماه از سال، یکی دیگر از فرامین رئیس‌جمهوری مبنی بر افزایش ۵۰ درصدی تولید خودرو را محقق کند. گروه صنعتی ایران‌خودرو در نیمه نخست امسال ۲۹۰ هزار و ۳۱۵ خودرو کامل سواری و نیمه‌سنگین و سنگین را به تولید رسانده است، این در حالی است که در نیمه نخست سال گذشته این عدد ۱۹۳ هزار و ۳۷۶ خودرو بوده است.

خودروساز بزرگ کشور با افزایش تیراژ تولید موفق به افزایش صدور فاکتور خودروهای تولیدی شده و در این شاخص نیز رشد ۴۸ درصدی را تجربه کرده است. از ابتدای امسال ۲۸۵ هزار و ۹۸۰ خودرو فاکتور شده و در سال گذشته تعداد فاکتور در همین بازه زمانی ۱۹۳ هزار و ۷۶۷ خودرو بوده است.

عرضه خودرو به بازار نیز در نیمه نخست امسال نسبت‌به مدت مشابه سال گذشته افزایش ۳۵ درصدی را به ثبت رسانده است، به‌گونه‌ای که از ابتدای امسال ۲۸۷ هزار و ۶۴۶ خودرو تحویل مشتریان شده است. این در صورتی است که در بازه زمانی مشابه در سال گذشته ۲۱۳ هزار و ۶۱۹ خودرو تحویل مشتریان شده بود.

خودروهای دارای کسری قطعه نیز از شاخص‌های مهم عملکردی در حوزه تولید ایران‌خودرو به‌شمار می‌رود. این خودروها در ابتدای امسال ۶۲ هزار و ۹۹ خودرو بوده که در انتهای شهریور با کاهش ۹۷ درصدی به ۱۷۶۵ دستگاه رسیده که شامل خودرو سورن سایت تبریز است و در روزهای آینده این تعداد نیز به صفر خواهد رسید.

در انتهای شهریور سال گذشته ۹۸ هزار و ۷۵۷ خودرو ناقص در پارکینگ‌های ایران‌خودرو دپو شده بود که در ۳۱ شهریور امسال این عدد به ۱۷۶۵ دستگاه رسیده است.

حذف خودروهای ناقص از فرآیند تولید یکی از اقدامات گروه صنعتی ایران‌خودرو در ساماندهی به وضعیت تولید بوده است. از ابتدای خرداد، خودرو ناقصی از خطوط تولید ایران‌خودرو خارج نشده و آمار تولید کامل و قابل عرضه به جای محصول در جریان تولید و ناقص به‌عنوان عملکرد این گروه صنعتی اعلام شده است.

از دستاوردهای آنی این اقدام نیز افزایش ۲۵ درصدی کیفیت محصولات و کاهش قابل‌توجه مراجعات به تعمیرگاه‌های خدمات پس از فروش بوده است.

گروه صنعتی ایران‌خودرو با تعریف و اجرای ۲۷۹ پروژه، ارتقای کیفیت محصولات را دنبال می‌کند تا در پایان امسال، عملکرد درخشانی را در حوزه‌های مختلف تولید، کیفیت، توسعه و خدمات پس از فروش بر جای گذارد.

این خودروساز در نیمه نخست امسال دستاوردهای مهمی در تحقق فرامین هشت‌گانه رئیس‌جمهوری داشته است. حذف خودروهای ناقص از فرآیند تولید، افزایش گارانتی خودروها، افزایش ۵۰ درصدی تولید، طراحی و توسعه خودرو برقی، بهره‌مندی از توان شرکت‌های دانش‌بنیان، افزایش ظرفیت تولید خودروهای تجاری سنگین و نیمه‌سنگین برای نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی و اقدامات اولیه برای واگذاری سهام دولتی از جمله این دستاوردهاست و تحقق کامل فرامین تا پایان امسال نیز با جدیت بالایی دنبال خواهد شد.

در آیین گرامیداشت روز آتش‌نشان مطرح شد:

آتش‌نشانی زنجان نیاز به ۱۷۰ آتش‌نشان دیگر دارد

رئیس سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری زنجان از استاندار زنجان خواست تا به منظور جبران کمبود آتش‌نشان در زنجان، اجازه جذب ۱۷۰ نفر نیروی انسانی را صادر کنند.

مجید امیر فضلی در آئین گرامیداشت روز آتش‌نشان با بیان اینکه تقویم سازمان آتش‌نشانی از چهارشنبه سوری هر سال آغاز و تا سال بعد ادامه دارد، اظهار کرد: آتش‌نشانان درهمه مراسم آئینی، مذهبی، جشن‌ها و... (نماز جمعه، مانورها حضور فعال دارد.

وی با اشاره به اینکه در اغتشاشات اخیر آتش‌نشانان تا پای جان در پای کار بودند، گفت: کمبود نیروی انسانی از مشکلات اساسی این سازمان است و پیگیری و اجرای هر چه سریع‌تر بند یا در برخورداری همکاران از حقوق و مزایایی بیشتری کمک خواهد کرد.

امیر فضلی با تاکید بر اینکه شهر نیم میلیونی شهر زنجان باید ۲۷۱ آتش نشان داشته باشد، از استاندار خواست تا در جهت اختصاص سه بلوک به صورت ویژه به همکاران آتش‌نشان سازمان را یاری کند.

وی با بیان اینکه دو دستگاه فوماتیک سنگین با اعتبار ۶ میلیارد تومان در روز آتش‌نشانی به تجهیزات آتش‌نشانی افزوده می‌شود گفت: افتتاح ایستگاه شماره هشت در محل عوارضی زنجان نیز در این هفته محقق می‌شود.

امیر فضلی با اشاره به اینکه ایستگاه شماره هفت با هدف آموزش ایجاد شده است گفت: از هفته آتش‌نشانی آموزش در مدارس شروع می‌شود و تورهای آتش‌نشانی ایجاد و دانش‌آموزان با تجهیزات آشنا می‌شوند و هر دانش‌آموز همیار آتش‌نشان خواهد بود.

■ تا سال آینده ۵ ایستگاه آتش‌نشانی در زنجان راه‌اندازی می‌شود

این مسئول خاطر نشان کرد: تا پایان سال آینده پنج ایستگاه به ایستگاه‌های آتش‌نشانی اضافه خواهد شد این درحالی است که در ۸۰سال گذشته تنها شش ایستگاه در شهر زنجان فعال بوده است.

وی ادامه داد: معاونت پیشگیری سازمان نیز با شناسایی ساختمان‌های بلند مرتبه، دستور ایمن‌سازی را می دهند.

امیر فضلی از انجام بیش از هزار عملیات طی یک سال اخیر خبر داد.

وی با بیان اینکه نردبان ۶۴ متری هیدرولیک نیاز به ۶۰ میلیارد تومان اعتبار دارد و بسیاری از استان‌ها پیگیر تخصیص نردبان هستند اظهار کرد: کمبود اعتبار و تحریم‌ها از جمله دلایلی است که این مهم تاکنون محقق نشده است و با تامین نیروی انسانی و نردبان هیدرولیک شهر زنجان تا ۵۰ سال آینده ایمن خواهد بود.

رئیس سازمان آتش‌نشانی گفت: وضعیت تجهیزات انفرادی ما نزدیک به نرم کشوری است گفت: با خرید نردبان هیدرولیک و نیروی انسانی مشکل داریم که در صورت تامین این دو شهر ما تا ۵۰ سال آینده ایمن خواهد بود.

نماینده ولی فقیه و امام جمعه زنجان نیز در ادامه با اشاره به رشادت‌های آتش‌نشان در عرصه‌های مختلف اظهار کرد: شاید ما برای پیروزی انقلاب اسلامی شهدای زیادی تقدیم نکردیم ولی برای پاسداری از انقلاب ۲۱۸ هزار شهید تقدیم نظام شده است.

آیت‌الله خاتمی با اشاره به حدیثی از امام باقر(ع) افزود: مردم همیشه در صحنه لمس کرده‌اند که نگهداری انقلاب علاوه بر شور و احساس شعور و تدبیر لازم دارد.

وی یادآور شد: مردم وقتی در صحنه حاضرند نصرت پروردگار هم همراه ملت بوده است.

استاندار زنجان نیز ادامه داد: اتفاقات خوبی در خصوص تجهیزات در حال انجام است و در امتداد این اقدامات تجهیزات چابک و خوبی در حوزه آتش‌نشانی تدارک دیده شده است.

محسن افشارچی یادآور شد: پیشانی حرکت‌های استان فعالیت‌های عمرانی است و در استان در همه حوزه‌ها شاهد رشد و توسعه هستیم.

وی افزود: هر چقدر نظام و انقلاب در برابر نظام سلطه قدرتمند ظاهر شود هزینه‌تراشی بیشتر خواهد شد و وظیفه ما کار کردن است گرچه تمام محدودیت‌های کشور را درک می‌کنیم.

این مسئول یادآور شد: در حوزه شهرداری و سایر بخش‌ها استانداری آماده تسهیلگری است و افق‌هایی را در بلند مدت و میان مدت ترسیم کرده‌ایم.

شهردار زنجان نیز در خاتمه با تاکید بر اینکه ایثار آتش‌نشانان با کلمات قابل وصف نیست گفت: مصائب این شغل مقدس با این تصور که این عزیزان در بالاترین مرتبه خدمت رسانی هستند قابل توجه خواهد بود.

علیرضا فیروزفر با بیان اینکه آیات زیادی در خصوص خدمت‌رسانی وجود دارد گفت: آتش‌نشانان در بالاترین مرتبه خدمت‌رسانی به مردم هستند و در مدیریت شهری به فراخور زمان در خدمت آتش‌نشانان بودیم ولی وسعت عملکرد شهری بسیار بالاست و توجه بیش از پیش به این حوزه امر ضروری است.

وی با اشاره به اینکه مدیریت شهری همواره شاهد همراهی اعضای شورا و استاندار زنجان بوده است گفت: مجموعه شهرداری در تلاش است تا به درجه فاخر از خدمت به مردم برسیم.

این مسئول ادامه داد: وقتی بنده مسئولیت را بر عهده گرفتم به همکاران عرض کردم که هدف ما تعالی جایگاه شهرداری و رضایت‌مندی شهروندان است و در جهت نیل به این هدف، شهرداری امروز عملکرد ۲۴ ساعته در شهر دارد.

آگهی مناقصه عمومی ۱۴۰۱/۰۷

دستگاه مناقصه‌گزار: سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اصفهان
موضوع مناقصه: خرید لباس مقاوم در برابر مواد شیمیایی
زمان و محل دریافت اسناد مناقصه: ازتاریخ انتشار آگهی لغایت پایان وقت اداری روز شنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۷/۲۳ مراجعه به سایت سازمان و یا دبیرخانه ستاد مرکزی سازمان واقع در اصفهان میدان بزرگ‌مهر ابتدای خیابان سلمان فارسی
زمان و محل ارسال پیشنهادات: از تاریخ انتشار آگهی تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۷/۲۳ دبیرخانه ستاد مرکزی سازمان (نشانی مندرج در بند ۱)
فروش اسناد مناقصه: (دبیرخانه یا سایت سازمان) به مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال (یک میلیون ریال) و واریز به حساب شماره ۷۰۰۱۲۵۰۰۱۲۵۸ نزد بانک شهر شعبه چهارراه نوربارن اصفهان به نام سازمان
سپرده شرکت در مناقصه: واریز سپرده نقدی شرکت در مناقصه به حساب شماره ۱۰۰۱۰۰۰۶۵۵۹۰۷ نزد بانک شهر به نام سازمان و یا ارایه ضمانت‌نامه معتبر بانکی با سررسید ۳ ماهه قابل تمدید تا ۳ ماه دیگر، به مبلغ ۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (چهارمیلیارد ریال) الزامی است.
سازمان در رد یا قبول هر کدام از پیشنهادات مختار است.
تمامی پیشنهادات جهت تعیین نفر یا نفرات برنده ساعت ۱۰/۰۰ روز دوشنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۷/۲۵ در محل سالن جلسات معاونت خدمات شهری شهرداری اصفهان واقع در خیابان شمس‌آبادی کوچه شماره ۲۳ جنب پارکینگ عمومی شیخ بهایی بازگشایی می‌گردد.
هزینه درج آگهی در روزنامه رسمی و روزنامه‌های کثیرالانتشار بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.
سایت مرتبط جهت اعلان آگهی WWW.125.isfahan.ir
تلفن: ۳۰-۳۲۶۴۷۶۲۰-۰۳۱، (داخلی ۲۳۴ پاسخگویی در خصوص شرایط عمومی مناقصه و نحوه ارسال مدارک، داخلی ۲۴۱ و تلفن همراه ۰۹۱۳-۳۱۹-۵۸۲۸ آقای خراسانی پاسخگویی در خصوص مشخصات فنی)
سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی شهرداری اصفهان

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی تجدید شده شماره ۱۴۰۱/۱۹/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "ارائه خدمات پشتیبانی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری سیستم‌های نظارت تصویری (دوربین‌های مداربسته)" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات تا ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۴ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۷ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.
کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی تمدید مهلت تحویل پاکات و ابلاغ الحاقیه شماره ۱۱ اسناد مناقصه عمومی شماره ۳۴-۱۴۰۱-ع

بدین وسیله به آگاهی متقاضیان واجد شرایط جهت شرکت در مناقصه با موضوع "ارائه خدمات مشاوره طراحی اولیه، تهیه و تدوین اسناد مناقصه و ارزیابی پیشنهادات مناقصه‌گران جهت انتخاب پیمانکار EPC کارخانه فیلتراسیون و آبگیری باطله کارخانه هماتیت شرکت معدنی و صنعتی گل گهر" می‌رساند آخرین مهلت تحویل پاکات مناقصه از روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۰ به روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۴ (ساعت ۱۴) در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران موکول گردید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه و الحاقیه شماره ۱ اسناد (پاسخ به سوالات مناقصه‌گران) به وبسایت این شرکت به نشانی www.geg.ir بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را دریافت نمایند همچنین تاریخ بازدید و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ مقرر گردیده است. ضمناً فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌باید عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.
کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

یادداشت

تقابل مونتاژ تولید و واردات

سیدمحمدبحربنیان
صنعتگر و پژوهشگر توسعه

چندین دهه است که مونتاژ، تولید نامیده می‌شود. داده‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت نشـان می‌دهد در پایان سـال ۱۴۰۰ حدود ۵۴ واحد دارای پروانه بهره‌برداری تولید خودرو سواری و وانت بوده و ۱۴ واحد در دست اجراست. حدود ۵۷ واحد نیز تحت نام خودروهای تجاری سبک و سنگین دارای پروانه بهره‌برداری بوده و حدود ۲۶ واحد دارای مجوز در دسـت اجراسـت؛ یعنی در مجموع حدود ۱۱۱ واحد دارای پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت بوده‌اند. در کجای دنیا، چنین چیزی را شـاهد هسـتید؟ هر کسی از راه رسیده، تحـت واژه «تولید» یک واحد مونتاژ راه‌اندازی کرده که از همان ابتدا از یـک کنار ارز می‌گیرند و یکی از عوامل اصلی ایجاد تورم هسـتند، از این‌رو باید مشـخص شـود چه تولیدی مدنظرشـان است؟ چین و کره‌جنوبی در زمان شروع توسعه خود گفتند که ۴۰ یا ۶۰ یا ۸۰ درصد یک محصول، باید ساخت داخل باشد تا آن را تولید داخل به‌شمار آورد.

بعد از جنگ نیز دولت وقت با توجیهات مشـابه که مردم در جنگ محـروم بودند و چرا نباید شـرایط را بهتـر کنیم یا با واردات، کیفیت تولید خودرو را بهتر و ایجاد رقابت کنیم، دست به انجام واردات زدند؛ یعنی وزیر، مسئولان و بسیاری از نمایندگان مجلس وقت برای توجیه سخنان خود با همین استدلال‌ها، بدون توان آینده‌نگری و ساده‌سازی برای انجام وارادات و با عناوین از زیر خاک درآورده همچون «واردات بدون انتقال ارز» باعث شدند بدهی‌های خارجی کشور چنان افزایش یابد که اعتبار و آبروی کشور در نظام مالی جهان از بین رفت و شرایط بسـیار حقارت‌آمیزی را به ایران تحمیل کردند. در حوزه خودرو تا به خود بجنبند، وضعیت چنان شـد که طی سـال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۲ حـدود ۸ میلیـارد دلار ارز کشـور برای واردات خـودرو و قطعات از دست رفت؛ یعنی حدود ۱۲ درصد درآمدهای حاصل از صادرات نفت وگاز خود را به این ترتیب هدر دادیم و هیچ دسـتاوردی نیز برایمان حاصل نشد، جز بحران بی‌اعتباری مالی کشور. خوانندگان علاقه‌مند به دانسـتن جزئیات را به کتاب «امنیت ملی و نظام اقتصادی ایران» نوشـته حسـن روحانی، رئیس‌جمهوری قبلی، صفحات ۷۶۳ به بعد ارجاع می‌دهم. البته این موضوع دو منفعت؛ یکی برای واردکنندگان و دیگری برای خارجی‌ها که اشـتغال و منابع ارزی خود را تقدیم آنها کرده بودیم، داشت. اما از قبل آن؛ نه رقابت در صنعت خودرو حاصل شد و نه ما به سوی توسعه و ارتقای بیشتر پیش رفتیم. در سال ۱۳۷۱ قانونی غیرتوسـعه‌ای به‌نام «قانون چگونگی محاسـبه و وصول درآمد حقوق گمرکی، سـود بازرگانی و مالیات انواع خودرو و ماشـین‌آلات راهسـازی وارداتی و سـاخت داخل و قطعات آنها» موسوم به «قانون خودرو» را نوشـتند که همان‌طور که از عنوان آن پیداست، هدف این قانون، کسـب درآمد برای دولت بوده اسـت، نه نگاه حمایت‌گرانه به ایـن صنعت. در حقیقت وجـود تصمیم‌گیران و مدیران دارای اهلیت حرفه‌ای در کشور و همچنین توانایی‌های شکل گرفته در این صنعت و صنعت قطعه‌سـازی، بدون حمایت‌های ویژه از سـوی دولت، طی دوره ۱۳۸۱-۱۳۷۱ - که این قانون تا سال ۱۳۸۱ ادامه یافت - توان تولیـدی در این صنعـت را بالا برد، اما با ازدیـاد دریافت‌های ارزی و خروج از سـختی‌های ناشـی از کمبود منابع پس از سال ۱۳۸۱، این قانون به فراموشـی سپرده شد و دیگر برای دولت اهمیتی نداشت که بخواهد دست به دامن صنعتگران این بخش شده و از آنها کمک بطلبد یا برای پیشـرفت و توسـعه آنها برنامه خاصی را در پیش بگیرد. برای قانون یادشده، مجلس و دولت هیچ برنامه راهبردی ننوشتند، بلکه این صنعت و قانون مربوطه به امان خدا رها شـد. همان کاری که احتمالا از این پس اتفاق خواهد افتاد، چراکه در این یک سـده گذشته مرتب شـاهد تکرار اشـتباهات بوده‌ایم و با قانون جدید واردات خودرو، بوی منابع احتمالی که قرار است آزاد شود به خوبی به مشام می‌رسد. البته امریکایی‌ها هم دوسـت دارند چنین اتفاقاتی بیفتد، کشـوری باشیم وابسته و ضعیف که با واردات و بی‌برنامگی، منابع ارزی و اشتغال خود را تقدیم دیگر کشـورها می‌کند و هنر آن تولید بحران، به جای تولید پیشرفت و ترقی است و چنین تصمیم‌گیری‌هایی به‌شدت مورد طبع و مطلوب بدخواهان این کشـور اسـت و متاسـفانه با تکرار اشتباهات گذشـته و چنین تصمیم‌هایی، دائما در زمیـن بدخواهان خود بازی می‌کنیم و آنها نیز از این موضوع بسـیار خرسـند و راضی هسـتند. همان‌طـور کـه ریچارد نفیو گفته بود ما دوسـت داریم اینها ارز خود را بـرای کالاهای تجملاتی اختصاص دهنـد، بنابراین بیم آن می‌رود کسـانی که این آیین‌نامه را نوشـته‌اند، آشـنایی به سوابق تاریخی یا مطالعه‌ای در اهداف تحریم‌کنندگان نداشـته باشند. کسی هم نیست از وزارت صنعت، معدن وتجارت بپرسـد چرا به جای گفت‌وگو درباره تحلیل و آسیب‌شناسـی عدم‌موفقیت‌ها در توسعه و پیشرفت اقتصاد مبتنـی بر صنعت با نخبگان، به صورت یک‌طرفه (مونولوگ) سـخن می‌گویید؟ یا برعکس در جایی که هر کسی یا هر مسئولی که بی‌ربط یـا با ربط درباره صنعت به‌طور عام یا درباره صنعت خودرو حرف‌های بی‌پایه می‌زنند، به‌عنوان متولی سـکوت اختیار می‌کنید؟ البته به‌جز دولت اوایل انقلاب، تمام دولت‌ها همین رویه را داشـته‌اند؛ بنابراین با افتضاحات تصمیم‌گیری‌ها در صنعت روبه‌رو هستیم. به‌عنوان نمونه، بانک مرکزی با انتشار اسامی دریافت‌کنندگان انواع ارز از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا ۲۴ اردیبهشـت ۱۴۰۰، افتضاحات شـکل‌گیری بسیاری از صنایـع از جملـه در بخش‌هایی از به‌اصطـلاح صنعت خودرو ایران را برای پژوهشـگران و تحلیلگرانی که به‌دنبال چرایی توسـعه‌نیافتگی ایران هسـتند، روشن کرد. طبق همین آمار می‌توان محاسبه کرد که در بازه زمانی یادشـده، یک شـرکت مونتاژکار خودرو چینی، حدود ۵۸۰ میلیـون دلار ارز کشـور را دریافـت و مصرف کرده، بدون اینکه ارزش‌افزوده باکیفیت و واقعی برای کشور ایجاد کرده باشد و با انتشار فهرست دریافت‌کنندگان تسهیلات کلان که آن را هم با بازی واژه‌ها ابتـر کردنـد، حدود ۱۳ هزار و ۵۰۰ میلیـارد تومان هم از منابع پولی و بانکی کشـور اسـتفاده کرده؛ آیا نام این کار تولید اسـت؟ اشتغالی که امثال این‌گونه واحدها ایجاد کرده‌اند، وابسـته به ارز اسـت. چنین کشـوری نمی‌تواند سـر پا بایسـتد، حتی اگر منابع فدرال رزرو را هم داشـته باشـد. جای تاسف بسیار اسـت که بانک مرکزی، انتشار این اطلاعات را متوقف کرده است.

تعرفه واردات خودروهای باکیفیت کاهش یابد

عضو کمیسـیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه بـرای بهره‌منـدی تمامی مـردم از خودروهای باکیفیـت باید تعرفه واردات کاهـش یابـد، گفت: اگر خودروسـازان داخلـی بدانند به‌جز محصولات تولیدیشان، خودروهایی باکیفیت و ارزان‌قیمت نیز در بازار وجود دارد، برای ارتقای کیفیت و کاهش قیمت تمام‌شده، همه تلاش خود را به‌کار می‌برند.

حسین نوش‌آبادی در گفت‌وگو با خانه ملت درباره وضعیت صنعت خودرو، گفت: به‌دلیل سیاست‌های اشتباهی که در پیش گرفته شده، مردم از داشـتن خودرو ایمن و ارزان محروم شدند و در واقع به بهانه تقویت و حمایت از خودرو ملی، ارتباط خود را با صنعت خودرو جهان از بین برده‌ایم. وی افزود: بی‌کیفیتی خودروهای داخلی و ناایمن بودن آنهـا که جان مـردم را به مخاطره می‌اندازد، قابـل توجیه و پذیرش نیسـت. تا زمانی‌کـه در صنعت خودرو رقابت ایجاد نشـود، وضعیت این صنعت در کشـور تغییر نمی‌کند. البته برخی مطرح می‌کنند که واردات موجب آسـیب دیدن تولید داخل می‌شـود که ممکن اسـت این موضوع در کوتاه‌مدت باشـد، اما در بلندمدت به‌نفع خودروسازان داخلـی و مردم اسـت. وی ادامه داد: زمانی‌که مـردم در صف خرید خودرو هسـتند و ده‌ها نفر در نوبت دریافت این کالا، ارتقای کیفیت برای خودروسـاز اهمیتی نخواهد داشـت. نوش‌آبادی سختگیری در واردات خودرو را دلیل دیگر افزایش مشکلات موجود دانست و تصریح کـرد: حقوق مردم باید محترم شـمرده شـود و همان‌گونه که برای کالاهـا و خدمات، واردات و صادرات انجام می‌شـود باید دغدغه‌های مربـوط به واردات نیز رفع شـود. ما به‌دنبال آسـیب به تولید داخل نیستیم، اما این موضوع نباید به بهای جان مردم تمام شود.

گفت‌وگو

کارشناس صنعت خودرو درباره نوسازی ناوگان حمل‌ونقل تاکید کرد

تامین نقدینگی پیش از تولید و فروش

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

اگر وضعیت اسـقاط خودروها جدی گرفته نشـود تا دو سال آینده با حجم زیادی از خودروهای فرسـوده در کشور روبه‌رو خواهیـم بود. به‌گفته کارشناسـان این عدد حـدود ۶ میلیون خـودرو خواهد بود. ماده ۸ قانون هـوای پاک می‌گوید، تمامی اشـخاص حقیقی و حقوقی مالک وسایل نقلیه موتوری اعم از سـبک، نیمه‌سنگین، سـنگین و موتورسیکلت مکلف هستند وسـایل نقلیـه خود را پس از رسـیدن به سـن فرسـودگی از رده خـارج کرده و مسـئولیت خود را از ایـن جهت، نزد یکی از موسسـات بیمه داخلی تحت نظارت بیمه مرکزی جمهوری اسـلامی ایران بیمه کنند. این ماده متاسـفانه به‌دلیل متوقف شـدن طرح نوسـازی حدود ۲۰۲ هزار خودرو فرسـوده که در سـال ۹۶ کلید خورد و قرار بود در مدت ۳ سـال با خودروهای نو جایگزین شوند، «سن فرسودگی» به «سن مرز فرسودگی» تغییر کرد.

عکس: آیدا فریدی

برای نوسـازی خودروها در کشـور باید طرح و مـدل مالی به‌گونه‌ای تدوین شود که برای ذی‌نفعان این پروژه جذابیت ایجاد کند. نخستین ایـن ذی‌نفعان خریداران هسـتند کـه خودرو فرسـوده را می‌دهند و خودرو جایگزین خریداری می‌کنند. دومین ذی‌نفع خودروسـاز و بعدی بنگاه‌های اقتصادی مانند بانک یا سرمایه‌گذار بخش خصوصی هستند

چه بود و چه شد؟

قرار بود دولت از محـل صرفه‌جویی حاصل از بهبود و مدیریت سـوخت ناشـی از اجرای ایـن قانـون، سـازکار و تسـهیلات لازم برای جایگزینـی خودروهـای فرسـوده حمل‌ونقل عمومی با خودروهای نو را فراهم کند و وزارت کشور با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجـارت و امور اقتصـادی و دارایی (گمرک جمهـوری اسـلامی ایـران)، زمینه نوسـازی نـاوگان حمل‌ونقل عمومی شـهری با اولویت شـهرهای بالای ۲۰۰ هـزار نفر جمعیت را در مدت ۵ سـال از محـل منابع درآمـدی ماده (۶) ایـن قانـون از طریـق کمـک بلاعوض، یارانه، تسـهیلات یا صفر کردن سود بازرگانی واردات خودروهای برقی-بنزینی (هیبریدی) و خودروهای الکتریکی و موتورسـیکلت برقی به انجام برساند.

خودروهای برقی- بنزینی، موتورسیکلت‌ها و خودروهـای الکتریکی تولید داخل از پرداخت مالیات ارزش‌افزوده معاف هستند.

از سـوی دیگر، وزارت کشور موظف است از محل درآمدهای عمومی شهرداری‌ها و بودجه عمومی خـود در قانـون بودجه (هـر یک به میزان ۵۰ درصـد)، ناوگان حمل‌ونقل عمومی درون‌شـهری را بـه میزان سـالانه ۵ درصد با اولویت کلانشـهرها و شـهرهای بـالای ۵۰۰ هزار نفر جمعیت افزایش دهد. در طرح جدید نوسازی ناوگان حمل‌ونقل قرار است چه اتفاقی رخ دهد؟

حسن کریمی‌سنجری از کارشناسان صنعت خودرو دراین‌بـاره از ضرورت رفع موانع تامین منابع مالی به صمت گفت: نقدینگی موردنیاز پیـش از تولید باید بـرای سـازنده و خریدار تامین شود.

▣ تسهیلات برای مالکان فرسوده‌ها

چندی پیش وزیر صنعـت، معدن و تجارت در صحن علنی مجلس شورای اسلامی عنوان کرد: تسهیلاتی باید به مالکان موتورسیکلت و خودروهای فرسـوده ارائه شود تا برای اسقاط انگیزه داشته باشـند. به‌گزارش شاتا، سیدرضا فاطمی‌امیـن در جریـان بررسـی تقاضـای دوفوریت برای رسـیدگی به لایحه الحاق یک تبصره بـه ماده ۱۰ قانون سـاماندهی صنعت خـودرو گفت: در شـرایط امـروز باید خودرو، موتورسـیکلت یا ۴ کامیون اسـقاط شـود تا یک کامیون قابل‌شـماری‌گذاری باشـد، اصل این موضوع درسـت اسـت و باید سـازکاری ایجاد شـود تـا خودروهای فرسـوده با ایجاد مشوق‌هایی از رده خارج شوند.

حسن کریمی‌سنجری

ماده ۱۲ قانون «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» کارکرد مناسبی برای تامین سرمایه اولیه نوسازی ندارد و فقط مربوط به صحه‌گذاری پیمایش و پرداخت منافع حاصل از صرفه‌جویی بعد از پیمایش است

◉ وزیر صنعت، معدن و تجارت ابتدای سال اعـلام کـرد باید ۱۰ درصد فـروش خودروها به صاحبـان خودروهای فرسـوده اختصاص یابد. آیا این امر انجام شد؟

در قرعه‌کشـی اول و دوم اعمـال نشـد، امـا در قرعه‌کشـی سـوم ۱۰ درصد خودروهـا به صاحبان خودروهای فرسـوده تعلق گرفت. بـه احتمال زیاد، این موضوع تا پایان سال هم ادامه خواهد داشت.

◉ آمار خودروهای فرسـوده اعم از ماشـین و موتورسیکلت در کشور بالاست که سال‌به‌سال هم بر این آمار افزوده می‌شـود. برنامه امسـال برای نوسـازی این حجم از خودروهای فرسوده چیست؟

بحث نوسـازی بایـد در سـگمنت‌های گوناگون تعریف شود؛ نوسازی خودروهای تجاری، تاکسی‌ها، اتوبوس‌های درون‌شـهری و... سگمنت‌های مختلفی اسـت که باید مدل‌هـای گوناگونی برای نوسـازی آنهـا پیش‌بینی کرد؛ البته پیـش از آن باید تعریفی از خودرو فرسـوده داشته باشـیم. به چه خودرویی، فرسـوده اطلاق می‌شـود؟ به خودرویی که مصرف سـوخت آن نسـبت‌به خودروهـای روز جهان بالاتر اسـت، خودرو فرسـوده اطلاق می‌شود. آلاینده‌های خروج از اگزوز این خودروها در واقع رقم قابل‌توجهی است.

این خودروها علاوه‌بر اینکه در کشوری مانند کشور ما که سـوخت یارانه‌ای عرضه می‌شـود، ضرر مالی به کشـور می‌زنند، به‌لحاظ آلایندگـی نیز به منافع عمومی و زیسـتی آسـیب‌های جدی وارد می‌کنند؛ بنابرایـن کاهش مصـرف سـوخت منجربه کاهش آلایندگی می‌شـود و با خروج خودروهای فرسـوده ممکن است.

برای فرسـودگی سـن تعریف شده، اما سن زمانی معنا پیدا می‌کند که خودرو براسـاس استانداردهای روز تولید شـده باشد. به‌عنوان مثال، سن فرسودگی کشـنده‌ها ۱۶ سال و سن فرسـودگی اتوبوس‌های برون‌شـهری ۱۰ سال و درون‌شـهری ۸ سال اعلام شده است. این موضوع برای خودروهایی که از شرایط ایده‌آل مطابق با اسـتانداردهای زیست‌محیطی یورو ۵ و ۶ برخوردارند، صدق می‌کند. اگر خودرویی یورو ۴ باشـد، این خودرو از همان سـال اول سـاخت از نظر مصرف سـوخت و تولید آلاینده فرسوده به‌شمار می‌رود. پس فرسودگی از ۳ منظر قابل‌بررسی است؛ نخسـت مصرف سـوخت، دوم تولیـد آلاینده‌ها که ارتباط مسـتقیم با مصرف سـوخت دارد و سوم سن خودرو.

پس نمی‌توان سـن فرسـودگی کشـنده‌هایی با استاندارد یورو ۲ یا ۳ یا ۴ را ۱۶ سال در نظر گرفت. تعریف سن زمانی معنی دارد که استاندارد خودروها در سطح یورو ۵ یا ۶ باشد.

در کنـار سـن فرسـودگی بایـد خودروهـای درون‌شـهری و برون‌شـهری را از هـم منفک کرد. علاوه‌بـر اینکـه خودروها در این دو دسـته خود به خودروهای مسـافری، باری و سـبک یا سواری قابل تقسیم است که هر دسته برای نوسازی نیاز به برنامه خاصـی دارند، آمار آنهـا متفاوت بوده و علاوه‌بر این، میزان سوخت آنها هم گوناگون است.

◉ اگـر خودروهـای درون‌شـهری را کنـار بگذاریـم در حـوزه خودروهای برون‌شـهری سـنگین (اتوبوس‌هـا و کشـنده‌ها) وضعیـت چگونه است؟

در خودروهای تجاری برون‌شـهری از بین بیش از ۴۰۰ هزار خودرو که در حال تردد هسـتند، براساس سـن، افزون بر ۲۰۰ هزار خودرو فرسـوده بوده که ۵۰ درصد را شـامل می‌شـود. البته این آمار مربوط بـه خودروهای زیر اسـتاندارد یورو ۴ اسـت. تعداد محدودی خـودرو وارداتی یا چینی جدید هم وجود دارد که از اسـتانداردهای یورو ۵ و ۶ برخوردارند. در مینی‌بـوس وضعیـت بدتر اسـت و ۹۴ درصد از این خودروها فرسوده هستند.

در مجموع، ۸۳ درصد از اتوبوس و مینی‌بوس‌های کشور در رده فرسودگی قرار دارند.

◉ حـال برنامه برای نوسـازی ایـن خودروها چیست؟

گاه فقط به‌دنبـال اضافه کردن ناوگان حمل‌ونقل هستیم، اما در طرح نوسازی، جایگزینی خودروهای فرسـوده مدنظر است، زیرا اگر خودرویی اضافه شود و خودرویـی که مصرف سـوخت بالایی دارد، خارج نشـود، اثربخشـی این طرح بسیار پایین خواهد بود. نوسـازی زمانی تاثیر بالایی دارد که خودرو فرسوده با خودرو جدیدی با اسـتانداردهایی که تاکید شـد، جایگزین شود.

در حال‌حاضر تامین بودجه موضوع مهم این طرح است. قرار بود بودجه موردنیاز این نوسازی نخست از طریق صرفه‌جویی سـوخت باشد. وزارت نفت متولی این پروژه بوده و براسـاس محاسبات می‌تواند ارقامی به این طرح اختصاص دهد.

اما این روش در نهایت عملیاتی نشد.

اجرایی نشـدن آن نیاز به آسیب‌شناسی دارد. ماده ۱۲ قانون «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» که در سال ۹۴ مصوب شد، قانونی دائمی است که سبب کاهش و بهینه‌سازی سوخت می‌شود. در تبصره ۱۴ ذیل ماده ۱۲، مکانیسـم پرداخت ذکر شده است. در طرح‌های قبلی گفته شد منافع حاصل از صرفه‌جویی سـوخت با صحه‌گذاری پیمایش باید انجام شود. از سال ۹۸ هم تاکید شد این پیمایش باید از طریق جی‌پی‌اس آنلاین انجام شود. گفتنی است، چون خودروسـازان نتوانستند جی‌پی‌اس آنلاین در خودروها نصب کننـد؛ بنابراین صحه‌گذاری آنلاین پیمایش و درنتیجه پرداختی هم انجام نشد.

دلیل عدم‌موفقیت این طرح، آسیب‌شناسی شد تا بتوان از منافع حاصل از صرفه‌جویی سـوخت به نفع نوسازی شناسایی کرد.

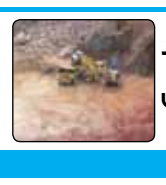
بـرای نوسـازی باید طرح و مـدل مالی به‌گونه‌ای تدوین شـود که بـرای ذی‌نفعان این پـروژه جذاب باشـد. نخسـتین این ذی‌نفعان خریداران هسـتند که خودرو فرسـوده را می‌دهنـد و خودرو جایگزین خریـداری می‌کننـد. دومین ذی‌نفع خودروسـاز و بعدی بنگاه‌های اقتصادی مثل بانک یا سـرمایه‌گذار بخش خصوصی هسـتند؛ بنابراین طرح نوسازی باید جذاب باشـد تا تولیدکنندگان و خریداران تشویق به همراهی با طرح را داشـته باشند. به‌این ترتیب، طرح باید به‌گونه‌ای باشد که از محل صرفه‌جویی سوخت، سودی برای ذی‌نفعان حاصل شود.

یکی از مشـکلات طرح‌های نوسـازی پیشین این بوده که برای خودرو باید تولید و به‌فروش می‌رسیده تا در ادامه صرفه‌جویی سـوخت انجام می‌شده است. در ایـن روش، خودروسـاز بایـد نقدینگـی خود را داشته باشـد و خریدار نیز همین‌طور. بعد با فعالیت خودروهای جدید در ناوگان حمل‌ونقل، صرفه‌جویی سوخت رخ داده و منابع مالی حاصل از آن احصا شود.

این خود مهم‌ترین مانع تحقق نوسازی خودروهای فرسـوده بوده اسـت. برای موفقیت باید سرمایه در گـردش اولیه برای تامین قطعـات و تولید خودرو و نیز فروش آن پیش‌بینی شود؛ یعنی به خریدار وام و به خودروسـاز سرمایه در گردش داده شود. وام باید کم‌بهره بوده تا برای خریدار جذابیت داشـته باشد و بتواند اقساط آن را پرداخت کند؛ بنابراین برای اینکه بخواهیم طرح‌های جدید موفق عمل کنند باید موانع مالی رفع شوند؛ یعنی دولت علاوه‌بر کارکرد ماده ۱۲ از قانـون «رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشـور»، روش‌ها و منابع جدید هم پیش‌بینی کند. ماده ۱۲ کارکرد مناسـبی برای تامین سرمایه اولیـه نوسـازی ندارد، فقط مربوط بـه صحه‌گذاری پیمایـش و پرداخت منافع حاصل از صرفه‌جویی بعد از پیمایش است. البته مشکل فقط منابع مالی نیست، مسـئله زمان تامین منابع مالی یا نقطه تامین منابع مالی اسـت که باید پیـش از تامین قطعات، تولید و فروش خودرو موجود باشد.

سخن پایانی

بنا به‌گفته کارشناس حوزه صنعت خودرو، یکی از موانـع مهم برای تحقق پروژه نوسـازی ناوگان حمل‌ونقل فرسوده کشور، تامین نقدینگی پیش از تولید و خرید اسـت. به‌این ترتیب، خودروسـاز پیـش از تولیـد باید منابع مالی سـاخت خودرو را در اختیـار داشـته باشـد، مثـل پیش‌فروش کـردن خودروهای سـواری و به خریدار هم برای جایگزینی خودرو فرسـوده خود وام کم‌بهره داده شود تا جذابیت لازم ایجاد و طرح نوسازی ناوگان فرسوده حمل‌ونقل کشور عملیاتی شود؛ بنابراین به‌گفته این کارشـناس، تامین سرمایه در گردش ساخت خودروهای جدید برای نوسازی فرسوده‌ها از اهمیت بسـیاری برخوردار اسـت و باید دید آیا دولت یا بخش خصوصی می‌تواند در این‌باره برای تولیدکننده و فروشنده تامین مالی داشته باشند.

کمبودی به ابعاد چندین سال

گیاهان دارویی کلید کاهش مصرف آب

ناآرامی در کمین بازار سرمایه

روند رو به رشد تولید فولاد ایران ادامه دارد

افت محدودیت انرژی، محرک رشد تولید

فولاد در رده فلزات استراتژیک قرار دارد؛ بر همین اساس آمار تولید و صادرات آن نیز اهمیت می‌یابد؛ به‌ویژه آنکه در طول سال‌های گذشته ظرفیت‌های قابل‌توجهی از فولادسازی در کشور احداث شده و همین موضوع بر اهمیت این صنعت استراتژیک افزوده است. انجمن جهانی فولاد در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد تولید فولاد ایران در مرداد ۶۵ درصد افزایش یافته و طی ۸ ماه نخست ۲۰۲۲ به ۱۹.۵ میلیون تن رسیده است. بخش بزرگی از روند رو به رشد تولید فولاد کشور در مقایسه با سال گذشته را باید ناشی از کاهش محدودیت انرژی فولادسازان دانست.

عکس: آیدا فریدی

ایران همچنان در میان ۱۰ کشور نخست فولادساز

انجمن جهانی فولاد در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد تولید فولاد ایران در اوت ۲۰۲۲ نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۱ با افزایش ۶۴.۷ درصدی به ۲.۱ میلیون تن رسیده است. به گزارش ایراسین تولید فولاد ایران در ۸ ماه نخست ۲۰۲۲ افزایش ۷.۸ درصدی داشته و به ۱۹.۵ میلیون تن رسیده است. باتوجه به تولید ۲.۱ میلیون تنی فولاد ایران در اوت، ۶۵.۶ درصد تولید فولاد غرب آسیا در این ماه در اختیار ایران است. جز ایران، هند و چین، بقیه ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد در جهان در این ماه با کاهش تولید مواجه بودند. علاوه بر این ایران بیشترین افزایش تولید را در این ماه به خود اختصاص داده است. براساس این گزارش، ایران در فوریه ۲۰۲۱ (بهمن ۱۳۹۹)، در میان بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فولاد جهان در جایگاه دهم قرار گرفت که از آن ماه تاکنون این جایگاه را حفظ کرده است. چین با تولید ماهانه ۸۳.۹ میلیون تن، هند با تولید ماهانه ۱۰.۲ میلیون تن و ژاپن با تولید ماهانه ۷.۳ میلیون تن فولاد، ۳ کشور نخست تولید فولاد در جهان هستند. براساس آمار منتشرشده ازسوی انجمن جهانی فولاد، تولید فولاد ترکیه با رقم ۲۱ درصد بیشترین میزان افت را به خود اختصاص داده است. تولید فولاد ژاپن ۷.۴ درصد، امریکا ۷.۱ درصد، روسیه ۵.۵ درصد، کره جنوبی ۰.۴ درصد، آلمان ۲.۳ درصد و برزیل نیز ۱۱.۳ درصد کاهش یافته است. تولید فولاد چین ۰.۵ درصد و تولید فولاد هند ۱.۲ درصد افزایش یافته است.

▣ تولید فولاد ایران، کمتر از انتظار

براساس آمار تولید فولاد ایران طی سال ۲۰۲۱ به ۲۸.۵ میلیون تن رسیده که نسبت به سال ۲۰۲۰ کاهش ۱.۸ درصدی را نشان می‌دهد. افت تولید فولاد ایران در مدت یادشده به‌واسطه چالش‌ها و کمبودهای زیرساختی ایجاد شده است. فولادسازان ایرانی در طول ۲ سال گذشته، به‌ویژه سال ۱۴۰۰ در ماه‌های گرم سال با محدودیت جدی در تامین انرژی برق روبه‌رو شدند و همین موضوع عملا از تولید آنها کاست. محدودیت یادشده در ماه‌های سرد سال نیز در قالب کمبود گاز نمایان شد و عملا تولید در زنجیره فولاد کشور را متاثر ساخت، این در حالی است که ظرفیت تولید فولاد کشور در طول سال‌های گذشته توسعه یافته است. در چنین شرایطی تولید با ظرفیتی به‌مراتب پایین‌تر از ظرفیت اسمی به‌منزله تحمیل هزینه‌های قابل‌توجه به تولیدکنندگان است؛ بنابراین انتظار می‌رود با اصلاح شرایط، این مشکل برطرف و زمینه تولید حداکثری فولادسازان کشور فراهم شود.

▣ کاهش تولید فولاد جهان در هشتمین ماه ۲۰۲۲

تولید فولاد جهان در اوت ۲۰۲۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳ درصد کاهش یافته و به ۱۵۰.۶ میلیون تن رسیده است. همچنین تولید فولاد جهان در ۸ ماه نخست امسال ۵.۱ درصد افت داشته و به ۱۲۵۳.۹ میلیون تن رسیده است. تولید فولاد در کشورهای اتحادیه اروپا در اوت با کاهش ۱۳.۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۹.۷ میلیون تن رسیده است. کشورهای آسیا و اقیانوسیه در اوت ۲۰۲۲ یعنی مرداد امسال ۱۱۲.۶ میلیون تن فولاد تولید کردند که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۰.۲ درصد کمتر شده است. تولید فولاد کشورهای امریکای شمالی نیز در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۵.۴ درصد کاهش یافته و به ۹.۶ میلیون تن رسیده است. همچنین تولید فولاد کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، روسیه و اوکراین در این بازه زمانی با ۲۲.۴ درصد کاهش به ۶.۹ میلیون تن رسیده که بیشتر به‌علت کاهش تولید روسیه و اوکراین بوده است. تولید فولاد کشورهای امریکای جنوبی نیز با کاهش ۱۰.۱ درصدی ۳.۶ میلیون تن شده است.

صادرات ۲.۱ میلیون تنی فولاد ایران تا پایان مرداد

از آنجا که ظرفیت گسترده‌ای از صنعت فولاد در کشور ما احداث شده، صادرات اصلی اساسی برای تداوم تولید در این صنعت است؛ بر همین اساس همواره آمار صادرات فولاد کشور از اهمیت برخوردار بوده است. به گزارش ایرنا بررسی عملکرد واحدهای بزرگ فولادی کشور حکایت از صادرات بیش از ۲ میلیون و ۱۵۴ هزار تن محصول فولادی دارد؛ آماری که در مقایسه به مدت مشابه سال گذشته افت ۳۶ درصدی را نشان می‌دهد. در این مدت ذوب آهن اصفهان با صادرات ۴۷۱ هزار و ۹۰۲ تنی (افت ۸ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته)، فولاد خوزستان با صادرات ۴۳۶ هزار و ۸۱۷ تن (کاهش ۴۹ درصدی)، فولاد کاوه جنوب با صادرات ۳۰۹ هزار و ۶۰۰ تنی (رشد ۱۶ درصدی)، فولاد هرمزگان با صادرات ۲۴۳ هزار و ۳۷۹ تنی (بدون تغییر) و فولاد مبارکه اصفهان با صادرات ۲۰۰ هزار و ۵۱۱ تنی (کاهش ۶۲ درصدی) بهترین عملکرد را در بین شرکت‌ها ثبت کردند. مجموع صادرات ۱۴ شرکت یادشده در مرداد امسال ۲۴۹ هزار و ۴۱۹ تن برآورد شده که در مقایسه با مرداد ۱۴۰۰، افت ۵۲ درصدی را نشان می‌دهد.

فولاد روس‌ها، جایگزین فولاد ایران

امیر صباغ، مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو با بیان اینکه صادرات بیلت فولادی رو به افزایش است، افزود: شرکت فولاد کاوه جنوب در ماه گذشته رشد ۱۵۴ درصدی صادرات شمش فولاد داشته و در مجموع امسال افزایش ۱۶ درصدی را ثبت کرده است. صادرات ذوب‌آهن نیز ماهانه ۶ درصد رشد دارد. وی گفت: خلاف بیلت، روس‌ها در اسلب رقیب اصلی ایران در بازارهای جهانی هستند و با دامپینگ شدید بازار، نرخ فوب ایران را به ۴۴۰ دلار در هر تن کاهش داده و اقدام به جایگزینی بازارهای اروپایی با آسیایی کرده‌اند. صباغ ادامه داد: شدت رقابت به حدی است که ۳ تولیدکننده اسلب ایران شامل فولاد هرمزگان، فولاد خوزستان و فولاد مبارکه در عمل از بازارهای صادراتی به‌سوی بازارهای داخلی هدایت شده‌اند. عمده دلایل افت ۵۲ درصدی صادرات فولاد ایران در مرداد نیز به کاهش صادرات اسلب برمی‌گردد. صباغ خاطرنشان کرد: هماهنگی با روسیه در صادرات فولاد، به‌ویژه در بخش اسلب و پرهیز این کشور از رقابت منفی با ایران، ازسوی دولت در حال پیگیری است. مدیر اقتصادی و توسعه سرمایه‌گذاری ایمیدرو اظهار کرد: به نتیجه رسیدن برجام می‌تواند درهای بازار بزرگ اسلب اروپا با نرخ مطلوب‌تر را برای فولادسازان ایران باز کرده و فولادسازان ایرانی را جایگزین روسیه در اروپا کند.

سخن پایانی

باوجود اینکه میزان تولید فولاد کشور در ماه‌های گذشته در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته افزایشی بوده، ظرفیت اسمی تولید در این بخش به‌مراتب کمتر از ظرفیت واقعی آن است. این افت تولید از دلایل متعددی نشات می‌گیرد که از مهم‌ترین آنها می‌توان به کمبود زیرساخت‌های انرژی، توسعه‌نیافتگی زیرساخت حمل‌ونقل و بی‌توجهی به راهکارهای توسعه صادرات فولاد اشاره کرد.

در شانزدهمین نمایشگاه ایران پلاست صورت گرفت:

تاکید علی عسکری بر تنوع‌بخشی به محصولات گروه صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس

مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس، تنوع بخشی به محصولات این گروه برای استفاده حداکثری از ظرفیت‌های شرکت‌های تابعه و پاسخ به نیازهای بازار بخصوص صنایع پایین دستی تاکید کرد.

به گزارش روابط عمومی گروه صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس، دکتر علی عسکری در سومین روز از شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی ایران پلاست در بازدید از غرفه اتحادیه سراسری تعاونی‌های تامین نیاز صنایع پایین دست پتروشیمی با توجه به درخواست‌های صنایع پایین‌دستی بر افزایش دریافت خوراک‌های مورد نیاز از گروه صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس بر تامین این نیازها از سوی شرکت‌های تابعه از جمله پتروشیمی بندر امام، پتروشیمی اروند، پتروشیمی پارس و پتروشیمی بوعلی سینا تاکید کرد.

در ادامه این بازدید، مدیرعامل گروه صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس با حضور در غرفه‌های تولیدکننده تولید مستربچ، با توجه به زمینه‌هایی گسترده استفاده از محصولات گروه در صنعت پلاستیک، نساجی و کامپاند بر تنوع بخشی به محصولات گروه صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس متناسب با نیاز بازار از جمله در پتروشیمی نوری تاکید کرد.

وی همچنین از غرفه‌های شرکت ملی صنایع پتروشیمی، بازرگانی پتروشیمی، انجمن صنفی کارفرمایی پتروشیمی، پتروشیمی تبریز و... بازدید کرد.

آگهی خرید زاماک ۳٪ مورد نیاز در خط تولید

شرکت فولاد تاراز چهارمحال سهامی خاص

۱- **موضوع آگهی:** خرید ۵۰ تن زاماک ۳٪ مورد نیاز در خط تولید کارخانه با مشخصات به شرح جداول ذیل:

Designation	Pb (ppm)	Fe (ppm)	Cd (pp)	Al (درصد)
زاماک۳	<=60	<=45	<=15	2/8-3/2

ب: وزن هر بندیل برابر با ۱۰۰۰±۵۰kg و کالا دارای روکش نایلونی و عاری از هر گونه کثیفی، زنگ‌زدگی، گرد و غبار روی بندیل‌ها باشد.
ج: بندیل‌های شمش خیس نباشند.
چ: وزن هر شمش زاماک ۶-۸kg با درج واژه ZAMAk بر روی هر شمش
د: بر روی هر بندیل برچسب مشخصات شامل شماره سری ساخت (Batch number)، وزن‌واقعی، نام‌سازنده و کد متریال نصب‌گردد.مطابق تصویر.

۲- **آدرس شرکت:** شهرکرد - فاز سه توسعه- شرکت فولاد تاراز چهارمحال
۳- **نحوه شرکت در فراخوان:**
۱- ارائه ضمانت نامه بانکی به مبلغ ۱,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت فولاد تاراز چهارمحال به‌منظور تضمین شرکت در مناقصه.۲- شرایط پرداخت مطابق با نظر تامین‌کننده به صورت: **الف:** پرداخت بصورت ۴۰٪ مبلغ به‌عنوان پیش‌پرداخت درقبال ارائه ضمانت‌نامه بانکی معتبر و مابقی پس از ارسال کامل و تایید کالای درخواستی **ب:** پرداخت به صورت ال‌سی دیداری **ج: ترجیحاً پرداخت به صورت ال‌سی سه‌ماهه**۳- در صورت موجودی مواد با ظرفیت کمتر از درخواستی امکان بررسی پیشنهاد ارسالی وجود دارد. ۴-۵-پاکت‌های الف، ب، ج پاکت‌های اختصاصی شرکت‌کننده در مناقصه باشد و سه پاکت مذکور داخل پاکت‌های پستی مشکی قرار گیرد.۶- امکان کاهش مقدار درخواستی پس از بازگشایی پاکات وجود دارد.
۴- **مهلت تحویل مدارک:** مهلت تحویل پیشنهاد حداکثر تا صبح روز شنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ در پاکات پستی مشکی مطابق با بند۵ (نحوه شرکت در فراخوان)
۵- **محل تحویل پاکات:** شهرکرد -شهرک صنعتی فاز سه توسعه - شرکت فولاد تاراز چهارمحال واحد خرید. تلفن تماس:۰۳۸۳۱۰۰ داخلی ۱۳۰۲-۰۹۹۱۲۷۰۳۰۸۷-

شرکت فولاد تاراز چهارمحال

آگهی خرید روی با درجه خلوص ۹۹/۹۹۹ خط تولید

شرکت فولاد تاراز چهارمحال سهامی خاص

۱- **موضوع آگهی:** خرید ۴۰۰ تن روی مورد نیاز در خط تولید کارخانه با مشخصات به شرح جداول ذیل:

Designation	Pb (ppm)	Fe (ppm)	Cd (ppm)	Color
ZN-۱	<=55	<=20	<=20	white

ب: وزن هر بندیل برابر با ۱۰۰۰±۵۰kg و کالا دارای روکش نایلونی و عاری از هر گونه کثیفی، زنگ‌زدگی، گرد و غبار روی بندیل‌ها باشد.
ج: بندیل‌های شمش خیس نباشند و رنگ ظاهری شمش‌ها شفاف باشد (خاکستری نباشد/اکسید نشده باشد).
چ: وزن هر شمش روی ۲۵kg با (۲۰cm ه۴۰cm) با درج واژه ZINK بر روی هر شمش
د: بر روی هر بندیل برچسب مشخصات شامل شماره سری ساخت (Batch number)، وزن‌واقعی، نام‌سازنده و کدمتریال نصب‌گردد. مطابق تصویر.

۲- **آدرس شرکت:** شهرکرد -فاز سه توسعه- شرکت فولادتاراز چهارمحال
۳- **نحوه شرکت در فراخوان:**
۱-ارائه ضمانت‌نامه بانکی به مبلغ ۷,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت فولاد تاراز چهارمحال به‌منظور تضمین شرکت در مناقصه.۲- شرایط پرداخت مطابق با نظر تامین‌کننده به‌صورت: الف:پرداخت بصورت ۴۰٪ مبلغ به‌عنوان پیش‌پرداخت درقبال ارائه ضمانت‌نامه بانکی معتبر و مابقی پس از ارسال کامل و تایید کالای درخواستی ب: پرداخت به صورت ال‌سی دیداری **ج: ترجیحاً پرداخت به صورت ال‌سی سه‌ماهه** ۳- در صورت موجودی مواد با ظرفیت کمتر از درخواستی امکان بررسی پیشنهاد ارسالی وجود دارد.۴- پاکت ((الف)) پاکت تضمین پاکت ((ب)) پاکت پیشنهاد فنی بازرگانی پاکت ((ج)) پاکت پیشنهاد قیمت ۵- پاکتهای الف، ب، ج پاکتهای اختصاصی شرکت کننده در مناقصه باشد و سه پاکت مذکور داخل پاکتهای پستی مشکی قرار گیرد.۶- امکان کاهش مقدار درخواستی پس از بازگشایی پاکات وجود دارد.
۴- **مهلت تحویل مدارک:** مهلت تحویل پیشنهاد حداکثر تا صبح روز شنبه مورخه ۱۴۰۱/۰۷/۱۶در پاکات پستی مشکی مطابق با بند۵ (نحوه شرکت در فراخوان)
۵- **محل تحویل پاکات:** شهرکرد- شهرک صنعتی فاز سه توسعه- شرکت فولاد تاراز چهارمحال واحد خرید. تلفن تماس:۰۳۸۳۱۰۰ داخلی ۱۳۰۲-۰۹۹۱۲۷۰۳۰۸۷-

شرکت فولاد تاراز چهارمحال

«آگهی مزایده شماره ۰۱۱۴۰۰۰۱»

(فروش ضایعات و اقلام مازاد)

شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان خراسان در نظر دارد ۱۶ قلم کالای مازاد و ضایعاتی به شرح جدول ذیل را بصورت برگزاری مزایده عمومی به‌فروش برساند. لذا از متقاضیان دعوت می گردد جهت کسب اطلاعات بیشتر حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۸ به واحد فروش فولاد سنگان مراجعه و یا با شماره تماس ۷-۰۵۱۵۴۲۳۱۹۲۱ داخلی ۵۲۶۲ (آقای مطابق) تماس حاصل فرمایند.

ردیف	شرح کالا	موجودی (بر آورد)
۱	بشکه فلزی خالی اسقاط (۲۲۰لیتری)	۵,۰۰۰ عدد
۲	نوار نقاله	۴۰,۰۰۰ کیلوگرم
۳	پارچه فیلتر پرس (به ابعاد ۴*۱,۵ متر)	۱,۵۰۰ عدد
۴	رولیک آهنی	۲۰,۰۰۰ کیلوگرم
۵	رولیک با روکش لاستیکی	۵,۰۰۰ کیلوگرم
۶	ضایعات آهنی	۲۰۰,۰۰۰ کیلوگرم
۷	درام (کابل برق)	۵,۰۰۰ کیلوگرم
۸	ورق گالوانیزه (دست دوم)	۳,۰۰۰ کیلوگرم
۹	کابل و سیم مسی	۱,۰۰۰ کیلوگرم
۱۰	لوله خرطومی	۲,۰۰۰ کیلوگرم
۱۱	تفلون پلاستیکی	۲,۰۰۰ کیلوگرم
۱۲	کابل و سیم آلومینیومی	۴,۰۰۰ کیلوگرم
۱۳	لوله و اتصالات آب و فاضلاب (استفاده شده)	۱,۰۰۰ کیلوگرم
۱۴	لوله مسی کولر گازی	۵۰۰ کیلوگرم
۱۵	لوله لاستیکی فشار قوی	۴۰۰ کیلوگرم
۱۶	ضایعات آلومینیوم	۱,۰۰۰ کیلوگرم

* هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده می‌باشد.

روابط عمومی شرکت فولاد سنگان خراسان

یادداشت

سرنوشت معدن برای متولیان اهمیتی ندارد

حسام‌الدین فرهادی‌نسب ـ مشاور کمیسیون معادن اتاق بازرگانی اصفهان

حوزه معدن و صنایع معدنی مدت‌هاست که موردظلم و بی‌مهری قرار گرفته است و به‌نظر می‌رسد که حتی متولیان امر هم نسبت به سرنوشت آن اعتنای چندانی ندارند و متاسفانه حتی مجریان وزارت صمت هم حقوقی را که براساس قوانین به این بخش تعلق گرفته، نادیده می‌گیرند. شاهد مثال فرآوران است. از افزایش بی‌رویه و غیرقانونی حقوق دولتی گرفته تا حمایت نکردن از معدنداران در برابر معارضان محلی یا سکوت در برابر زیاده‌خواهی‌های برخی سازمان‌های معارض که امنیت سرمایه‌گذاری را در این حوزه به‌شدت تحت‌تاثیر قرار داده است.

یکی از معضلات بزرگ معدن‌داری امروز در کشور ما، چالش‌های تامین مالی است.

همان‌طور که می‌دانیم در ماده ۹ قانون معادن به‌صراحت آمده است که پروانه بهره‌برداری معدن سندی رسمی، لازم‌الاجرا، قابل‌معامله و توثیق است که باید به‌عنوان وثیقه برای دریافت وام پذیرفته شود، اما متاسفانه بانک‌ها از اجرای این قانون سرپیچی می‌کنند. البته اگر از زاویه دیگری بررسی کنیم، تا حدودی می‌توان به بانک‌ها حق داد. وقتی خود وزارتخانه به‌راحتی اعتبار پروانه‌های معدن را زیر سوال می‌برد، نمی‌توان انتظار داشت بانک‌ها به این اسناد اعتماد کنند.

برای روشن شدن موضوع می‌توان مثالی آورد. از زمان ریاست قبلی سازمان صمت اصفهان، ما در اتاق بازرگانی پیگیر اجرایی شدن بخشنامه‌ای بودیم که جزو مصوبات شورای‌عالی معادن است. در این مصوبه آمده است که معادن برای تضمین پرداخت حقوق دولتی و تکمیل مدارک خود، می‌توانند چک یا سفته ارائه دهند.

این مصوبه را رضا محتشمی‌پور، معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت، به‌درستی ابلاغ کرده‌اند، اما چون مهر محرمانه دارد، کسی نمی‌تواند آن را منتشر کند، اما با این همه صمت تنها ضامنتانامه بانکی معدنداران را قبول می‌کند.

مانباید معدندار را مجبور کنیم که عدد درشتی از سرمایه خود را به بانک بسپارد تا ضمانتنامه‌ای تامین کند و تضمین دهد که حقوق دولتی را پرداخت خواهد کرد.

حداقل می‌توان این دستورالعمل شورای‌عالی معادن را برای معدندارانی که خوش‌حساب هستند، به‌کار برد. این در حالی است که در ظاهر برخی ذی‌حسابان زیر بار انجام این دستورالعمل نرفته و همکاری نمی‌کنند.

این موضوع را از زمان ریاست قبلی سازمان صمت در جلسات متعددی موردبحث و بررسی قرار دادیم و در دولت جدید هم باز آن را پیگیری کرده، اما تاکنون به هیچ نتیجه‌ای نرسیده‌ایم.

وقتی گاهی متولی این حوزه، خود حاضر نیست تسهیلاتی برای معدندار قائل شود، یعنی پروانه‌ای که در دست معدندار است و می‌خواهد براساس آن تضمین دهد یا مهلت خود را تمدید کند، مورد قبول آنها نیست و حتی چک یا سفته او را هم نمی‌پذیرند و هیچ‌گونه کمک یا همراهی وجود ندارد، چه انتظاری از غریبه‌ها می‌رود که پای کار بایستند یا به طریقی به این بخش کمک کنند.

تحقق این امور، اراده‌ای جدی نیاز دارد و واحد حقوقی وزارتخانه و معاونت معدنی باید آن را مورد بررسی قرار دهند.

باید قوانینی که به‌نفع معدندار است و به‌نوعی آنها را مورد حمایت قرار می‌دهد، احیا شود تا امنیت سرمایه‌گذاری در حوزه معدن تامین شود.

با این روند، ممکن است دیگر سرمایه‌گذاری وارد این حوزه نشود.

روشن است که این روند نه به‌نفع معدندار است و نه به‌نفع مصرف‌کننده. اگر آماری بگیریم از مصرف‌کنندگان تولیدات معدنی متوجه می‌شویم که بین ۵۰ تا ۷۰ درصد صنایع ما وابستگی مستقیم به مواد معدنی دارند، حتی بسیاری از کارخانجات مواد غذایی برای تصفیه‌کننده یا فیلر و امثال آن از مواد معدنی استفاده می‌کنند، پس، همه صنایع به‌نوعی نیازمند بخش معدن هستند.

به‌نظر من، این بی‌مهری که به بخش معدن روا شده است، طبیعی نیست و گمان می‌کنم دست‌هایی در کار است تا بخش معدن را از پا بیندازد.

با کمال تاسف، حوزه معدن دارد به سمت و سویی هدایت می‌شود که، نه به‌فوریت اما به‌تدریج و در درازمدت، حاشیه سود و امنیت خود را از دست بدهد و از میدان رقابت خارج و در عمل حذف شود.

ماهیرود هاب تعمیرات ماشین‌آلات معدنی می‌شود

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار خراسان جنوبی پیشنهاد داد هاب تعمیراتی ماشین‌آلات معدنی در مرز ماهیرود ایجاد شود.

به گزارش معدن‌نیوز، جواد اشرفی با اشاره به اینکه مجوز ایجاد گمرک تخصصی در ماهیرود اخذ شده است، گفت: به‌نظر می‌رسد، می‌توان برای راه‌اندازی هاب تعمیراتی ماشین‌آلات نیز اقدام کرد.

خراسان جنوبی با دارا بودن ۶۹۸ معدن مختلف و با ذخیره قطعی بیش از ۷ میلیارد تن و اشتغال بیش از ۱۳ هزار نفر یکی از ۵ استان معدنی کشور به‌حساب می‌آید. این استان با توجه به ساختار زمین‌شناسی آن از ذخایر غنی با تنوع قریب به ۵۰ نوع ماده معدنی برخوردار است.

ماهیرود در خراسان جنوبی در طول مرز مشترک ایران با افغانستان قرار دارد و یکی از نقاط مهم تجاری بین ۲ کشور همسایه است. جواد اشرفی با اشاره به کمبود قطعات موردنیاز برای تعمیر ماشین‌آلات معدنی گفت: با راه‌اندازی این هاب، سرمایه‌گذاران بخش خصوصی می‌توانند برای ورود قطعات مختلف ماشین‌آلات اقدام کنند. چندی پیش هم، مدیرکل گمرکات خراسان جنوبی اعلام کرد گمرک ماهیرود به گمرک تخصصی ماشین‌آلات معدنی تبدیل شده است.

محمد کوهگرد با اشاره به فقدان گمرک تخصصی در حوزه ماشین‌آلات معدنی گفت: گمرکات با توجه به حوزه‌ای که برای آن تعریف می‌شود، کارکرد خاصی پیدا می‌کنند و می‌توان از ظرفیت گمرک تخصصی ماشین‌آلات در راستای توسعه استان خراسان جنوبی به‌خوبی استفاده کرد، وجود منطقه اقتصادی ماهیرود در کنار بازارچه می‌تواند سطح مبادلات تجاری کالاهای ایران و افغانستان را بیش از آنچه هست، فراهم کند و رونق مبادلات را در پی داشته باشد.

در گزارش صمت راهکارهای جدید تامین ماشین‌آلات معدنی بررسی شد

کمبودی به ابعاد چندین سال

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

به گواهی گزارش‌های متعدد صفحه معدن روزنامه صمت، کارشناسان و فعالان این حوزه، به‌اتفاق مشکل تامین ماشین‌آلات را در صدر لیست چالش‌های این حوزه می‌دانند و می‌گویند هنوز اقدامات دولت در یک سال گذشته در زمینه تامین ماشین‌آلات به نتیجه مطلوب نرسیده است.

گفته می‌شود در حال حاضر تنها در معادن کوچک‌مقیاس، حدود ۱۵۰۰۰ دستگاه ماشین‌آلات معدنی اعم از لودر، شاول (بیل مکانیکی) و بولدوزر و دیگر ماشین‌آلات ویژه معدن نیاز است. اگر قرار باشد با توجه به برنامه دولت و ظرفیت‌های ایجادشده در صنایع پایین‌دستی، ظرفیت تولید معدن به ۷۰۰ میلیون تن در سال ۱۴۰۴ برسد، حداقل باید ۲۵۰۰۰ دستگاه تامین شود. به‌عبارت ساده‌تر، اگر ۶۰۰۰ معدن فعال بخواهند ظرفیت خود را تنها ۵۰۰۰ تن در سال افزایش دهند، به ۶۰۰۰ دستگاه لودر متوسط نیاز است.

با این حساب، روشن است که هم‌اکنون در داخل کشور، ظرفیت و زیرساخت لازم برای تامین این میزان از ماشین‌آلات وجود ندارد و باید به‌ناچار بخشی از نیاز داخل از طریق واردات تامین شود. با این مقدمه، خبر حل مشکل تامین ماشین‌آلات معدنی که از سوی رضا محتشمی‌پور، معاون معدنی وزارت صمت و محمدرضا بهرامن، رئیس خانه معدن مطرح شد، شگفت‌آور بود.

صمت برای روشن شدن چگونگی حل مشکل با رضا محتشمی‌پور، معاون معدن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت و محمدرضا بهرامن، رئیس خانه معدن گفت‌وگو کرده است.

عکس: آیدا فریدی

برای تامین ماشین‌آلات، تسهیلاتی در نظر گرفته و توافقاتی با صندوق ضمانت فعالیت‌های معدنی انجام شده است. این موضوع از این جهت است که عمده معادن کوچک ما دنبال تامین ماشین‌آلات سبک‌تر هستند و نیازشان به این حوزه بیشتر است

شکستن سکوت

رضا محتشمی‌پور، متولد ۱۳۵۳ در مشهد، دانش‌آموخته مهندسی صنایع از دانشگاه صنعتی امیرکبیر و کارشناسی‌ارشد اقتصاد از دانشگاه علامه‌طباطبایی است. او پیش از نشستن بر صندلی معاونت معدن و صنایع معدنی وزارت صمت، قائم‌مقام بورس کالای ایران بود و از نیمه پاییز سال گذشته با حکم سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر صمت به‌عنوان معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارتخانه منصوب شد.

اما اقدامات وی در این مدت همواره با انتقاداتی همراه بوده است که هرگز پاسخ مستقیمی دریافت نکرده است.

از وی پرسیدیم چرا نسبت به انتقاداتی که به عملکرد وی در مقام معاون معدنی وزارت صمت وارد می‌شود، سکوت کرده است؟ وی در پاسخ گفت: به انتقادات کلی نمی‌توانم پاسخ دقیقی بدهم، اما اگر انتقاد مشخصی مطرح است، بپرسید تا به‌طور مشخص به آنها پاسخ دهم، بنابراین پرسش‌های ما از معاون معدنی بااشاره به موضوع قوانین ضدونقیض آغاز شد.

قوانین ضد و نقیض و تغییر دستورالعمل‌ها

در این باره، به‌طوردقیق عکس آنچه در قالب انتقاد گفته می‌شود، اتفاق افتاده است. بخشنامه جامع معدنی برای نخستین‌بار در این دوره تنظیم و ابلاغ شد. تجمع و تمرکز قواعد و دستورالعمل‌های مختلف و متعدد در قالب یک بخشنامه جامع بازخورد بسیار خوبی در جامعه معدنی داشته و تا حد زیادی به وضعیت آشفته قبلی، سروسامان داده است.

تصویب عوارض صادراتی و لغو آن

عوارض صادراتی جزو مصوبات ستاد تنظیم بازار بود و به‌طبع علت وضع و لغو آن را باید از این مجموعه پرسید. من نمی‌توانم درباره دلایل اخذ تصمیمات این ستاد نظر بدهم، البته ما به‌عنوان متولی بخش معدن نقطه‌نظرات خود را در جلسات مشترک مطرح می‌کنیم، اما در نهایت مصوبات این ستاد به ما ابلاغ می‌شود و ما موظف به اجرای آن هستیم.

مسئله بغرنج تامین ماشین‌آلات

یکی از موضوعاتی که مدام درباره آن صحبت می‌شود، موضوع ماشین‌آلات است. واقعیت این است که ما در سال‌های گذشته وضعیت مناسبی برای دسترسی به ماشین‌آلات موردنیاز در بخش معدن نداشتیم و محدودیت‌هایی وجود داشت که باعث کندی حرکت در راستای تامین ماشین‌آلات بخش معدن شده بود.

هرچند این مسیر طولانی بود و فراز و نشیب‌های متعددی داشت، اما در چند ماه گذشته، ضوابط و مقررات به‌طورکامل عوض شد. امروز کمابیش هیچ محدودیتی برای واردات ماشین‌آلات سنگین که فاقد سابقه ساخت داخل و زیر ۵ سال هستند، نداریم.

سردرگمی معدنکاران

البته همچنان در این زمینه پرسش‌های متعددی مطرح است و به‌نظر می‌رسد که بخش معدن هنوز نتوانسته راهکارهای تامین نیاز خود را پیدا کند.

برای تامین ماشین‌آلات، تسهیلاتی در نظر گرفته و توافقاتی با صندوق ضمانت فعالیت‌های معدنی انجام شده است. این موضوع از این جهت است که عمده معادن کوچک ما دنبال تامین ماشین‌آلات سبک‌تر هستند و نیازشان به این حوزه بیشتر است.

از این پس، معدنکاران می‌توانند با مراجعه به این مجموعه از ظرفیت آن برای تامین ماشین‌آلات داخلی و به موازات آن وارد کردن ماشین‌آلات در این کلاس استفاده کنند.

محدودیتی هم برای مبدأ تامین ماشین‌آلات وجود ندارد و معدنکاران بسته به نیاز خود می‌توانند آن را از نقاط مختلف دنیا تهیه کنند.

در حال حاضر شرایط با ماه‌های گذشته متفاوت است و نرخ آنها هم تغییر محسوسی داشته و شاهد این مدعا آمار و اطلاعات سایت خانه‌معدن است.

متولی بخش معدن امروزه باید برای دستیابی به اطلاعات روز، جهشی رو به جلو داشته باشد. به این منظور، باید در تمام کنفرانس‌های بین‌المللی شرکت کند و از نزدیک شاهد تغییرات این حوزه باشد

حرکتی رو به جلو و قابل تقدیر

محمدرضا بهرامن ـ رئیس خانه معدن ایران: خانه معدن همواره موضوع ماشین‌آلات را با تعصب خاصی دنبال کرد، زیرا مشکل بسیار بزرگی بود و اسباب نگرانی همه معدنکاران را فراهم کرد، باتوجه به اینکه معدنکاران بزرگ از شرایط اقتصادی بهتری برخوردار بودند، به هر حال توانستند ماشین‌آلات موردنیاز را برای پیمانکاران خود تهیه کنند، اما معدنکاران کوچک بسیار آسیب دیدند، زیرا نرخ تمام شدن تولیدات‌شان به‌شدت افزایش پیدا کرده و به این ترتیب، مزیت رقابتی خود در بازارها را از دست داده بودند.

از ۲ سال قبل، توقف شدیدی روی ورود ماشین‌آلات داشتیم و این موضوع حتی به خریداران ماشین‌آلات داخلی هم صدمه می‌زد، زیرا نرخ تولیدات داخلی را به‌شدت افزایش داده بود و حتی بی‌اغراق دستگاه‌های کارکرده با چند برابر نرخ واقعی به‌فروش می‌رفتند.

خوشبختانه همان‌طور که اعلام شد، این مشکل امروزه مرتفع شده است.

امروزه ماشین‌آلات به کشور وارد می‌شود و معدنکاران با سهولت بیشتری می‌توانند دستگاه‌های موردنیاز خود را تامین کنند. هر معدنکاری می‌تواند نسبت به میزان فعالیت خود، وسایل و دستگاه‌های موردنیاز خود را تهیه کند.

چه تغییری رخ داده؟

تغییری که ایجاد شده تا این مشکل را از پیش‌پای معدنکاران بردارد، این است که صندوق بیمه برای تامین منابع مالی در کنار معدنکاران قرار گرفته است.

معاونت معدنی و ایمیدرو، صندوق بیمه را موردحمایت قرار داده‌اند تا امروز بتواند پاسخگوی نیاز بخش بزرگی از معادن کوچک‌مقیاس باشد.

این اتفاق از ۶ یا ۷ ماه گذشته آغاز شده و امروزه شرایط برای حل این مشکل به‌مراتب راحت‌تر شده است و امروز اگر معدنکاری نیاز به ماشین‌آلات داشته باشد، می‌تواند از طرق مختلف برای رفع نیاز خود اقدام کند.

جای نمایندگی‌ها خالی است

البته طبیعی است که معدنکاران هنوز با این مشکل دست به گریبان باشند، زیرا ما با کمبود بسیار زیادی روبه‌رو بوده‌ایم و این خلأ تا چندین سال بعد پر نخواهد شد.

البته امیدواریم که به‌زودی شرایطی مهیا شود تا باز نمایندگی‌های معتبر همکاری خود را با کشورمان از سر گیرند، زیرا در این صورت است که اطمینان بیشتری نسبت به کیفیت ماشین‌آلات داشته باشیم و از سوی دیگر در بازار رقابتی که ایجاد می‌شود، پیشنهادات قیمتی مناسب‌تر و گارانتی و خدمات پس از فروش هم ارائه خواهد شد.

خیانت در امانت

بخواهیم یا نخواهیم بخش معدن باید رشد پیدا کند و تمام مشکلات ما در معدن، در موضوع تامین ماشین‌آلات خلاصه نمی‌شود.

هیچ توسعه‌ای بدون برنامه‌ریزی اتفاق نخواهد افتاد، بنابراین باید متولیان و دست‌اندرکاران بخش معدن اعم از دولتی و بخش خصوصی پا به پای دنیا پیش بروند و خود را روزآمد کنند تا بر این اساس، برنامه حرکت تنظیم شود.

اگر متوسط رشد را برای دیگر بخش‌های اقتصادی ۸ درصد در نظر گرفته شده است، بخش معدن باید رشدی معادل ۱۲ درصد داشته باشد. این حوزه تامین‌کننده ماده اولیه بسیاری از صنایع دیگر است، بنابراین باید هم و غم خود را صرف این کنیم که همه زیرساخت‌های معدن فراهم شود. بنابراین باید متولی بخش معدن ما هم به‌روز باشد. اگر ما ادعا کنیم که ما روزآمد هستیم؛ خیانت در امانت کرده‌ایم.

روزآمد شدن بخش معدن

در بخش معدن نیازمند دگرگونی اساسی هستیم، اما متاسفانه متولی بخش معدن کشور به‌دلیل بروکراسی‌های سنگین اداری نمی‌تواند توان فنی خود را به‌روز کند. برای به‌روز شدن بخش معدن باید زمینه حضور در نمایشگاه‌ها و رویدادهای معدنی دنیا فراهم شود.

نخستین قدم برای این دگرگونی این است که باید نگاه مدیران، سیاست‌گذاران و متولیان بخش معدن را به این حوزه تغییر دهیم، دانش آنها باید روزآمد شود و از آخرین اطلاعات و تحولات دنیا باخبر باشند.

هزینه‌تراشی یا سرمایه‌گذاری؟

متاسفانه ما در این زمینه خلأ بزرگی در کشور داریم. تصور سنتی در این بخش این است که چنین اقداماتی هزینه‌تراشی است، در صورتی که باید آن را به‌چشم سرمایه‌گذاری دید.

بخش خصوصی می‌تواند خود را به‌روز کند، اما وقتی قرار است خواسته‌ها و نیازهای خود را به سیاست‌گذاران منتقل کنند، به‌دلیل اختلاف دیدگاه، به نتیجه مشترکی نمی‌رسند. این خلأ موجب می‌شود درک مشترکی از مسائل و مشکلات وجود نداشته باشد.

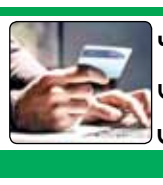
به‌عنوان مثال، در نظر بگیرید وقتی صحبت از برنامه‌ریزی جدیدی در زمینه اکتشاف به‌میان می‌آید یا تهیه نوع خاصی از ماشین‌آلات یا اقدامات موردنیاز برای هوشمندسازی و امثال این موضوعات؛ قبول تغییرات برای متولیان امر دشوار است و به‌راحتی نمی‌توان برای این تغییرات بستر مناسب را ایجاد کرد، اما اگر در جریان اطلاعات جدید قرار گیرند، فهم مشترکی ایجاد می‌شود و به این ترتیب می‌توان برنامه‌هایی پیشرو برای رشد و توسعه این حوزه طراحی و ابزار موردنیاز آن را تامین کرد. هر زمان که توسعه‌ای در بخش معدن اتفاق افتاده است، از این طریق و به این ترتیب بوده است و از این جهت است که آنچه از دید ما سرمایه‌گذاری واقعی در بخش معدن به‌شمار می‌رود، از نگاه مسئولان دولتی، این سرمایه‌گذاری هزینه است.

به‌گمان من، متولی بخش معدن امروزه باید برای دستیابی به اطلاعات روز، جهشی رو به جلو داشته باشد. به این منظور، باید در تمام کنفرانس‌های بین‌المللی شرکت کنند و از نزدیک شاهد تغییرات این حوزه باشند.

سخن پایانی

ظرف سال‌های اخیر که ایران دوران سخت تحریم را تجربه می‌کند، معدن و صنایع وابسته، ظرفیت تحریم‌گریزی و قدرت مانور خود را در شرایط فشار اقتصادی به‌نمایش درآورد تا جایی که شایستگی خود را برای تکیه زدن بر جایگاه نفت نشان داد تا با تکیه بر ظرفیت‌های بالقوه این حوزه در گردش چرخ‌های اقتصادی کشور، رشد تولید ناخالص داخلی، ارزآوری و افزایش اشتغالزایی نقشی مهم ایفا کند، در عین حال، توسعه بخش معدن و صنایع معدنی در سال‌های گذشته و رسیدن به بلوغ نسبی باعث شد تا حتی در دوران شیوع کرونا نیز بخش معدن و صنایع معدنی کشور کمترین آسیب را از این بحران ببینند و نقشی مهم در حفظ اشتغالزایی، رشد تولید داخلی و تامین بازار داخلی و صادراتی داشته باشد. براین اساس روشن است که بخش معدن نیازمند روزآمد شدن و تغییر و تحول اساسی است، اما به‌نظر نمی‌رسد که این تحول تنها از طریق شرکت مدیران در نمایشگاه‌ها یا رویدادهای خارجی ایجاد شود.

تجارت الکترونیک قربانی محدودیت‌های اینترنتی

قطعی اینترنت، نمک روی زخم شد

طرح پر سروصدای دولت در بن‌بست

سایه سنگین فیلترینگ بر سر تجارت

حدود یک هفته است که کاربران اینترنت ایران، سایه سنگین فیلترینگ را به‌خوبی حس می‌کنند. حالا فهرست پلتفرم‌هایی که از داخل کشور امکان دسترسی به آنها وجود ندارد، روزبه‌روز بلندتر می‌شود و تقریبا هر پلتفرم خارجی که امکان ارتباط کاربران را فراهم می‌کرد، مسدود و مختل شده است. گرچه کنترل ناآرامی‌های اخیر، بهانه‌ای بود برای فیلتر طیف گسترده‌ای از پلتفرم‌ها از جمله اینستاگرام و واتس‌آپ، اما حالا شواهدی مانند دستور حذف این دو برنامه از استورهای ایرانی مانند بازار و مایکت، نشان می‌دهد متولیان فضای مجازی کشور دیگر تصمیمی برای رفع فیلتر این دو پلتفرم پرطرفدار ندارند و به‌احتمال زیاد قرار است آنها هم به سرنوشتی مانند تلگرام دچار شوند. آنچه این روزها در فضای مجازی کشور در حال رخ دادن است، در حقیقت اجرای چراغ‌خاموش طرحی جنجالی موسوم به صیانت است که کاربران و کسب‌وکارهای مجازی ماه‌ها نگران آن بودند. صمت در این گزارش به بررسی آسیب این روند بر تجارت و معاملات داخلی و خارجی پرداخته است.

اجرای زودهنگام طرحی جنجالی

نیم‌نگاهی به روند تصویب و بررسی طرح جنجالی مجلس برای مدیریت فضای مجازی که با نام «صیانت» از آن یاد می‌شود، گمانه‌زنی‌های موجود از مسدود شدن برخی از پلتفرم‌ها را تقویت می‌کند، زیرا یکی از اصلی‌ترین بخش‌های این طرح معطوف به مجاب کردن شرکت‌های مالک پلتفرم‌های خارجی به تاسیس دفتر در ایران و پیروی از سیاست‌های حاکمیتی کشور بود. در پیش‌نویس این طرح تاکید شده بود در صورت پذیرفته نشدن این شرط ازسوی پلتفرم‌ها، نمونه داخلی آنها در اسرع وقت آماده و دسترسی کاربران داخلی به این برنامه‌ها مسدود می‌شود، این در حالی است که طبق سیاست‌های این پلتفرم‌ها و تحریم‌های بین‌المللی وضع شده علیه کشور، عملا تحقق این خواسته ناممکن بود. گرچه مدافعان طرح صیانت به‌دلیل موج سنگین مخالفت کاربران و کسب‌وکارها، بارها احتمال فیلتر شدن پلتفرم‌های کلیدی اینستاگرام و واتس‌اپ را رد کردند، اما شواهد نشان می‌داد طراحان صیانت دیر یا زود درصدد عملی کردن این خواسته‌اند.

سیاست‌گذاران فضای مجازی ایران، فیلترینگ یا محدودسازی شبکه‌های اجتماعی را مهم‌ترین و شاید تنها راه برقراری امنیت ملی در این فضا دانسته‌اند؛ همان رویه «فناوری‌هراسی» که در ۱۰۰ سال گذشته شاخص‌ترین رفتار سیاست‌گذاران ناکارآمد بوده است. یعنی در مواجهه با هر فناوری ابتدایی‌ترین سیاستی که اتخاذ می‌شود یک چیز است: محدودسازی دسترسی! درست همان رویه‌ای که از رادیو (۱۳۱۹) تا ویدئو و ماهواره و تماس تصویری به‌کار گرفته شد تا به شبکه‌های اجتماعی رسید.

خطر نابودی کسب‌وکارهای خرد

در روزهای اخیر و با شروع ناآرامی‌ها در نقاط مختلف کشور، اینستاگرام و پیام‌رسان واتس‌اپ، نخستین پلتفرم‌هایی بودند که دسترسی به آنها مسدود شد. البته محدودیت‌های اعمال‌شده بر فضای مجازی محدود به این دو برنامه نبود و به‌مرور نام اپلیکیشن‌های لینکدین (پلتفرمی تخصصی برای ارتباطات شرکت‌ها و متخصصان با یکدیگر)، اسکایپ و ساوندکلاد نیز به لیست برنامه‌های فیلترشده اضافه شدند. داستان به اینجا ختم نمی‌شود؛ حالا حتی فروشگاه‌های اپلیکیشن مشهور یعنی «گوگل‌پلی» و «اپ‌استور» نیز فیلتر شده‌اند و دسترسی به برخی سرویس‌های گوگل، وب‌سایت‌های استارلینک، مایکروسافت و موتور جست‌وجوی اینترنتی آن یعنی بینگ، بازی‌های ایکس‌باکس و کلش‌آوکلنز نیز محدود شده است.

فیلترینگ سال‌هاست که به‌طرق مختلف کام کاربران ایرانی را تلخ کرده است. آخرین تجربه‌ای که از ضربه جدی فیلترینگ به کاربران در خاطر داریم، مربوط به فیلتر شدن تلگرام در سال ۹۶ است، اما عمق فاجعه مسدودسازی هیچ یک از پلتفرم‌هایی که تا امروز فیلتر شده‌اند، به‌اندازه فیلتر احتمالی اینستاگرام و واتس‌اپ نخواهد بود؛ به‌طوری که کارشناسان معتقدند در پس این اتفاق، یک بحران اقتصادی جدید نهفته است. گرچه در شروع فعالیت اینستاگرام، از آن تنها به‌عنوان یک شبکه اجتماعی برای تعامل و اشتراک‌گذاری عکس با دوستان یاد می‌شد، اما حالا این شبکه به یکی از قطب‌های مهم تجارت در فضای مجازی تبدیل و میزبانی تعداد زیادی از کسب‌وکارهای خانگی و خرد را عهده‌دار شده است. آخرین گزارش ارائه‌شده ازسوی مرکز آمار حاکی از آن است که حدود ۱۱ میلیون نفر در کشور از طریق فضای مجازی کسب درآمد می‌کنند که از این تعداد، کسب‌وکار بیش از ۹ میلیون نفر از افراد به اینستاگرام وابسته است. تعداد بالای کاربران ایرانی فعال در اینستاگرام (بیش از ۴۴ میلیون کاربر ایرانی) و هزینه اولیه پایین راه‌اندازی یک کسب‌وکار در این پلتفرم (حدود ۳۰ میلیون تومان)، آن را به یکی از گزینه‌های محبوب برای ایجاد کسب‌وکارهای خانگی و خرد تبدیل کرده است. گرچه امکان پایش دقیق گردش مالی انجام شده بر بستر اینستاگرام ممکن نیست، اما تکراسا در گزارشی که به‌تازگی منتشر کرده بود، از فعالیت بیش از ۴۱۵ هزار فروشگاه ایرانی در اینستاگرام خبر داده و گردش مالی سالانه ایرانیان در این پلتفرم را بین ۱۸ تا ۳۲ هزار میلیارد تومان برآورد کرده بود.

داده‌های «Open Observatory of Network Interference» (نهاد جهانی مستقل رصد سانسور در اینترنت) از اختلال و قطعی گسترده در بیشتر پلتفرم‌های خارجی فعال در ایران به‌ویژه اینستاگرام و واتس‌اپ حکایت دارد؛ به‌طوری که طبق نمودارهای ارائه‌شده ازسوی این نهاد، اختلالات جدی از روز ۲۱ سپتامبر (۳۰ شهریور) آغاز شد و این دو پلتفرم از ۳۱ شهریور عملا در حالت قطعی کامل قرار گرفته‌اند. آسیب‌های اعمال محدودیت بر پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام و واتس‌اپ که نخستین گزینه‌های ارتباطی کاربران ایرانی بوده‌اند، حتی از همین حالا نیز قابل‌مشاهده است. با محدودیت‌های حداکثری اعمال‌شده در هفته اخیر بر اینترنت کشور، عملا درآمد تمامی کسب‌وکارهای فعال در اینستاگرام به صفر رسیده و دست کاربرانی که از واتس‌اپ به‌عنوان ابزاری برای ارتباطات روزانه و تعاملات کاری استفاده می‌کردند، بسته شده است.

این محدودیت‌ها به‌گونه‌ای است که حتی امکان اتصال از طریق ابزارهایی که پیش‌تر برای دور زدن فیلتر پلتفرم‌هایی مانند تلگرام، توئیتر و یوتیوب استفاده می‌شد نیز وجود ندارد.

سخن پایانی

سیاست‌گذاری‌های اخیر متولیان ارتباطات کشور، به‌خوبی از عزم جدی آنها برای کوچ دادن کاربران از پلتفرم‌های خارجی به نمونه‌های مشابه بومی حکایت دارد؛ کما اینکه در طرح صیانت، بارها بر ایجاد نسخه‌های مشابهی برای پلتفرم‌های محبوب اینستاگرام، واتس‌اپ، تلگرام و توئیتر و هدایت اجباری کاربران به آنها از طریق مسدودسازی امکان دسترسی به پلتفرم‌های خارجی تاکید شده بود. اسفند سال گذشته، امیر محمدزاده لاجوردی، عضو هیات‌مدیره شرکت ارتباطات زیرساخت در گفت‌وگویی اعلام کرد سهم ترافیک داخل به خارج در کشور ۲۰ به ۸۰ است؛ به این معنی که فقط ۲۰ درصد ترافیک مصرفی کاربران در پلتفرم‌های داخلی مصرف می‌شود و عمده ترافیک صرف حضور در پلتفرم‌های شرکت متا (یعنی اینستاگرام و واتس‌اپ) می‌شود. وی در این گفت‌وگو با انتقاد صریح از این اختلاف مصرف ترافیک داخل و خارج، خواستار اصلاح این وضع و رساندن سهم ترافیک داخلی به ۶۰ درصد شد. به اعتقاد محمدزاده، تحقق این امر، متضمن برآورده شدن اهداف شبکه ملی اطلاعات خواهد بود.

نکته جالب اینکه همزمان با اعمال محدودیت‌های حداکثری بر اینترنت کشور طی این روزها که عملا بخش قابل‌توجهی از زندگی کاربران را فلج کرده، اخباری از رفع بسیاری از تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی بر سیستم‌ها و ابزارهای ارتباطی خارجی به گوش می‌رسد.

مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی (یکپارچه) یک‌مرحله‌ای

شهرداری منطقه سه بندرعباس در نظر دارد **فراخوان پیاده روسازی بلوار سید جمال(حدفاصل چهارراه مرادی تا پدران آسمانی) به شماره ۲۰۰۱۰۰۴۹۱۶۰۰۰۰۴۸** را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس **www.setadiran.ir** انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مواعد زمانی:

- **تاریخ انتشار فراخوان:** یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۰ ساعت: ۱۲:۰۰
- **مهلت دریافت اسناد فراخوان:** شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۶ ساعت: ۱۹:۰۰
- **مهلت ارسال پیشنهادات:** سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۶ ساعت: ۱۹:۰۰
- **زمان بازگشایی پاکت‌ها:** چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۷ ساعت: ۱۰:۰۰

نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار: ضمانتنامه بانکی یا فیش نقدی واریزی به مبلغ ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

اطلاعات تماس و آدرس دستگاه: بندرعباس، بلوار جمهوری اسلامی، روبروی بیمارستان شهید محمدی، منطقه سه شهرداری، اداره حقوقی و امور قراردادها **تلفن:** ۰۷۶۳۳۳۵۳۳۲۸

مدیریت ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری بندرعباس

وزارت راه و شهرسازی
سازمان بنادر و دریانوردی
اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان

شناسه ۱۳۸۴۱۰۵

((آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی کیفی مشاور))
شماره: ۲۳/عمران /۱۴۰۱

اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان در نظر دارد خدمات مشاوره با موضوع ذیل را از روش QCBS به مشاور واجدشرایط واگذار نماید.

۱- **کارفرما:** اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان

۲- **موضوع:** انجام مطالعات به‌سازی دیوار حفاظت ساحلی گورزین

۳- **نوع گواهی‌نامه رشته، تخصص و پایه موردنیاز:** حداقل پایه ۳ تخصص بندرسازی و سازه‌های دریایی از گروه راه و ترابری

۴- **مبلغ برآورد اولیه پروژه:** ۴،۰۸۰،۰۰۰،۰۰۰ (چهارمیلیارد و هشتاد میلیون)ریال

۵- **مدت اجرای کار:** ۵ ماه

۶- **محل، زمان و مهلت دریافت اسناد ارزیابی:** متقاضیان شرکت در فراخوان می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۱/۷/۱۰ تا مورخ ۱۴۰۱/۷/۱۷ روز یکشنبه ساعت ۱۴:۰۰ با مراجعه به سایت www.setadiran.ir نسبت به دریافت(خرید) رایگان اسناد اقدام نمایند.

*ضمناً دریافت آگهی از سایت‌های iets.mporg.ir- www.shahidrajaeeport.pmo.ir نیز بصورت غیرحضوری و بدون پرداخت وجه نقد به کارفرما امکان‌پذیر است.

۷- **مهلت و محل بارگذاری اسناد توسط مشاور:** متقاضیان باید پیشنهادات خود را تا ساعت ۱۴:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۷/۲۵ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) به آدرس www.setadiran.ir بارگذاری نمایند.

تبصره۱: کلیه مراحل برگزاری از دریافت اسناد ارزیابی کیفی تا ارائه پیشنهاد مشاوران و گشایش پاکت از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مشاوران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند بدیهی است در صورت عدم انجام فرایند در سامانه مذکور پیشنهاد ارائه شده به صورت فیزیکی مورد قبول واقع نمی گردد.

۸- **زمان و محل بازگشایی پاکت ارزیابی کیفی:** **مهلت بررسی استعلام‌ها:** یک هفته پس از آخرین روز بارگذاری پاکات الکترونیکی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران).

-برای کسب اطلاع بیشتر در خصوص اسناد با تلفن‌های ۰۷۶-۳۲۱۲۳۶۰۶ و ۰۷۶-۳۲۱۲۳۶۰۸ تماس حاصل فرمایید.

اداره ارتباطات و اطلاع‌رسانی بنادر و دریانوردی استان هرمزگان

آگهی مناقصه ۱۵۲۱/۰۱ق

شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر در نظر دارد " تکمیل سوله انبار نسوز کارخانه فولاد سازی شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر " **را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید.**

متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد مناقصه از طریق:

ـ سایت اینترنتی شرکت به آدرس WWW.GISDCO.COM ، بخش مزایده ها و مناقصه ها اقدام نمایند.

ـ مناقصه گران جهت بازدید از پروژه و همچنین سوالات و موارد فنی خود را در غالب فرم پرسش و پاسخ به شماره تماس ۰۹۱۳۳۹۱۹۱۱۰ آقای قاسمی واتس آپ نموده و تایید دریافت نمایند.

ـ جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره های۴-۰۲۱۸۸۱۹۷۶۷۰ داخلی ۲۱۲ و ۰۹۱۳۳۹۱۹۱۱۰ بنام آقای قاسمی در روزهای شنبه الی چهارشنبه در ساعات اداری ۸ تا ۱۵: ۱۶ تماس حاصل فرمایید.

ـ مناقصه حاضر به صورت دو مرحله ای می باشد. بنابراین نحوه ارسال پاکات مناقصه به ترتیب ذیل می باشد:

مناقصه گران در ابتدا می بایست پاکت "الف" و "ب" را شامل ضمانت نامه و پیشنهاد فنی خود را در زمان و محل مقرر تحویل نمایند. پیشنهاد فنی ارائه شده توسط واحد مهندسی بررسی شده و پس از تایید، نحوه ارایه پیشنهاد مالی پاکت "ج" اطلاع رسانی خواهد گردید.

تحویل مدارک: تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، خیابان سی و یکم غربی، پلاک ۲۲ ، شرکت توسعه آهن و فولاد گل گهر، واحد بازرگانی جناب آقای قاسمی با شماره تماس ۰۹۱۳۳۹۱۹۱۱۰ تحویل فرمایید.

آخرین مهلت ارسال مدارک مرحله اول : ۱۴۰۱/۰۷/۱۲

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری گسترش دنبال کنید
www.Gostaresh.news

یادداشت

خودتحریمی با تیغ برنده فیلتر

ملیکا انصاری
روزنامه‌نگار

دسترسی به جریان آزاد اطلاعات و ارتباطات، بدیهی‌ترین و اصلی‌ترین حقوق شهروندی است؛ افراد حق دارند نیازهای ارتباطی و اطلاعاتی خود را از هر طریقی که مناسب می‌دانند، مرتفع کنند و ایجاد مانع برای این روند، نقض حقوق آزادی بشر است. در ایران موج مسدودسازی شبکه‌های اجتماعی مختلف که مهم‌ترین راه‌های ارتباطی افراد را تشکیل می‌دادند، تبدیل به امری معمول و رایج شده است. اگر نگاهی به روند محدودسازی پلتفرم‌های آنلاین در ایران بیندازیم، خواهیم دید شرایط روز همواره به‌عنوان دلایل اصلی این مانع‌تراشی‌ها عمل کرده‌اند. نخستین تجربه مسدودسازی، به فیلترشدن فیس‌بوک بازمی‌گردد. هرچند کاربران فیس‌بوک، بخش زیادی از جوانان را تشکیل می‌دادند، اما اعمال محدودیت برای استفاده از این پلتفرم توسط ایران، با خیزش اعتراضات گسترده‌ای همراه نبود. پس از آن آتش محدودیت‌ها دامن یوتیوب را گرفت. یوتیوب به‌عنوان یک پلتفرم سرویس اشتراک ویدئو است. یوتیوب دومین وبگاه پرطرفدار جهان پس از گوگل است. استفاده عمومی مردم جهان به‌ویژه از یوتیوب در دوران کرونا، بیشتر بر محور تماشا کردن ویدئوهای آموزشی بوده و در حال حاضر این پلتفرم در جایگاه یک منبع مهم اطلاعاتی از نوع ویدئو است. یوتیوب از سال ۲۰۰۶ در ایران فیلتر شد و باوجود کاربردهای مهم و گسترده این وبگاه، فیلتر آن همچنان ادامه دارد، از این‌رو کاربران ایرانی به‌طور مستقیم، از این منبع مهم آموزشی محروم هستند و برای اتصال به آن باید راه‌های پر پیچ‌وخم و بی‌ثباتی را طی کنند. توئیتر به‌دلیل ماهیت نوع برقراری ارتباط در آن و تاکید بر اصل آزادی بیان در این نرم‌افزار، شاید به نسبت سایر پلتفرم‌های فیلترشده از سوی ایران، کمی سیاسی‌تر به‌نظر برسد، اما در گستردگی این بستر برای برقراری ارتباطات موثر جهانی بین افراد، شکی نیست. در سال ۱۳۸۸ موضع‌گیری مدیر توییتر موجب فیلتر این پلتفرم شد، هرچند مسدود بودن توئیتر همچنان ادامه دارد اما نکته قابل‌توجه آن است که برخی مقامات بلندپایه دولتی چه در دولت‌های پیشین و چه در دولت فعلی، حساب رسمی توئیتر دارند و حتی از حساب‌های خود، برای اعلام رسمی‌ترین اخبار و اطلاعیه‌ها استفاده می‌کنند. این مقامات دولتی حساب‌های توئیتری خود را تبدیل به تریبون رسمی خود کرده‌اند، اما کوچک‌ترین تلاشی برای رفع فیلتر این شبکه اجتماعی برای عامه مردم نمی‌کنند. به‌نظر می‌رسد این مقامات خود را سپر بلای آسیب‌های توئیتر در برابر مردم کرده‌اند. تلگرام پلتفرم اجتماعی دیگری بود که در اردیبهشت سال ۱۳۹۷ در ایران به دستور قضایی از دسترسی کاربران خارج شد. دولت با صرف هزینه‌های زیادی از بیت‌المال، تاکید بر ساخت پلتفرم‌های داخلی داشت که تنها در ظاهر موفقیت نصیب او شد. عملکرد پیام‌رسان‌های داخلی به‌حدی پایین بودند که حتی طرفداران ایجاد پیام‌رسان‌های داخلی نیز نتوانستند سروش و دیگر پلتفرم‌های این‌چنینی را حمایت کنند، حتی پیام‌رسان‌های خارجی دیگری مانند واتساپ که افراد به‌ناچار مجبور به جایگزین کردن آنها شده بودند نیز، کیفیت و کارآیی تلگرام را نداشتند، همچنان نیز دیده می‌شود برای اطلاع‌رسانی‌ها و کاربردهای مهم و پیشرفته، با وجود محدودیت‌های بسیار شدید افراد از تلگرام استفاده می‌کنند. در حال حاضر نیز به‌دلیل تنش‌های سیاسی موجود در کشور، اینترنت با محدودیت‌های جدی روبه‌رو است. پس از فیلتر شدن پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام، واتساپ و گوگل‌پلی در روزهای اخیر، کار محدودیت به لینکدین رسید. لینکدین به‌عنوان مهم‌ترین پلتفرم کاریابی در جهان محسوب می‌شود و افراد مختلف می‌توانند از سراسر جهان ارتباطات کاری با یکدیگر برقرار کنند. در جهان پیشرفته امروز صاحبان مشاغل نیروی متخصص خود را از طریق بررسی توانمندی افراد مختلف انتخاب می‌کنند. دانلود این نرم‌افزار به خودی خود برای کاربران ایرانی مسدود است و باید از طریق روش‌های متعددی، موانع را دور بزنند تا بتوانند از مزایای این شبکه اجتماعی بهره‌مند شوند. تاریخ نشان می‌دهد هر پلتفرمی که توسط ایران مسدود شده، تا به امروز رفع فیلتر نشده و تنها مردم عادی با افزایش فشارهای خودسانسوری و خودتحریمی دولتی خو گرفته‌اند.

نباید فراموش کرد ایران در حال حاضر تحت تحریم‌های جدی بین‌المللی بوده و به‌همین دلیل بسیاری از ابزارهای مهم اطلاعاتی آنلاین مانند گوگل‌آنالیتیکس یا سایر نرم‌افزارهای مهم، از دسترس کاربران ایرانی خارج است. حال با تشدید خودتحریمی و مسدود شدن بیشتر راه‌های ارتباطی مردم با سایر جهان، نمی‌توان انتظار روزهای خوشی را برای ایرانیان داشت. تعریف انزوا چیست؟ مگر غیر از گوشه‌نشینی و کناره‌جویی از داشتن روابط با سایر افراد است؟! تحمیل انزوا پشت نقاب صیانت از فضای مجازی، نه‌تنها برخلاف میل برخی است، بلکه در نهایت سرانجامی جز بروز بسیاری از مشکلات نخواهد داشت، چرا که تنها دستیابی به توسعه هیچ راهی جز وجود ارتباط وسیع و موثر ندارد.

متخصصان نسبت به تخریب راه‌های ارتباط با جهان هشدار می‌دهند

تجارت الکترونیک، قربانی محدودیت‌های اینترنتی

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

تاکید مقامات دولتی بر اجرایی شدن طرح صیانت بنا به مقاصدی غیرمعقول، تبدیل به یکی از دغدغه‌های جدی فعالان حوزه تجارت الکترونیک شده است. زیان‌های مالی گسترده برای کسب‌وکارهای کوچک، متوسط و حتی بزرگی که به‌تازگی توانستند با بهره‌گیری از فضای آنلاین، بخشی از آسیب‌های دوران کرونا را مرتفع کنند، نخستین پیامد تاریک افزایش محدودیت اینترنت و اجرایی شدن طرح صیانت است، اما اگر با نگاهی کلان‌تر به این مسئله نگاه کنیم، خواهیم دید صاحبان کسب‌وکارهای تجاری، تنها حلقه‌ای از فعالیت‌های گسترده تجارت الکترونیک بوده و سایر فعالان این عرصه نیز در معرض تهدید قرار خواهند گرفت. بحث تجارت الکترونیک در مفهوم عام خود شاید تنها مربوط به نقل‌وانتقالات مالی و خرید و فروش در فضای آنلاین تلقی شود، اما این فعالیت‌ها شاخه‌های متعددی داشته که هر حوزه، افرادی متخصص را می‌طلبد. دیجیتال مارکتینگ، تحلیل داده بر محور اطلاعات آنلاین، مدیریت منابع انسانی، انتقال منابع مالی در داخل و خارج کشور، سازماندهی‌های تجاری و اقتصادی همه در زمره فعالیت‌های مربوط به تجارت الکترونیک است. با افزایش محدودیت برای دسترسی به اینترنت و جریان آزاد اطلاعات، تمامی این عرصه‌ها دچار اختلال خواهد شد. صمت در این گزارش، ضمن بررسی اهمیت فعالیت متخصصان حوزه تجارت الکترونیک، در گفت‌وگو با کارشناسان این عرصه به پیامدهای اجرایی کردن طرح صیانت یا اعمال هر نوع محدودیت برای فضای مجازی پرداخته است.

گوگل تنها ابزاری برای دیجیتال‌مارکترها نیست، بلکه دروازه بزرگی برای ورود ما به جهان آزاد اطلاعات است که در صورت ایجاد محدودیت‌های بیشتر برای استفاده از آن، تمامی فعالان اقتصادی و تجاری در ایران این منبع مهم اطلاعاتی را از دست می‌دهند

رونق مشاغل تخصصی تجارت آنلاین

محیا زمانی، کارشناس دیجیتال مارکتینگ و تجارت الکترونیک در گفت‌وگو با صمت، ابتدا به تشریح بسترهای رشد استفاده از فضای مجازی برای فعالیت‌های تجاری پرداخت و در این‌باره توضیح داد: تا پیش از شیوع ویروس کرونا، فعالیت‌های تجاری بر بستر آنلاین انجام می‌شد، اما توسعه آن را می‌توان مربوط به قرنطینه‌های بلندمدت طی چند سال اخیر معرفی کرد. در این مدت زیرساخت‌های فنی اینترنتی به نسبت توسعه یافت و مردم دریافتند که انجام بسیاری از کارهای روزمره مانند آموزش، خرید و ... در فضای آنلاین امکان‌پذیر است. رفته‌رفته اعتماد آنها نسبت به فضای مجازی بیشتر شده و همین موضوع سبب شد تا بخش زیادی از نیازهای عمومی از طریق اینترنت برطرف شود. وی ادامه داد: در این تحولات به‌طور طبیعی نیاز به متخصصان حوزه تجارت الکترونیک در بخش‌های مختلف، افزایش یافت و کاربرد این مشاغل بیش از پیش در ابعاد اقتصادی روزمره مردم افزایش یافت، در نتیجه به‌طور کلی ایجاد بسترهای مناسب برای توسعه مشاغل و فعالیت‌ها بر بسترهای آنلاین، باعث ایجاد تقاضا برای متخصصان حوزه تجارت الکترونیک در بازار شد. زمانی تصریح کرد: بسیاری از افراد به‌ویژه صاحبان کسب‌وکارها، با متوقف شدن روش‌های بازاریابی سنتی، حضور پررنگ در فضای دیجیتال را برای ادامه حیات مشاغل خود برگزیدند، اما از آنجایی که هنوز آگاهی و تخصص چندانی از نحوه تجارت آنلاین نداشتند، نیاز به برون‌سپاری این فعالیت‌ها داشتند. در این شرایط آژانس‌های تبلیغاتی، شرکت‌های دیجیتال مارکتینگ و به‌طور کلی واحدهای فعال متعددی در حوزه تجارت الکترونیک برای خدمت‌رسانی و پاسخگویی به نیاز بازار پدید آمدند.

محدودیت دسترسی به اینترنت آزاد

زمانی در ادامه صحبت‌های خود به ابعاد پیامدهای محدود شدن دسترسی افراد به اینترنت آزاد اشاره کرد. او معتقد است این کار نه‌تنها برای متخصصان و فعالان تجارت الکترونیک موانع بزرگ ایجاد خواهد کرد، بلکه به فعالیت عموم مردم نیز آسیب وارد می‌کند. این کارشناس دیجیتال مارکتینگ تصریح کرد: با اجرایی شدن رسمی طرح صیانت موانع جدی برای انجام تجارت آنلاین و تمامی فعالیت‌های اقتصادی ایجاد خواهد شد، هرچند در یک هفته گذشته نیز شاهد شکل‌گیری محدودیت‌های شدید برای دسترسی به اینترنت و فضای آنلاین عمومی بودیم.

وی افزود: رشته‌های مربوط به حوزه تجارت الکترونیک بسیار گسترده بوده و متخصصان آن از اینترنت آزاد برای انجام مهم‌ترین فعالیت‌های اقتصادی بهره می‌گیرند. فعالان تجارت الکترونیک در سراسر جهان از ابزارهای مهمی مانند گوگل، برای انجام تحلیل‌های رسمی و مهم خود بهره می‌گیرند. وی ادامه داد: به‌عنوان مثال دیجیتال مارکترها از طریق داده‌ها و ابزارهای تعریف‌شده در گوگل می‌توانند به بررسی و تحلیل وضعیت کسب‌وکارها پرداخته و مدیران سطح بالای شرکت‌ها و سازمان‌ها با استفاده از این اطلاعات روند آینده خود را برنامه‌ریزی می‌کنند، اما گوگل تنها ابزاری برای دیجیتال مارکترها نیست؛ بلکه دروازه بزرگی برای ورود ما به جهان آزاد اطلاعات است که در صورت ایجاد محدودیت‌های بیشتر برای استفاده از آن، تمامی فعالان اقتصادی و تجاری در ایران این منبع مهم اطلاعاتی را از دست می‌دهند.

مسیر توسعه مسدود می‌شود

زمانی ایجاد محدودیت‌های سنگین با نام صیانت را عامل بسته شدن مسیر توسعه در ایران توصیف کرد و در این‌باره گفت: بسیاری از کسب‌وکارهای موفق ایرانی، از نمونه‌های مشابه قدرتمند خارجی الگوبرداری کرده‌اند، به‌عنوان مثال سرویس خرید اینترنتی دیجی کالا از آمازون یا سرویس اینترنتی اسنپ از سرویس‌های تاکسی آنلاین سایر کشورها الگو گرفته‌اند، در واقع آنالیز ایده‌های موفق اجراشده در خارج از ایران از طریق همین دریچه اینترنت آزاد میسر شده و در این مدت باوجود تمام محدودیت‌ها، توانستیم این پیشرفت‌های مربوط به تکنولوژی را متناسب با فرهنگ و نیازهای ایران، بومی‌سازی کنیم. این کارشناس تجارت الکترونیک تصریح کرد: با افزایش محدودیت‌ها برای دسترسی به اطلاعات آزاد و جهانی، بدیهی است دریچه مسیر توسعه در تمامی فعالیت‌های مربوط به اقتصاد، تکنولوژی، فرهنگ و سایر عرصه‌ها بسته خواهد شد که این اتفاق به‌نفع هیچ‌کس نیست. از سویی دیگر، عنوان شده ایران توانایی جایگزین کردن سیستم‌های خارجی را با ابزارهای مشابه داخلی دارد، حتی اگر به‌فرض بسترهای داخلی توانایی پاسخگویی به نیازها را داشته و موتور جست‌وجویی مشابه گوگل و ابزارهای آنالیز، تبلیغات و سایر الزامات تجارت الکترونیک مهیا شد، تا زمانی که دسترسی به اینترنت آزاد محدود باشد، پیشرفتی در فعالیت‌ها رخ نخواهد داد. این کارشناس دیجیتال مارکتینگ تشریح کرد: با افزایش محدودیت اینترنت، توانایی شناسایی الگوهای موفق جهانی را نداشته و از تکنیک‌های روز بین‌المللی، امکانات مورداستفاده در سایر کشورها و منابع آموزشی مفید اطلاعی نخواهیم داشت، از این‌رو محصول تولیدشده در ایران در حوزه‌های مختلف، قابلیت مقایسه شدن با نمونه‌های جهانی را ندارد. بی‌خبر بودن از پیشرفت‌های جهانی و درجا زدن در عرصه‌های مختلف فناوری، تجاری و ارتباطی مهم‌ترین آسیب این محدودیت‌ها خواهد بود.

> بسیاری از شرکت‌های تولیدکننده داخلی به‌دلیل دسترسی نداشتن به اینترنت آزاد، فرصت شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی و حضور در بازارهای تجاری را از دست می‌دهند

پل‌های ارتباطی از دست می‌رود

زمانی از دست دادن پل‌های ارتباطی را یکی از اصلی‌ترین پیامدهای مخرب محدودیت بیشتر اینترنت و اجرایی شدن طرح صیانت عنوان کرد و توضیح داد: در حال حاضر به‌دلیل وجود تحریم‌های بانکی علیه ایران، تراکنش‌های مالی با مشکلات و دست‌اندازهای جدی همراه است. برای انجام عادی‌ترین امور تجاری و نقل‌وانتقالات بانکی با سایر کشورها، مجبور به کمک گرفتن از شرکت‌ها یا سایت‌های بین‌المللی واسطه هستیم و این اقدام خود پیچیدگی‌های جدی برای افراد به‌وجود آورده است. با اجرایی شدن طرح صیانت یا هر نوع محدودیت برای اینترنت، ارتباط ما با این واسطه‌ها قطع خواهد شد، در نتیجه از سرویس‌های بین‌المللی مهم در تجارت الکترونیک که اکنون در ایران باسختی‌های زیادی می‌توان از آنها بهره گرفت، دیگر استفاده نمی‌کنیم. این کارشناس ادامه داد: در حال حاضر برخی شرکت‌های فعال در حوزه تجارت الکترونیک، با افراد متخصص بین‌المللی یا سایر شرکت‌های خارجی در تعامل دوسویه بوده و درآمدهای مهمی از این نوع ارتباطات برای طرفین شکل گرفته است. با افزایش محدودیت‌های اینترنتی، نه‌تنها ارتباط ما با این متخصصان بین‌المللی قطع خواهد شد، بلکه بسترهای مهم برای رشد و توسعه تجاری و اقتصادی از بین می‌رود. برای بسیاری از شرکت‌های تولیدکننده داخلی، حضور در بازارهای جهانی اهمیت داشته و به‌دلیل دسترسی نداشتن به اینترنت آزاد، فرصت شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی و حضور در بازارهای تجاری را از دست می‌دهند. زمانی تاکید کرد: همچنین بسیاری از افراد در تلاش هستند تا با شرکت‌های مهم بین‌المللی روابط کاری برقرار کنند، به این منظور، باید رزومه‌های شغلی خود را به شرکت‌ها ارسال کنند. با کاهش دسترسی افراد به اینترنت آزاد، هیچ‌کس نمی‌تواند با شرکت‌های بین‌المللی ارتباط موثر برقرار کند و در نهایت مسیر توسعه فردی و پیشرفت کلان کشور به‌طور کلی مختل خواهد شد.

از بین رفتن مشاغل مرتبط

این کارشناس تجارت الکترونیک در ادامه صحبت‌های خود به از بین رفتن مشاغل مرتبط با این حوزه اشاره کرد و گفت: فعالیت بخش زیادی از متخصصان فعال در عرصه تجارت الکترونیک مانند دیجیتال مارکترها نه‌تنها در ایران بلکه در بسیاری از کشورها، به شبکه‌های اجتماعی، سرویس‌های آنلاین و ابزارهای گوگل منتهی می‌شود. در صورت محدودیت و فیلترینگ بیشتر این سرویس‌ها در عمل بخش زیادی از حلقه‌های این سیستم، موقعیت شغلی خود را از دست می‌دهند. زمانی خاطرنشان کرد: محدودیت اینترنت تنها به‌ضرر دیجیتال مارکترها نیست.

هر شرکت فعال در حوزه تجارت الکترونیک بسته به اندازه و گستردگی فعالیت خود، به جریان آزاد اطلاعات و ارتباطات نیاز دارند. مشاغلی مانند مثل روابط عمومی، مدیر منابع انسانی، مسئول بخش سئو و برنامه‌نویسی، طراح، گرافیست و... در صورت اجرایی شدن طرح صیانت، کار خود را از دست می‌دهند؛ به این دلیل با تهدید شغلی بخش شاغل زیادی مواجهیم. این بحران در ادامه منجر به مهاجرت نیروی جوان و نخبه کشور خواهد شد.

افراد متخصصی که سال‌ها در کشور تلاش کرده‌اند، پس از کسب تجربه، به‌دلیل اعمال محدودیت‌های جدی از سوی مقامات بلندپایه، برای ادامه فعالیت‌های خود مجبور به مهاجرت هستند. در نهایت نیز، توسعه، رویایی دور از دسترس برای ما باقی خواهد ماند.

موج تقاضا برای فعالیت آنلاین تجاری

مرتضی شایق، مدیر ارشد دیجیتال مارکتینگ و کارشناس ارشد تجارت الکترونیک در گفت‌وگو با صمت، مهم‌ترین تاثیر توسعه تجارت الکترونیک در سال‌های اخیر را افزایش درآمدزایی و شکل‌گیری مشاغل متعدد در این بستر عنوان کرد و توضیح داد: تا پیش از دوران کرونا، اعتماد و تمایل عمومی به استفاده روزمره از بسترهای آنلاین، به‌میزان کنونی نبود. افزایش میانگین فروش اینترنتی نخستین تاثیری بود که پاندمی کرونا و قرنطینه‌های طولانی‌مدت بر مشاغل و کسب‌وکارها داشت. طبق آمار تحقیقاتی به‌دست‌آمده از تحلیل روند کسب‌وکارهای آنلاین در ایران، حوزه آموزش آنلاین در ایران بیش از ۸۰ درصد نسبت به زمان پیش از کرونا فروش داشت. نرخ رشد ۲۸ درصدی تبدیل مشاغل سنتی به کسب‌وکارهای آنلاین، از دیگر مشاهداتی بود که در پی تحلیل روند کسب‌وکارهای آنلاین در ایران به‌دست آمد. وی ادامه داد: در چند سال اخیر با تقویت فعالیت مشاغل و فروشگاه‌های مختلف در بسترهای آنلاین و پلتفرم‌های مجازی، با حذف واسطه حق انتخاب را برای خریداران بیشتر کردند. بنابراین فرصت‌های متعدد و متنوعی برای خرید آنلاین شکل گرفت. مقایسه قیمت، سهولت در خرید و بررسی جامع خدمات و مزایای هر فروشگاه یا برند سبب شد تا میزان وفاداری مشتریان کاهش یافته و فرصت برای خودنمایی بسیاری از کسب‌وکارها و فروشگاه‌های خرد و متوسط در فضای آنلاین شکل گرفت. شایق تاکید کرد: تمامی موارد عنوان‌شده، بستری را برای افزایش تقاضای خدمات آنلاین شکل داده و در نهایت صاحبان مشاغل نیز با اصلاح و بازتعریف فعالیت‌های خود، به‌سمت پاسخگویی به نیاز بازار حرکت کردند.

تغییر رفتار خرید

شایق در ادامه صحبت‌های خود به تشریح استراتژی‌ها و راهکارهای بهره بردن از تغییر رفتار خرید مشتریان پس از کرونا پرداخت و گفت: نخستین و اصلی‌ترین راهکار استفاده از فرصت‌های شکل‌گرفته در زمینه تجارت آنلاین، حضور موثر در بسترهای آنلاین و توسعه فعالیت‌ها در این فضا است. دارا بودن سایت‌های اینترنتی لازمه حضور به‌عنوان فروشگاه اینترنتی موفق و قابل‌اعتماد است. پلتفرم‌هایی همچون اینستاگرام، در اصطلاح، رسانه‌های اجاره‌ای هستند، اما یکی دیگر از مهم‌ترین دلایلی که افراد باید به‌سمت راه‌اندازی سایت برای مشاغل خود رهسپار شوند، آن است که ممکن است محدودیت‌های مختلفی برای پلتفرم‌های اجتماعی رخ داده و در آن صورت می‌توانند تا حدی کمی آسیب‌های این مسئله را کاهش دهند. صاحبان مشاغل باید بی‌ثبات بودن فعالیت‌ها در بسترهای اجتماعی و احتمال هر نوع تشدید محدودیتی را در نظر خود داشته باشند.

شایق موارد مختلفی را به‌عنوان دلایل استمرار خریدهای آنلاین پس از دوران پاندمی کرونا عنوان کرد. به‌نظر او مهم‌ترین این دلایل، وجود مزایای متعدد خریدهای آنلاین نسبت به خریدهای حضوری معرفی کرد و در این‌باره توضیح داد: امکان مقایسه خدمات و مزایای فروشگاه‌های مختلف، سهولت در خرید و شبانه‌روزی بودن امکان انجام این فعالیت‌ها، مناسب‌تر بودن نرخ کالاها در فضای مجازی، وجود حق انتخاب بیشتر و در نهایت نبود فشار خرید بر مشتریان، از جمله مزیت‌های مهمی است که در فضای فروشگاه‌های آنلاین نسبت به خریدهای حضوری وجود دارد، بنابراین به‌دلیل وجود نیاز گسترده مخاطبان به انجام فعالیت‌های تجاری در بستر آنلاین، صاحبان مشاغل باید نهایت توجه را به فعالیت در فضایی مطمئن داشته باشند.

سخن پایانی

در چند مدت اخیر، شاهد اعمال شدیدترین محدودیت‌ها بر اینترنت ایران بودیم و در پی آن بسیاری از افراد اجرایی شدن طرح صیانت را محتمل دانستند. هرچند مقامات دولتی این موضوع را تکذیب و شرایط فعلی اینترنت را به‌دلیل جریانات روز اعلام کردند، اما علت اختلالات و محدودیت‌های وسیع اینترنت هرچه باشد، نشان داده ایجاد چارچوب‌های تنگ برای دسترسی افراد به جریان آزاد اینترنت و اطلاعات، اقدامی است که از هر زمان دیگر به ما نزدیک‌تر است. به‌نظر می‌رسد حتی مخالفت صاحبان مشاغل و متخصصان امر نیز تاثیری بر نظر مسئولان ندارد و ممکن است پس از مدتی، شاهد محدودیت‌های شدیدتر باشیم.

کمبود سرم مقطعی است

عضو اتاق تهران با بیان اینکه سرم در حجم انبوه تولید می‌شود، گفت: محدودیت توزیع داروخانه‌ای سرم و افزایش مصرف به‌دلیل شیوع بیماری‌های فصلی موجب شده احساس کنیم سرم در کشور کم شده است. به گزارش اتاق بازرگانی تهران، محمود نجفی‌عرب با بیان اینکه عوامل متعددی در شکل‌گیری احساس کمبود سرم نقش دارد، اظهار کرد: با توجه به حجم انبوه تولید سرم در کشور، نباید کمبودی وجود داشته باشد، اما تغییر در الگوی درمان و همچنین شیوع بیماری‌های فصلی تا حدودی به افزایش مصرف دامن زده است. این احساس کمبود در شرایطی ایجادشده که واحدهای تولیدکننده با حداکثر ظرفیت در حال فعالیت هستند و حتی به تعداد شیفت‌های خود افزوده‌اند. البته فراخوانی هم از سوی وزارت بهداشت برای واردات سرم صادر شده و احتمالا این کمبود به‌زودی برطرف شود. عضو اتاق بازرگانی تهران راه‌حل ریشه‌ای رفع کمبود این فرآورده دارویی را ایجاد واحدهای تولیدی جدید دانست و افزود: اگر قرار است این مسئله به‌صورت ریشه‌ای حل شود، راهکار این است که یک یا دو کارخانه سرم‌سازی دیگر در کشور راه‌اندازی شود که البته سرمایه‌گذاری‌هایی نیز در حال شکل‌گیری است. به هر شکل، کشور ما نباید در زمینه تامین سرم پس از حدود ۴۰ سال که به خودکفایی دست یافته، دچار کمبود شود. وی با تاکید بر اینکه کمبود سرم مقطعی است، افزود: در واقع، شاید کمبودی در کشور وجود نداشته باشد، اما جو روانی ایجادشده، نشان‌دهنده کمبود یا نبود است؛ بنابراین، این تصمیمات نه‌تنها به بهبود شرایط کمک نمی‌کند که به تشدید یک وضعیت بحرانی دامن می‌زند.

بسیاری از مشاغل اینترنتی از نان خوردن افتادند

قطعی اینترنت، نمک روی زخم شد

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

در چند روز اخیر، قطعی اینترنت تشدید شده و توزیع قطره‌چکانی دارد و به‌بیان دیگر، قطعی اینترنت مانند داروی تجویز شده، ساعت پیدا کرده و دسترسی به بیشتر شبکه‌های مجازی محدود شده که مهم‌ترین آن، اینستاگرام است. براساس گزارشات مرکز آمار ایران، حدود ۱۱ میلیون نفر از طریق شبکه‌های مجازی، کسب درآمد می‌کنند که از این میزان، حدود ۹ میلیون نفر، یعنی ۸۳ درصد در اینستاگرام فعالیت دارند. هنوز درباره موقتی یا دائمی بودن این محدودیت موضعی گرفته نشده، اما بعید نیست که زیر سایه این قطعی موقتی، فیلترینگ دائمی پنهان شده باشد. در این صورت، معیشت افراد بسیاری از بین خواهد رفت. صمت در این گزارش به بررسی ابعاد گوناگون اختلالات اینترنت و تاثیر آن بر کسب‌وکارهای فضای مجازی پرداخت.

ساخت یک پلتفرم داخلی که قابلیت فعالیت اقتصادی در آن وجود داشته باشد در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست

نان‌هایی که آجر می‌شود

لازم است از قطعی اینترنت به‌عنوان نخستین اقدامی که پس از هر اتفاق از سوی دولت انجام می‌شود، نام برد. در لابه‌لای قطعی‌های ساعتی، فیلتر شدن نیز مطرح است. این روزها مردم دست به دامن فیلترشکن‌هایی شده‌اند که در جوار این اینترنت لاجون قدرت‌نمایی ندارد. برخی رسانه‌های وابسته به نهادهای خاص نیز شروع به فعالیت‌های پررنگی برای فیلتر دائمی برخی از شبکه‌های اجتماعی کرده‌اند که این موضوع ممکن است در برخی شبکه‌های اجتماعی بحران ایجاد کند. یکی از این شبکه‌های اجتماعی، اینستاگرام است. مرکز پژوهشی بتا در سال ۱۳۹۹ اعلام کرده بود از بیش از یک میلیون و ۷۰۰ هزار کسب‌وکار فعال در اینستاگرام، دست‌کم ۲۰۰هزار کسب‌وکار بزرگ و متوسط و ۵۰۰ هزار کسب‌وکار استانی و بومی هستند؛ یعنی هر کدام از این صفحات، منبع درآمد ماهانه یک یا چند نفر بوده است؛ در نتیجه اینستاگرام در ایران یک شبکه اجتماعی برای به اشتراک گذاشتن فیلم و تصویر نیست، بلکه یک بستر کسب‌وکار و تامین معیشت است. فیلترینگ اینستاگرام چه در کوتاه‌مدت و چه بلندمدت، ضربه‌های سهمگینی به معاش بیش از ۹ میلیون نفر کاربر آن خواهد زد و با تشدید محدودیت‌های اینترنت در ایران درآمد این گروه به‌شدت کاهش می‌یابد.

فیلترینگ زیر پوستی در راه است؟

رضا الفت‌نسب، عضو هیات‌مدیره انجمن صنفی کسب‌وکارهای اینترنتی با اشاره به اثرات قطعی اینترنت بر کسب‌وکارهای فعال در اینستاگرام به صمت گفت: پلتفرم غالب در کشور ما، اینستاگرام است. معیشت و اقتصاد، ۱۱ میلیون نفر به اینستاگرام گره خورده که عدد کوچکی نیست؛ روندی که پاندمی کرونا و توسعه تکنولوژی آن در ایران سرعت داد و با کاهش موج کرونا، بسیاری از کسب‌وکارهای آفلاین نیز وارد اینستاگرام شدند؛ در نتیجه هرگونه اختلال و قطعی در اینترنت تاثیر مستقیم بر این کسب‌وکارها دارد. ضرر و زیان بسیاری در این چند روز که اینترنت قطع است به کسب‌وکارهای پلتفرم‌های فعال در فضای مجازی وارد شده و از بد حادثه این زیان بیشتر شامل افرادی شده که درگیر معیشت هستند. در حال حاضر، شاغلان در فضای مجازی، نسبت به آینده و تصمیمات اتخاذشده، نگران هستند. امنیت اقتصادی بخش آسیب‌پذیر جامعه است که به‌نظر می‌رسد در صورت ادامه این روند دچار اختلال شود.

▣ افراد زیادی به‌دنبال امرارمعاش هستند

عضو هیات‌مدیره انجمن صنفی کسب‌وکارهای اینترنتی با اشاره به اینکه صحبت‌هایی از فیلترینگ اینستاگرام و واتس‌اپ پس از اختلال ایجادشده شنیده می‌شود، اظهارکرد: موضوع نگران‌کننده این است که برخی افراد در تلاش هستند مسئولان را متقاعد کنند که بعد از عبور از این بحران نیز اینستاگرام و واتس‌اپ باز نشود. طی سال‌های اخیر، شبکه‌های اجتماعی گوناگونی در ایران فعال و فیلتر شدند، اما اینستاگرام مدت زیادی است با ۴۰ میلیون عضو فعال است و مردم به این شبکه اجتماعی اعتماد دارند. این در حالی است که عیسی زارع‌پور، وزیر ارتباطات در حاشیه جلسه هیات دولت با اشاره به شایعه فیلترینگ همیشگی اینستاگرام بیان کرد: شورای‌عالی فضای مجازی در این مدت جلسه‌ای نداشته که بخواهد درباره اینستاگرام نظری ارائه دهد و مرجع تصمیم‌گیری در این زمینه وزارت ارتباطات نیست. وی با اشاره به اینکه بیشتر فعالیت‌ها در اینستاگرام کسب‌وکارهای خانگی است، افزود: این نکته مهمی است که بسیاری از افراد در اینستاگرام به‌دنبال امرارمعاش هستند که اغلب تعدادشان بین یک تا ۵ نفر است. بیشتر فعالیت این افراد نیز در حوزه خوراک، پوشاک و صنایع‌دستی است. این افراد دارای کسب‌وکارهای بزرگ نیستند و از این طریق زندگی روزمره خود را می‌گذرانند. امیدوارم با عبور از این شرایط به روال گذشته بازگردیم. مسئولان باید بیشتر درباره تصمیمات خود فکر کنند، زیرا با هر تصمیم تعداد بسیاری از قشر آسیب‌پذیر تحت‌تاثیر قرار می‌گیرند.

▣ هیچ‌کس مخالف استفاده از شبکه‌های اجتماعی داخلی نیست

عضو هیات‌مدیره انجمن صنفی کسب‌وکارهای اینترنتی درباره ساخت اپلیکیشنی برای جایگزینی اینستاگرام گفت: هیچ‌کس مخالف استفاده از شبکه‌های اجتماعی داخلی نیست. در کشور ما افراد نخبه‌ای هستند که ساختن پلتفرم‌هایی شبیه به اینستاگرام برای آنها کار ساده‌ای است، اما شرایط برای راه‌اندازی شبکه اجتماعی مشابه به‌دلیل مشکلاتی زیرساختی و بحث‌های حقوقی مهیا نیست و از سوی دیگر، تجمعی که در اینستاگرام است در هیچ‌کدام از شبکه‌های اجتماعی داخلی نیست. می‌توان از اپلیکیشن‌های داخلی در کنار اینستاگرام استفاده کرد.

وی افزود: ساخت یک پلتفرم که قابلیت فعالیت اقتصادی داشته باشد، در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست و این تصور که با بستن یک شبکه اجتماعی غالب می‌توانیم یک شبکه اجتماعی داخلی ایجاد کنیم، اشتباه است. باید دولت بررسی کند چرا مردم تا به حال از اپلیکشن‌های داخلی استفاده نکرده‌اند؟ به‌هیچ‌عنوان نباید برنامه‌های مشابه خارجی بسته شود، بلکه به جای آن برای استفاده از شبکه‌های اجتماعی داخلی امتیازهایی داده شود تا این دو برنامه درکنارهم رقابت کنند.

▣ بدون هزینه‌کرد امکان‌پذیر نیست

عضو هیات‌مدیره انجمن صنفی کسب‌وکارهای اینترنتی با بیان راهکارهایی برای ایجاد یک پلتفرم داخلی و مورداعتماد اظهارکرد: در این زمینه باید در طول این سال‌ها توسط دولت مذاکراتی انجام می‌شد. مگر قرار نبود فناوری اطلاعات تحریم نباشد؟ پس چه شد؟ دولت باید تدبیری در این راستا بیندیشد و بداند مردم وارد شبکه اجتماعی می‌شوند که به آن اعتماد داشته باشند. به‌عنوان مثال، تاکسی‌های اینترنتی که توسط بخش خصوصی ایجاد شدند و مردم به آنها اطمینان دارند. در ابتدا لازم است پس از عبور از وضعیت فعلی، شرایط به روال قبل بازگردد و بستر را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی واقعی که وابستگی نهادی نداشته باشد، مهیا کنند. همچنین می‌توان با کشورهای فارسی‌زبان در راستای استفاده از این شبکه‌های اجتماعی مذاکره و از سوی دیگر، امتیازاتی برای برنامه‌های داخلی ایجاد کرد. به‌عنوان مثال، یک برنامه داخلی با ترافیک کم ایجاد شود و مشتریانی که از این بستر برای خرید استفاده می‌کنند از مالیات ارزش بر افزوده معاف شوند. دولت باید برای جلب اعتماد مردم و فعالان حوزه کسب‌وکار در بستر شبکه‌های اجتماعی داخلی هزینه کند.

۱۱ میلیون نفر از طریق شبکه‌های مجازی کسب درآمد می‌کنند

مشاغل اینترنتی بیشترین آسیب را دیدند

محمود راشدی، کارشناس اقتصاد در حوزه کسب‌وکارهای اینترنتی با اشاره به اختلالات ایجادشده در دسترسی به اینترنت به صمت گفت: با توجه به ارتباطاتی که با فعالان فضای مجازی داریم، اختلال در اینترنت، بی‌اعتمادی دوطرفه بین فعالان کسب‌وکارها و مشتریان ایجاد می‌کند. در اختلال اینترنتی که به‌تازگی ایجاد شده، بسیاری از مردم سفارش‌هایی دارند که لغو شده یا از وضعیت فعلی آنها خبری ندارند.

این کارشناس درباره اثرات قطعی طولانی‌مدت اینترنت اظهار کرد: در مجموع این عملکرد درست نیست و به اقتصاد کشور آسیب‌های زیادی وارد می‌کند. متاسفانه نخستین اقدام دولت در برخورد با هر اتفاقی، قطع‌کردن اینترنت است که بیشترین آسیب این اقدام هم شامل حال صاحبان کسب‌وکارهای فضای مجازی می‌شود.

وی با اشاره به اینکه جایگزینی برای اینستاگرام در کشور وجود ندارد، بیان کرد: زمانی‌که یک برنامه موجود است از نظر علمی نمی‌توان یک برنامه مانند آن ساخت. با علم و دانش فعلی، مبارزه در این جهات امکان‌پذیر نیست و اشتباه است، زیرا کشور را عقب می‌اندازد. کشور ما از نظر زیرساختی مشکلاتی دارد که امکان ساخت یک برنامه مشابه برای فعالیت صاحبان مشاغل در اینستاگرام وجود ندارد. این در حالی است که چندین‌بار برای ساخت برنامه‌های مشابه تلاش و هزینه‌های سنگینی را در این راه صرف شده، اما در نهایت موفقیت‌آمیز نبوده است.

▣ نتوانستند رضایت مردم را کسب کنند

راشدی با توجه به هزینه‌های زیادی که صرف برنامه‌های جدید جایگزین اپلیکیشن‌های اینستاگرام یا واتس‌اپ شده، گفت: اگر پلتفرمی با دسترسی‌های قانون‌مند و استاندارد ایجاد شود که مردم از سرعت آن راضی باشند، قطعا با موفقیت همراه است، اما تا امروز نتوانسته‌اند رضایت مردم را درباره اپلیکیشن‌ها و فضای مجازی به‌دست آورند.

وی درباره فیلترینگ کامل اینستاگرام و واتس‌اپ پس از رفع قطعی اینترنت، بیان کرد: متاسفانه برخی از رسانه‌های وابسته به نهادهای خاص برای مسدود شدن اینستاگرام و واتس‌اپ موج راه انداختند که این سیاست نه‌تنها باعث بهبود اوضاع نمی‌شود، بلکه ممکن است نمک روی زخم بپاشد!

راشدی با انتقاد نسبت به قطعی اینترنت اظهار کرد: اینکه به‌دلیل مسائل امنیتی، اینترنت را قطع کنیم، چه کسی بهای آن را می‌دهد؟ صفحه‌ای که در فضای مجازی حدود ۵۰ نیروی کار دارد، چه کسی در این مدت پاسخگوی ضرر آنهاست؟ متاسفانه کج‌فهمی‌ها در برخی تصمیم‌گیری‌ها از یک‌سو و متخصص نبودن برخی از این افراد در زمینه کسب‌وکار و کارآفرینی، ضرر زیادی به مشاغل وارد می‌شود.

این کارشناس فضای مجازی درباره راه‌حل مشکلات مربوط به قطعی اینترنت، افزود: راهکار این است که در مرحله نخست موضوعات اخیر حل شود و همچنین اینترنت کشور دارای ساختاری منظم باشد تا دیگر شاهد قطعی اینترنت نباشیم.

سخن پایانی

اوایل اسفند ۱۴۰۰ بود که کمیسیون مشترک طرح حمایت از حقوق کاربران در فضای مجازی، کلیات طرح صیانت را به تصویب رساند. این در حالی است که از ابتدای مطرح شدن این طرح، انتقادات زیادی به آن وارد شد. در این میان، مهم‌ترین انتقادی که به آن وارد است، محدودیت کسب‌وکار در فضای مجازی و نقض حقوق شهروندی و حریم خصوصی است. حال با وضعیت فعلی و توزیع قطره‌ای اینترنت، نگرانی به‌ویژه برای صاحبان مشاغل در فضای مجازی ایجاد شده که مبادا در پس این اتفاقات، فیلترینگ اینستاگرام و واتس‌اپ به مردم تحمیل شود. در صورت بروز چنین اتفاقی، نان‌های بسیاری از سر سفره مردم برداشته می‌شود. حال باید منتظر ماند و دید که در صورت بروز این فاجعه، تکلیف روزی‌هایی که قطع شده چه می‌شود؟

یادداشت

روزنه امید در روزگار فیلترینگ

آرش سُروری
فعال فناوری و استارت‌آپ‌ها

در چند روز اخیر، به‌دلیل شرایط ایجاد شده، شاهد اختلال طولانی‌مدت اینترنت هستیم. به‌دنبال اختلالات ایجادشده بسیاری از شبکه‌های مجازی نیز فیلتر شده‌اند. همه کسب‌وکارها به‌گونه‌ای وابسته به اینترنت هستند و اختلال در اینترنت ضربه‌های جبران‌ناپذیری به کسب‌وکارهای مجازی زده است. هنگامی‌که امکان جست‌وجو وجود ندارد یا با قطعی اینترنت در برخی از مراحل خرید یا با قطعی اینترنت در برخی از مراحل خرید اختلال ایجاد می‌شود، قطعی اینترنت به‌طور حتم به کسب‌وکارهای سنتی نیز آسیب وارد می‌کند.

براساس اعلام نت‌بلاکس، سازمان غیردولتی ناظر بر اینترنت جهانی، زیان اقتصادی ناشی از قطعی اینترنت ایران در هر ساعت بیش از یک و نیم میلیون دلار برآورد می‌شود و این رقم بیش از ۶۵ میلیارد تومان است.

آمارهایی که توسط کسب‌وکارهای گوناگون اعلام شده، بیش از یک میلیون شغل به‌واسطه اینستاگرام ایجاد شده و بازاری بیش از ۴۰ هزار میلیارد تومان در سال را ایجاد کرده است. طبق آمارهای مرکز آمار، درآمد حدود ۱۰ میلیون نفر به اینستاگرام وابسته است. همچنین بیش از ۳۵۰ میلیون فروشنده فعال در شبکه‌های اجتماعی فعالیت دارند. کسب‌وکارهای بسیاری به‌صورت بومی و خانگی اداره می‌شوند که ازطریق اینستاگرام و واتس‌اپ با بازار در ارتباط هستند و می‌توانند مشتریانی برای کالا و خدمات‌شان پیدا کنند و با آنها در ارتباط باشند. اگر این فیلترینگ به‌صورت دائمی ایجاد شود، درست نیست و متضرر اصلی در این وضعیت، کسب‌وکارهای خرد هستند، کسانی که قدرت اقتصادی بالا ندارند.

در این میان نباید استارت‌آپ‌ها را فراموش کنیم. استارت‌آپ‌ها کسب‌وکارهایی هستند که راهکار فناورانه را در بستر آنلاین و با کمک تکنولوژی فراهم کرده‌اند. استارت‌آپ‌ها نیز در اختلالات اینترنتی و فیلترینگ ضربه‌های زیادی می‌خورند. پیشنهاد من این است که فروشندگان با ایجاد یک سایت فروش داخلی تا حدودی خسارت‌های ناشی از زمان فیلترینگ را جبران کنند. هر چند ممکن است در مواردی مردم نیز روحیه خرید اینترنتی نداشته باشند. در حال‌حاضر، میزان فروش بسیاری از کسب‌وکارهای مجازی به صفر رسیده است.

متاسفانه موافقان طرح صیانت همیشه بر طراحی برنامه داخلی مشابه اینستاگرام یا دیگر شبکه‌های اجتماعی اصرار دارند، اما با توجه به پروژه‌های ناموفق قبلی و هزینه‌های سنگین صرف شده، این روش درستی نیست.

براساس پیش‌نویس طرح صیانت، قرار است کارگروه جدیدی به‌نام کارگروه مدیریت گذرگاه مرزی متشکل از رئیس مرکز ملی فضای مجازی، نمایندگان وزارت ارتباطات، سازمان پدافند غیرعامل، وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی، قوه قضاییه، ستاد کل نیروهای مسلح، سازمان اطلاعات سپاه و کارگروه تعیین مصادیق مجرمانه ایجاد شود. این کارگروه وظیفه مدیریت ترافیک ورودی و خروجی کشور در گذرگاه‌های مرزی را برعهده خواهد داشت.

اگر قرار به ساخت شبکه اجتماعی مشابه نمونه‌های خارجی است، بهتراست این اقدام به‌صورت موازی انجام شود و انتخاب آن بر عهده مردم باشد. ساخت چنین پلتفرمی نیاز به زمان زیادی دارد و در کوتاه‌مدت انجام نمی‌شود.

این یک حقیقت است که مردم به شبکه‌های اجتماعی مانند واتس‌اپ و اینستاگرام اعتماد دارد. به‌عنوان مثال، با روی کار آمدن برنامه واتس‌اپ، ایمیل و فکس بسیار کمرنگ شد. در نتیجه این فیلترینگ‌ها، شیوه درستی نیست و قطعا در بلندمدت آسیب‌زا می‌شود. امیدواریم شرایط بهتر شود و اینترنت پس از هر مسئله‌ای که پیش می‌آید قطع نشود تا در نتیجه آن کسب‌وکارها آسیب نبینند.

یادداشت

درجا زدن دولت در حل مشکل مسکن

حسن محتشم ـ عضو هیات مدیره انبوه‌سازان استان تهران

اگر ساخت مسکن ملی به نتیجه برسد و کشور موفق شود، این طرح را عملی کند، می‌تواند تا حد زیادی بر بازار مسکن تاثیر گذاشته و بازار را به‌تعادل برساند،اما موضوع مهم این است که شرایط اقتصادی کشور وضعیت متزلزلی دارد که باعث افزایش روزافزون قیمت‌ها شده است.

چالش‌های پیش‌روی ساخت یک میلیون واحد در کشور از همان روزهای اولیه طرح این موضوع، روشن و مشخص بود، چرا که منابع محدود در زمینه ساخت‌وساز و بستر اقتصادی نامناسب کشور تحقق چنین وعده‌هایی را با چالش‌های جدی روبه‌رو می‌کند.

به‌نظر می‌رسد که وزارت راه و شهرسازی با بررسی‌هایی که انجام داده، به این نتیجه رسیده که امکان تحقق ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی در مدتی که از عمر دولت باقی مانده، بسیار کم است و برای اینکه تحقق این طرح به واقعیت نزدیک‌تر شود، شاهد نصف شدن وعده مسکن‌سازی در کشور شده‌ایم.

درباره تامین زمین و مصالح ساختمانی مناسب برای ساخت‌وساز، طبق گفته‌های وزیر راه و شهرسازی مشکلی از بابت تامین زمین مناسب برای ساخت‌وساز وجود ندارد و بخش زیادی از زمین مورد نیاز برای اجرایی شدن این طرح شناسایی شده است، همچنین درباره تامین منابع لازم، مصالح ساختمانی و نیروی انسانی باید گفت که کشور از توانایی‌های قابل‌قبولی در این زمینه برخوردار است که با مدیریت صحیح و برنامه‌ریزی دقیق درباره ساخت‌وساز، آینده تولید در کشور امیدوارکننده خواهد شد.

کشور در رابطه با نیروی انسانی و مصالح ساختمانی مشکل خاصی ندارد،اما متاسفانه برای تحقق این هدف برنامه‌ریزی دقیقی انجام نگرفته است و تصمیمات مدیریتی با هم هماهنگی ندارد که بخواهد کاری انجام شود. به‌همین دلیل کمابیش هیچ‌یک از پروژه‌های دولتی برای ساخت مسکن در کشور نتوانسته‌اند به شعارها و وعده‌های خود جامه عمل بپوشانند.

این عدم‌موفقیت‌ها در بهبود راندمان ساخت‌وساز در کشور به این دلیل است که دولت نباید خودش کارفرما باشد، در این صورت راندمان ساخت‌وساز آن طوری که باید، دیده نشده و تحویل پروژه‌ها به‌طول می‌انجامد، همچنین وقتی دولت وعده ساخت ۴ میلیون مسکن را می‌دهد و نمی‌تواند به‌موقع عمل کند، تحقق سیاست‌ها را زمانبر می‌کند، به‌همین سبب، با جایگزین کردن متقاضیان جدید، انباشت تقاضا پدید می‌آید.

با زمانبر شدن وعده‌های ساخت‌وساز، قشر آسیب‌پذیر و کم‌درآمد جامعه که انتظار دارند در خانه‌ای که با پس‌انداز خود خریده‌اند، ساکن شوند، توان بازپرداخت اقساط تسهیلات واحد خود را ندارند و ناچار به واگذاری امتیاز واحد خود به دیگری می‌شوند. با این اتفاق، دولت از هدف خود که خانه‌دار کردن مردم است، دور و تعداد متقاضیان مسکن روز به روز بیشتر می‌شود.

از طرفی با نگاهی به گذشته متوجه می‌شویم که دولت در بحث برنامه‌ریزی و اجرا، کارفرمای خوبی نبوده است، در نتیجه ساخت ۲ میلیون واحد مسکونی که جزو وعده‌های انتخاباتی است، اگر با برنامه‌ریزی پیش نرود، ساخت همین مقدار واحد نیز با مشکل روبه‌رو می‌شود و شاید باز هم تعدادش کاهش پیدا کند.

اگر ساخت مسکن ملی به‌نتیجه برسد و کشور موفق شود، این طرح را عملی کند، می‌تواند تا حد زیادی بر بازار مسکن تاثیرگذار باشد و بازار را به‌تعادل برساند،اما موضوع مهم این است که شرایط اقتصادی کشور در وضعیت متزلزلی قرار دارد که باعث افزایش روزافزون قیمت‌ها شده است، همچنین با تاثیر منفی تورم بر ارزش پول ملی حتی اگر مازاد عرضه بر تقاضا به‌وجود بیاید، باز هم شاهد افزایش قیمت‌ها در بازار مسکن خواهیم بود، زیرا ارزش پول کاهش پیدا می‌کند و خرید خانه روز به روز سخت تر می‌شود.

انتظار می‌رود دولت راهکارهای موثری را برای خروج کشور از بن‌بست اقتصادی بکار ببرد و وزارت راه و شهرسازی با نظارت و برنامه‌ریزی دقیق به ساخت مسکن در کشور سرعت ببخشد و قراردادهایی را با انبوه‌سازان و سازندگان منعقد کند تا بازار مسکن به‌سمت آرامش و ثبات، قدم بردارد.

ثبت اعتراض مالیات خانه‌های خالی و لوکس

معاون فناوری‌های مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور گفت: از طریق پنجره واحد خدمات الکترونیکی سازمان، امکان مشاهده، پرداخت و ثبت اعتراض مالیات خانه‌های خالی و لوکس به‌صورت آنلاین فراهم است. به گزارش سازمان مالیاتی، افشین خدامرادی اظهار کرد: سامانه مالیات بر خانه‌های لوکس و گران‌قیمت، براساس الزامات آیین‌نامه بند (خ) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۰ و برمبنای ماده (۶۴) قانون مالیات‌های مستقیم و همچنین سامانه مالیات بر خانه‌های خالی نیز با هدف ارزش‌گذاری و محاسبه مالیات واحدهای مسکونی خالی موضوع ماده (۵۴) مکرر این قانون، طراحی و توسعه‌یافته و از طریق پنجره واحد خدمات الکترونیکی سازمان مالیاتی در دسترس مودیان مالیاتی قرار گرفته است. وی افزود: این سامانه‌ها، دارای قابلیت‌هایی همچون نمایش املاک مشمول مودی به تفکیک ملک و مالیات متعلقه، امکان چاپ قبض و پرداخت آنلاین از طریق درگاه بانک ملی ایران و واریز مستقیم مالیات به شماره‌حساب اداره کل ذی‌ربط است و همچنین امکان ثبت اعتراض آنلاین برای مودی مالیاتی وجود دارد. در همین حال، معاون حقوقی و فنی مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور، از ارسال فهرست جدید خانه‌های خالی مشتمل بر ۵۷۷ هزار رکورد اطلاعاتی خبر داد و گفت: امکان اصلاح اطلاعات ارسالی مربوط به خانه‌های خالی برای اخذ مالیات وجود دارد.

به گزارش سازمان مالیاتی کشور، سعید توتونچی ملکی در دی سال گذشته، مرحله اول اطلاعات مربوط به خانه‌های خالی مشتمل بر حدود ۵۸۰ هزار رکورد اطلاعاتی از طریق وزارت راه و شهرسازی به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال شد که بخشی از این اطلاعات ناقص بود و مورد اعتراض مودیان قرار گرفت و در نهایت در تاریخ چهارم تیر امسال مرحله دوم اطلاعات نهایی خانه‌های خالی مشتمل بر ۵۷۷ هزار رکورد اطلاعاتی به این سازمان ارسال شد که برای تمامی این مودیان، پیامک برای اطلاع‌رسانی ارسال شده است.

آخرین وضعیت اخذ مالیات از خانه‌های خالی بررسی شد

طرح پرسروصدای دولت در بن‌بست

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

طرح مالیات بر خانه‌های خالی اواسط سال ۱۳۹۹ در مجلس شورای اسلامی تصویب و پس از تایید شورای نگهبان به وزارت امور اقتصاد و دارایی ابلاغ و اجرای آن در دستور کار قرار گرفت و مقرر شد سالانه ۲۰۰۰ میلیارد تومان از محل این پایه مالیاتی وصول شود.

مطابق این طرح، اگر واحد مسکونی در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر بیش از ۱۲۰ روز خالی از سکنه باشد، مشمول مالیات خواهد شد، همچنین به‌ازای هر ماه، بیش از زمان مذکور، آن واحد ماهانه مشمول مالیات برمبنای درآمد اجاره می‌شود، به این نحو که سال اول معادل ۶ برابر مالیات متعلقه و سال دوم معادل ۱۲ برابر مالیات متعلقه و سال سوم به بعد معادل ۱۸ برابر مالیات متعلقه خواهد شد. از سویی، طبق ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم اگر فردی ملک مسکونی خود را در سامانه املاک و اسکان ثبت نکند، به‌عنوان واحد مسکونی خالی شناسایی و مشمول مالیات می‌شود. این قوانین در حالی اجرایی شده که وضعیت اخذ مالیات از خانه‌های خالی حاکی از موفق نبودن دولت در اجرا است. صمت در گفت‌وگو با کارشناسان به بررسی این موضوع پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

برقراری عدالت در ساختار عرضه و تقاضای مسکن و استفاده از ظرفیت‌های خالی مسکن برای عرضه به مردم دو رکن مهم در بخش مسکن کشور است

هدف درآمدزایی نیست

دولت بارها اعلام کرده هدف از مالیات‌ستانی از خانه‌های خالی، درآمدزایی نیست و در واقع، به‌دنبال درمان گرانی و افزایش عرضه در بازار است.

اجرای این طرح در نهایت می‌تواند منجر به این شود که فعالیت خریداران ملک با هدف سرمایه‌گذاری نباشد و سرمایه افراد صرف خرید مسکن مصرفی یا مشارکت در تولید شود که گام مهمی در ساماندهی بازار مسکن است.

آخرین وضعیت اخذ مالیات از خانه‌های خالی درباره رستم قاسمی، وزیر راه و شهرسازی به‌تازگی اعلام کرد: در قانون مالیات بر خانه‌های خالی آمده که اگر مردم خوداظهاری نکنند، از دریافت برخی خدمات مانند خدمات بانکی، دسته چک و امثال آن منع خواهند شد که معاون اول رئیس‌جمهوری بخشنامه آن را به همه دستگاه‌ها ابلاغ کرده است.

اطلاعات ۷۲ میلیون نفر در سامانه املاک و اسکان وجود دارد، از این‌رو قانون مالیات بر خانه‌های خالی زمانی خوب اجرا می‌شود که سامانه املاک و اسکان تکمیل شده باشد. در حال حاضر برای ۷۵۰ هزار واحد خالی کشور از سازمان امور مالیاتی، قبض مالیاتی صادر شده است. ۶۰ هزار نفر از این ۷۵۰ هزار نفر اعتراض کرده‌اند که اطلاعاتی که براساس آن قبض مالیاتی صادره شده، اشتباه بوده است.

اگرچه درآمد مالیات خانه‌های خالی حتی در پیش‌بینی اولیه دولت نیز رقمی ناچیز بود که سهم موثری در تامین بودجه نداشت، اما این رقم برای سال‌های بعد نیز تکرار شد. این در حالی است که میزان درآمد وصولی از این مالیات در ۲ سال گذشته «صفر» بوده و در ۲ ماه ابتدایی امسال نیز رقم وصولی با میزان شناسایی‌شده اختلاف زیادی داشته است.

آینده روشنی وجود ندارد

علی کارنامه بابایی، رئیس فراکسیون کارگری و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس یازدهم در رابطه با قانون مالیات بر خانه‌های خالی به صمت گفت: انتقادات بسیاری بر اجرای این قانون مطرح است، سرانجام در سال گذشته با فراز و نشیب‌های بسیار وارد فاز اجرایی شد، اما همچنان انتقاداتی به کندی روند شناسایی این واحدهای مسکونی و اخذ مالیات از آنها پابرجا است که بررسی عملکرد درآمدی سازمان امور مالیاتی در ۲ ماهه امسال نیز نشان می‌دهد که در این مدت فقط ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان از خانه‌های خالی مالیات اخذ شده است.

▣ سرانجام نامطلوب طرح مالیات از خانه‌های خالی

کارنامه بابایی اظهار کرد: به‌دلیل اینکه دولت اهتمامی در این بخش ندارد و البته باوجود تمام قوانین موجود، طرح دریافت مالیات از خانه‌های خالی به سرانجام خوشی نرسیده است، چرا که به‌طورعموم دولت‌ها به‌صورت سلیقه‌ای با قوانین برخورد می‌کنند و وقت و انرژی خود را برای سپری کردن اولویت‌های کاری خود صرف می‌کنند.

ایجاد عدالت در ساختار عرضه و تقاضای مسکن و استفاده از ظرفیت‌های خالی مسکن برای عرضه به مردم، ۲ رکن مهم در بخش مسکن کشور است. مجلس باتوجه به این ۲ رکن اساسی، قانون دریافت مالیات از خانه‌های خالی را تصویب کرد. بدون شک این طرح تاثیر مثبتی بر فضای امروز کسب‌وکار در حوزه مسکن داشت. طرح دریافت مالیات از خانه‌های خالی می‌توانست به موضوع تولید مسکن را که مبنای جهش تولید مسکن در کشور است، عملیاتی کند.

وی افزود: تمام جلساتی که در مجلس و خارج از محیط مجلس تشکیل می‌شود، هزینه بالایی در پی دارد و هر ساعت و لحظه آن هزینه‌بر است، بنابراین ضروری است که دولت نسبت به اجرای قوانین و مصوبه‌های مجلس اهتمام ویژه داشته باشد.

متاسفانه ما امروزه به‌هیچ عنوان چنین فضایی را احساس نمی‌کنیم. امروزه نه‌تنها عزم دولت برای این اقدام مهم جزم نیست، بلکه حداقل‌های اجرای این قانون را نیز انجام نداده است و به‌همین علت نمی‌توان آینده روشنی برای این طرح در نظر گرفت.

▣ پیمان برادری با وزرا نبسته‌ایم

کارنامه بابایی خاطرنشان کرد: استیضاح یکی از ابزارهای قدرتمند نمایندگان مجلس برای نظارت به عملکرد دولتمردان است. ما همواره اعلام کرده‌ایم که نمایندگان مجلس هیچ پیمان اخوتی با هیچ‌کدام از وزرای دولت نبسته‌اند. ما در پی آن هستیم که خواسته‌های مردم رفع و مشکلات آنها حل شود.

وی در پایان گفت: اجرای دقیق قانون، سیاست‌های حاکمیت، دغدغه‌های رهبر معظم انقلاب، اولویت‌بندی‌های اساسی و جلوگیری از روزمرگی برخی دولتمردان از دیگر وظایف و دغدغه‌های مجلس است که نمایندگان باید نسبت به آنها حساسیت داشته باشند.

مشکلات بازار مسکن با دستور قابل‌حل نیست، بلکه باید مشکلات ریشه‌یابی‌شده و با برنامه‌های حمایتی برای افزایش تولید مسکن، شرایط بازار ساماندهی شود

ضرورت عرضه واحدهای خالی به بازار

کیاکسار محمدی، کارشناس مسکن به صمت گفت: طرح‌ها و سیاست‌های دولت سیزدهم برای ساماندهی بازار مسکن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و دولت سعی بر این دارد تا با طرح موضوعات مختلف، گره کور بازار مسکن را باز کند. چالش اصلی برای اجرایی کردن طرح‌های مسکنی از آنجایی شروع می‌شود که دچار شتاب‌زدگی شده و بدون توجه به ظرفیت و توان کشور مطرح شود؛ اتفاقی که متاسفانه در بیشتر سیاست‌های مسکنی دولت دیده می‌شود.

وی ادامه داد: طبق آمار وزارت راه و شهرسازی، بیش از ۲.۵ میلیون واحد مسکونی در کشور خالی از سکنه است که این تعداد واحد مسکونی کمابیش ۶۲ درصد از واحدهای مسکونی وعده داده شده دولت را شامل می‌شود. دولت باید بدون اتلاف وقت و هزینه بیشتر برای عرضه این واحدهای مسکونی در بازار، طرح‌های تشویقی در نظر بگیرد تا از عطش تقاضای بازار مسکن کاسته و تعادل بین عرضه و تقاضا برقرار شود.

محمدی گفت: باتوجه به این تعداد واحد مسکونی خالی از سکنه، سرمایه هنگفتی در کشور بدون‌استفاده قرار گرفته است. اگر کمی در این حوزه مدیریت انجام بگیرد، می‌تواند بودجه بسیاری از طرح‌های عمرانی و زیرساختی کشور را تکمیل کند.

▣ مشکلات ریشه‌یابی شود

مشکلات بازار مسکن با راه‌حل‌های دستوری قابل‌حل نیست، بلکه باید مشکلات ریشه‌یابی و با برنامه‌های حمایتی برای افزایش تولید مسکن، شرایط بازار ساماندهی شود. برای این کار، باید واحدهایی مسکونی ساخته شود که با ذائقه و شرایط کنونی مردم هماهنگ باشد.

این کارشناس مسکن در ادامه افزود: پروژه‌های عمرانی می‌تواند چند هزاران فرصت شغلی ایجاد کند و بسیاری از زیر ساخت‌های کشور تکمیل شود؛ این اتفاق در نهایت باعث رونق اقتصادی و افزایش تولید ناخالص داخلی کشور خواهد شد.

▣ چالش‌های یک طرح

محمدی افزود: ایراداتی که به طرح اخذ مالیات از خانه‌های خالی وارد می‌شود، این است که بیشتر خانه‌های خالی گران‌نرخ و لوکس است و عرضه آنها به خانه‌دار شدن اقشار کم‌درآمد کمکی نمی‌کند و باعث کاهش قیمت‌ها نمی‌شود. از سوی دیگر، ارگان‌های مربوطه هنوز از میزان واقعی خانه‌های خالی در هر استان اطلاعاتی جامع ارائه نداده‌اند که این موضوع به خودی خود باعث ابهام می‌شود. دولت می‌تواند با طراحی یک سامانه، کلیه خانواده‌هایی را که خواهان جابه‌جایی و خرید خانه‌های جدید هستند، ردیابی کند و باتوجه به طبقه رفاهی این خانواده‌ها، برای همه این خانه‌های خالی مشتری مناسب پیدا کند.

وی در پایان گفت: دولت باید با اعمال مالیات‌های سنگین به خانه‌های خالی، مانند بسیاری از کشورهای دنیا صاحبان این واحدها را مجبور به فروش کند و نقدینگی حاصل از فروش و واگذاری این واحدها را به طرح‌های عمرانی تخصیص دهد که باعث تورم نشود، همچنین باید برای پیشبرد بهتر این طرح، پیش‌بینی آمار جمعیتی کشور را در سال‌های آینده موردتوجه قرار داد.

سخن پایانی

وزارت راه و شهرسازی در برخی موارد به اشتباه محل سکونت افراد را به‌عنوان خانه خالی اعلام می‌کند یا اطلاعات خانه‌های شناسایی‌شده برای اخذ مالیات ناقص است یا فرآیند شناسایی و ارسال اطلاعات خانه‌های خالی به سازمان مالیاتی بسیار زمانبر است.

با بررسی عملکرد ۳ ماهه درآمدهای مالیاتی امسال به‌نوعی این انتقاد بجا است، زیرا، براساس این آمار، در این مدت فقط ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان مالیات از واحدهای مسکونی خالی از سکنه دریافت شده است.

در سال گذشته و با فراز و نشیب‌های بسیار، معادل ۵۶۸ هزار واحد مسکونی خالی از سکنه برای اخذ مالیات شناسایی شد که براساس آخرین آمارها، میزان مالیات دریافتی از این خانه‌ها کمتر از ۱۰ میلیارد تومان بوده است.

قانون مالیات خانه‌های خالی از زمانی که اجرای آن شروع شد، تاکنون که در حال اجرا است، همواره مورد انتقاد کارشناسان و مسئولان به‌ویژه مجلسی‌ها بوده است. این انتقادات ناشی از روند شناسایی واحدهای مسکونی خالی از سکنه تا اخذ مالیات از آنها است، زیرا گفته می‌شود که وزارت راه و شهرسازی به‌عنوان نهاد مربوطه برای شناسایی خانه‌های خالی، سریع و کارآمد عمل نمی‌کند.

وظیفه شناسایی خانه‌های خالی برعهده وزارت راه و شهرسازی از طریق سامانه املاک و اسکان گذاشته شده است که این وزارتخانه با راه‌اندازی سامانه املاک و اسکان نسبت به ثبت اطلاعات سکونتی افراد اقدام کرده و کسانی که در مهلت تعیین‌شده نتوانستند این اطلاعات را ثبت کنند، خانه آنها به‌عنوان خانه خالی به سازمان امور مالیاتی از سوی وزارت راه و شهرسازی معرفی شد و در همین راستا وزارت راه و شهرسازی باید با برنامه‌ریزی و مدیریت صحیح، چالش‌های پیش‌رو را از میان بردارد.

درآمد کشاورزی استان مرکزی افزایش می‌یابد

گیاهان دارویی، کلید کاهش مصرف آب

کشت گیاهان دارویی، کلید کاهش مصرف آب، افزایش بهره‌وری و درآمدزایی در بخش کشاورزی استان مرکزی است که در سال‌های اخیر رونق چشمگیری داشته است. این در حالی است که با وجود خشکسالی‌های اخیر در بخش کشاورزی، کشت گیاهان آب‌بر صرفه اقتصادی خود را از داده‌اند و باید با روش‌های نوین و تغییر الگوی کشت در این بخش بازنگری‌های اساسی انجام گیرد. در سال‌های اخیر، گام‌های بلندی در کشت محصولات کشاورزی به روش گلخانه‌های هیدروپونیک و آبیاری نوین برداشته شده که این اقدامات، شتاب لازم برای رسیدن به تکنولوژی‌های برتر را نداشته و یکی از لازمه‌های رسیدن به این تکنولوژی‌ها، بهره‌گیری از کشت گیاهان دارویی است.

عکس: آیدا فریدی

اکنون ۱۱ اقلیم از ۱۳ اقلیم جهان، در ایران شناسایی شده و این مهم موجب شده که کشور از شرایط مناسب برای کشت انواع گیاهان دارویی برخوردار باشد و سهم مناسبی از بازار جهانی داروهای گیاهی را به خود اختصاص دهد که تاکنون نتوانسته‌ایم از این نعمت الهی در راستای خدمت به مردم استفاده کنیم. استان مرکزی با مساحتی برابر ۲۹ هزار و ۵۳۰ کیلومتر مربع در مرکز کشور قرار دارد و از شمال به استان‌های تهران و قزوین، از مغرب به استان همدان، از جنوب به استانهای اصفهان و لرستان و از شرق به استان‌های قم و اصفهان محدود است. ۲ هزار و ۸۹۴ هکتار از اراضی کشاورزی استان مرکزی، اکنون زیر کشت انواع گیاهان دارویی قرار دارد که شامل ۳۹۴ هکتار زعفران کاری، هزار و ۲۵۰ هکتار کشت گل‌محمدی و هزار و ۲۵۰ هکتار اراضی زیر کشت انواع گیاهان دارویی است و سالانه ۲ هزار تن انواع گیاهان دارویی، هزار و ۷۰۰ کیلوگرم زعفران و ۳ هزار و ۴۰۰ تن گل‌محمدی از این اراضی برداشت می‌شود.

حمایت از کشت گیاهان دارویی

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان مرکزی در گفت‌وگو با ایرنا گفت: حمایت از کشت گیاهان دارویی در راستای کاهش و افزایش بهره‌وری آب کشاورزی در کشور از جمله برنامه‌های اولویت‌دار وزارت جهاد کشاورزی است و بر این اساس، سالانه تسهیلات ارزان‌نرخ و یارانه‌ای را در اختیار متقاضیان قرار می‌دهد. علی اصغر زارعی افزود: تسهیلات ارزان‌نرخ، سالانه با معرفی سازمان جهاد کشاورزی استان مرکزی، توسط صندوق کارآفرینی امید برای حمایت و توسعه سطح زیر کشت گیاهان دارویی در اختیار بهره‌برداران قرار می‌گیرد. وی با یادآوری هدف‌گذاری افزایش ۶۲۰ هکتاری گیاهان دارویی امسال در استان مرکزی خاطرنشان کرد: کشت گل‌محمدی از فروردین امسال در این استان آغاز و ۵۰ هکتار به سطح زیر کشت این محصول در استان افزوده شده است. مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان مرکزی افزود: برنامه کشت گیاهان دارویی برای سازمان جهاد کشاورزی استان در امسال ۱۰۰ هکتار است که پیش‌بینی می‌شود ۵۰۰ هکتار به سطح زیر کشت این محصولات در امسال افزوده شود. زارعی برنامه سازمان جهاد کشاورزی این استان در امسال برای توسعه سطح زیر کشت زعفران را ۴۰ هکتار عنوان کرد و گفت: پیش‌بینی می‌شود امسال ۷۰ تا ۸۰ هکتار به سطح زیر کشت این محصولات افزوده شود. وی یادآور شد: گیاهان دارویی به ۳ دسته (نعنافلفلی، اسطوخودوس و رزماری)، گل‌محمدی و زعفران دسته‌بندی می‌شود که اکنون هزار و ۳۰۰ هکتار از اراضی کشاورزی استان مرکزی زیر کشت گیاهان دارویی قرار دارد و سالانه ۲ هزار تن محصول از این اراضی برداشت می‌شود. مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان مرکزی ادامه داد: ۴۳۰ هکتار از اراضی کشاورزی استان مرکزی نیز زیر کشت محصول زعفران قرار دارند و سالانه، هزار و ۷۰۰ کیلوگرم محصول از این اراضی برداشت می‌شود. زارعی گفت: هزار و ۲۵۰ هکتار از سطح زیر کشت اراضی کشاورزی استان، زیر کشت محصول گل‌محمدی قرار دارد و سالانه ۳ هزار و ۴۰۰ تن محصول از این اراضی برداشت می‌شود. وی افزود: باتوجه به وجود واحدهای فرآوری گیاهان دارویی در استان مرکزی و انسانس گیری این محصولات در استان، صادرات این محصولات ارزش‌افزوده بالایی را برای کشاورزان به‌همراه دارد. زارعی، ایجاد اشتغال در هر هکتار از اراضی زیر کشت گیاهان دارویی استان مرکزی را ۳ نفر عنوان کرد و افزود: کشت گیاهان دارویی در استان برای ۸ هزار و ۶۸۲ نفر اشتغال ایجاد کرده است. وی ادامه داد: عمده تولیدات گیاهان دارویی کشور به‌صورت خام به خارج از کشور صادر می‌شود که فرآوری و صادرات محصولات فرآوری شده در این حوزه، افزایش ۱۱ برابری درآمد ارزی را برای کشور به‌همراه دارد. مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان مرکزی خاطرنشان کرد: مدیریت مصرف آب کشاورزی، افزایش تولید و فرآوری گیاهان دارویی، حضور موثر در بازارهای بین‌المللی با توسعه برندهای تجاری، توسعه و احیای رویشگاه‌ها از جمله اهداف سازمان جهاد کشاورزی استان در کشت این گیاهان است. زارعی گفت: کشورهای چین، هند، مصر، آلمان و امریکا از جمله صادرکنندگان عمده گیاهان دارویی و کشورهای آلمان، امریکا، فرانسه، کره‌جنوبی و ژاپن از جمله واردکنندگان عمده این گیاهان هستند.

افزایش ۸۰۰هکتاری سطح زیر کشت

رئیس اداره مرتع اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان مرکزی نیز در این‌باره گفت: ۸۰۰ هکتار به سطح زیر کشت گیاهان دارویی در مراتع و عرصه‌های طبیعی این استان افزوده شد. نصرالله اکبری افزود: گیاه کتیرا و باریجه از جمله گیاهان کشت‌شده در این اراضی هستند و این گیاهان در عرصه‌های طبیعی و مرتعی شهرستان‌های خمین، تفرش و دلیجان کشت شده‌اند. وی ادامه داد: کشت گیاهان دارویی در ۷۰۰ هکتار از اراضی طبیعی و مرتعی استان مرکزی در امسال هدف‌گذاری شده است. رئیس اداره مرتع اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان مرکزی خاطرنشان کرد: کشت گیاهان دارویی علاوه بر درآمد پایدار و افزایش درآمد اقتصادی برای بهره‌برداران، نقش مهمی در حفاظت از خاک و ذخیره‌سازی نزولات جوی دارد. اکبری با یادآوری وجود ۴۰ هزار بهره‌بردار در قالب طرح‌های مرتعی و دارای مجوز چرا در استان مرکزی، گفت: مجوز طرح‌های مرتع‌داری از ۲ سال گذشته به‌صورت تلفیقی صادر شده و در این طرح بهره‌برداران علاوه بر کاشت گیاهان علوفه‌ای در اراضی مرتعی می‌توانند نسبت به کشت گیاهان دارویی نیز بسته به شرایط منطقه اقدام کنند.

اجرای ۴ طرح تحقیقاتی

مسئول بخش تحقیقات مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی نیز از انجام ۴ طرح تحقیقاتی گیاهان دارویی در ایستگاه علی آباد اراک خبر داد و گفت: این طرح‌ها در زمینه‌های مختلف از جمله گیاهان آویشن و گل گاوزبان از ۴ سال گذشته در ایستگاه تحقیقات گیاهان دارویی علی آباد این شهرستان آغاز شده است. علی فراهانی افزود: پیش‌بینی می‌شود این طرح‌ها تا پایان امسال به‌نتیجه رسیده و در مقالات و نشریات علمی چاپ و منتشر شود.

وی ادامه داد: ایستگاه تحقیقات گیاهان دارویی علی آباد اراک زیرمجموعه مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی این استان و بهره‌برداری از آن از سال ۷۲ آغاز شده است. مسئول بخش تحقیقات مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی خاطرنشان کرد: بیش از ۲۰ طرح تحقیقاتی در مدت ۳۰ سال گذشته در ایستگاه تحقیقات گیاهان دارویی علی آباد اراک انجام و نتیجه این طرح‌ها که در زمینه گیاهان دارویی بود، در مقالات ترویجی و نشریات علمی چاپ و منتشر شده است. فراهانی گفت: حدود ۷۲ گونه گیاهان دارویی از خانواده‌ها و گروه‌های مختلف در ایستگاه تحقیقات گیاهان دارویی علی آباد اراک ذخیره‌سازی و نگهداری می‌شود.

سخن پایانی

سودآوری و ایجاد ارزش‌افزوده بالاتر کشت گیاهان دارویی در مقایسه با سایر محصولات زراعی، کم‌آب‌بر بودن، نیاز آبی کم و قابلیت کشت در بیشتر شرایط محیطی به‌ویژه دیم از جمله عوامل مهم در افزایش و توجه هرچه بیشتر به کشت این محصولات در استان به‌شمار می‌رود.

به‌گفته فعالان بخش کشاورزی، کشت گیاهان دارویی در عرصه‌های کشاورزی استان مرکزی علاوه بر کاهش مصرف آب به‌دلیل ایجاد صنایع تکمیلی و فراهم شدن زمینه صادرات فرآورده‌های حاصل از این محصولات، درآمدزایی بالایی را برای بهره‌برداران به‌همراه دارد.

آگهی مناقصه عمومی شماره ۲۰۰۱۰۰۵۲۶۵۰۰۰۲۴۸

شهرداری کرج در نظر دارد برابر بودجه مصوب شورای اسلامی شهر، پروژه مندرج در جدول ذیل را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

ردیف	شرح پروژه	مبلغ پروژه به ریال	مبلغ سپرده به ریال	رتبه لازم	درصد تضامین قرارداد
۱	مرمت بهسازی، بهبود معابر (جدولگذاری و پیاده‌روسازی) با رعایت مقررات مناسب‌سازی معلولین سطح منطقه ٤- تا سقف اعتبار	۱٤,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۵ ابنیه	۵۷/۱۵٪

۱- سپرده شرکت در مناقصه به یکی از روش‌های ذیل ارائه گردد: ضمانت‌نامه بانکی معادل مبلغ فوق که به مدت ۹۰ روز اعتبار داشته و قابل تمدید باشد و یا واریز فیش نقدی به مبلغ فوق به حساب ۷۰۰۷۸۶۹۴۸۶۲۳ بانک شهر ۲- برندگان نفر اول و دوم مناقصه هرگاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد. ۳- مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به عنوان هزینه خرید اسناد به حساب ۷۰۰۷۸۵۳۱۳۷۹۵ به نام شهرداری کرج از طریق سامانه الکترونیک دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir می‌بایست واریز گردد. ۳- متقاضیان می‌توانند از تاریخ انتشار آگهی تا ساعت ۱۳:۰۰ تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۴ جهت خرید اسناد مناقصه به سامانه الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند. ۵- شرکت‌کنندگان می‌بایست ضمن بارگذاری ضمانت‌نامه شرکت در مناقصه در سامانه ستاد، نسبت به تحویل اصل ضمانت‌نامه تا ساعت ۱۳:۰۰ تاریخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۴ به آدرس کرج - میدان توحید - بلوار بلال- شهرداری کرج طبقه هفتم اداره امور پیمانها و قراردادها اقدام نمایند. ۶- در صورت بروز هرگونه تناقض در موارد مندرج در آگهی با سامانه ستاد، ملاک عمل سامانه ستاد خواهد بود. ۷- پیشنهادات رسیده در مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۵ در کمیسیون عالی معاملات شهرداری کرج مطرح و پس از بررسی و کنترل، برنده مناقصه اعلام خواهند شد. ۸- هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

* جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۲۶-۳۵۸۹۲۴۲۳ تماس و یا به سایت www.karaj.ir مراجعه نمائید./۰۷۷

اداره امور قراردادها و پیمانها- شهرداری کرج

یادداشت

امید بی‌ثمر به رشد بورس تهران

مهدی سماواتی
کارشناس بازار سرمایه

بورس تهران در دو سال گذشته با ریسک‌های متعددی روبه‌رو بوده است. از ابتدای امسال شاهد بازگشت رونق نسبی به بازار متلاطم بورس بودیم که امیدها را برای بهبود شرایط و عملکرد این بازار تقویت کرد، اما روند رو به رشد بورس تهران ادامه نیافت و از خرداد، مجددا شاهد بازگشت شاخص کل به روند نزولی بودیم تا جایی‌که شاخص بازار سهام به کانال ۱.۴ میلیونی و پس از آن ۱.۳ میلیون واحدی نیز سقوط کرد. روند ریزشی بورس در شرایطی رقم می‌خورد که به اعتقاد بسیاری از کارشناسان بازار، بسیاری از سهم‌ها همچنان ارزنده هستند.

اتخاذ سیاست‌های نادرست از سوی سیاست‌گذاران، وعده‌هایی که محقق نمی‌شوند، نبود دورنمای روشن از آینده سیاست‌گذاری در اقتصاد کشور و... موجب شده بسیاری از شرکت‌های بورسی چشم‌انداز مبهمی از ادامه مسیر خود داشته باشند. در همین حال، اعتماد مردم به بورس و وعده مسئولان نیز بیش از پیش ضعیف شده و بدین‌ترتیب شاهد ترک مداوم سرمایه‌گذاران از بازار سرمایه هستیم.

البته روند کنونی حاکم بر بورس قابلیت پیش‌بینی داشت و فعالان با تجربه و متخصص بازار سرمایه نسبت به روزهای دشوار بورس تهران واقف بودند. با این وجود، دولت سیزدهم با وعده رونق بورس روی کارآمد و در اجرای وعده‌های خود موفق نبود. در چنین شرایطی، مردم عادی که دانش کافی برای سرمایه‌گذاری در بورس ندارند، از این وعده‌ها دلگرم شدند. سهامداران حقیقی تجربه روزهای تلخی را در بورس تهران به سبب سیاست‌های اشتباه دولت پشت‌سر گذاشته بودند، بنابراین انتظار داشتند با گذر از روزهای سخت شاهد بازگشت شاخص بورس تهران به مسیر صعودی باشیم. متاسفانه وعده‌های دولت مبنی بر بازگشت رونق به بورس تهران مطابق پیش‌بینی‌ها محقق نشد. در چنین شرایطی، بازهم بخشی از سهامداران حقیقی تحت‌تاثیر وعده سیاست‌گذاران متضرر شدند.

البته عملکرد ضعیف بازار سرمایه، تنها به عملکرد دولت و تیم اقتصادی آن بازنمی‌گردد و به این معنی نیست که دولت بورس را به‌عنوان یکی از اولویت‌های خود انتخاب نکرده، بلکه مجموعه‌ای از عوامل گوناگون، روزهای دشوار کنونی بورس تهران را رقم زده و بازار سرمایه را از اولویت‌های دولت خارج کرده است. به بیانی دیگر، دولت با انواع مشکلات و چالش‌ها در مدیریت اقتصادی کشور روبه‌رو است. در چنین شرایطی، اساسا بورس از اولویت دولت خارج می‌شود. هرچند انتظار می‌رفت دولت این شرایط را بپذیرد و با مطرح نکردن وعده‌های غیرواقعی، امید اشتباهی را در میان سهامداران خرد و حقیقی بازار، زنده نمی‌کرد.

بررسی شاخص بورس در یک سال اخیر، حکایت از آن دارد که رشد شاخص کل حتی از سود سپرده بانکی نیز پایین‌تر است. با توجه به مشکلات اقتصادی کشور نباید منتظر رشد قابل‌توجه بورس تهران در سال دوم فعالیت دولت سیزدهم هم باشیم. در واقع انتظار می‌رود بورس در سال آینده نیز جزو اولویت‌های دولت نباشد.

به نتیجه رسیدن مذاکرات برجام، یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های اثرگذار بر بورس تهران در ماه‌های گذشته بوده است. نامشخص بودن نتایج این مذاکرات، فضای بی‌اعتمادی و ابهام را در بازار تقویت کرده است.

چنانچه این مذاکرات به نتیجه مثبتی برسد، احتمالا باید شاهد بازگشت تعادل به بورس تهران باشیم. احیای برجام به‌منزله افت قیمت دلار حداقل در کوتاه‌مدت خواهد بود؛ درنتیجه از یک‌سو سهم‌های صادراتی، افت را تجربه می‌کنند و از سوی دیگر، سهم‌های ریالی رشد خواهند کرد و پیش‌بینی می‌شود شاخص کل به روند مثبت متعادلی می‌رسد.

با این وجود به فعالان بازار سرمایه پیشنهاد می‌کنم به‌هیچ‌عنوان در خرید سهم عجله نکنند و با رویکرد مدیریت ریسک، اقدام به سرمایه‌گذاری در بورس کنند؛ یعنی سناریوهای سودسازی شرکت‌ها را در شرایط گوناگون بررسی و اقدام به خرید سهام کنند.

بورسی‌ها خواستار بازنگری در نرخ خوراک متانول هستند

در جلسه سازمان بورس مقرر شد موضوع بازنگری در نرخ خوراک متانولی‌ها پیگیری و مشکلات از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار و انجمن صنفی کارفرمایان صنعت پتروشیمی به دولت منتقل شود. به گزارش سنا، احمد مهدوی‌ابهری، دبیرکل انجمن کارفرمایان صنعت پتروشیمی بیان کرد: پتروشیمی‌ها حدود ۳۰ درصد ارزش بازار سرمایه را به خود اختصاص داده‌اند و نقش برجسته‌ای در این بازار دارند. ترکش‌های جنگ روسیه و اوکراین، اقتصاد ایران را هم بی‌نصیب نگذاشته است. نرخ نفت و گاز در دنیا افزایش داشته و طبیعتا وقتی قیمت انرژی رشد داشته، این انتظار وجود دارد که محصولاتی که با استفاده از گاز تولید می‌شوند، افزایش نرخ داشته باشند. قیمت تمام‌شده هر تن متانول که با استفاده از گاز متان تولید می‌شود، حدود ۱۰۰ دلار از نرخ فروش CFR در چین بیشتر شده است. این موضوع سبب بروز برخی مشکلات و توقف تولید برخی شرکت‌های پتروشیمی در کشور ما شده است. با توجه به این اتفاق و همچنین افت نرخ سهام متانولی‌ها در بورس، دولت باید وارد عمل شود و فکری به حال این صنعت کند. وی اضافه کرد: آنچه در جلسه با رئیس سازمان بورس مطرح کردیم، این بود که رایزنی‌هایی با وزارت نفت انجام شده و نامه‌نگاری با کارشناسان و معاونت برنامه‌ریزی این وزارتخانه نیز داشته‌ایم. در جزء ۴ قانون الحاق ۲ مربوط به خوراک آمده که یکی از شروط قیمت‌گذاری خوراک، رقابت‌پذیری محصول در بازارهای جهانی است، اما با وضعیت فعلی، متانول ما در بازارهای جهانی رقابت‌پذیر نیست؛ بنابراین دولت می‌تواند از ظرفیت قانون استفاده کرده و نرخ خوراک فقط متانولی‌ها را با توجه به نرخ محصول در بازارهای جهانی تعیین کند تا شرکت‌های تولیدی حداقل در نقطه سربه سر قرار بگیرند.

برگ‌ریزان پاییزی بورس آغاز شد

ناآرامی در کمین بازار سرمایه

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

بازار سرمایه در ماه‌های اخیر روزهای خوبی را پشت‌سر نگذاشت تا جایی‌که می‌توان ادعا کرد بورس تهران در نیمه نخست امسال، بازدهی مناسبی را نصیب سرمایه‌گذاران نکرده و به‌شدت از سایر بازارهای مالی عقب مانده است. دورنمای تاریک مذاکرات برجام، اقتصاد ایران و همچنین بازار فلزات در سطح بین‌المللی از مهم‌ترین عوامل منفی اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در ماه‌های گذشته بودند. روند نزولی بورس در نخستین روز از پاییز نیز ادامه یافت، تا جایی‌که نماگر بورس، دومین افت سنگین سال را با کاهش بیش از ۲۷ هزار واحدی در روز دوم مهر ثبت کرد. شاخص کل در این روز با افت یادشده در ارتفاع یک میلیون و ۳۲۸ هزار واحدی قرار گرفت و در همین حال شاهد شدت گرفتن روند خروج پول حقیقی‌ها از بورس تهران بودیم. البته روند ریزشی بورس در روزهای دوشنبه و چهارشنبه ۴ و ۶ مهر ادامه نیافت. به اعتقاد فعالان بازار، سقوط نماگر بورس از مرز یک میلیون و ۳۲۰ هزار واحدی به‌منزله از دست رفتن سطح مهم حمایتی است؛ بنابراین حمایت‌هایی از بورس با هدف جلوگیری از ریزش بیشتر شاخص از این سطح حمایتی انجام‌شده که به سبزپوشی بازار در روزهای بعدی هفته نخست مهر منجر شد. سبزپوشی بازار در نخستین روز از هفته دوم پاییز ادامه‌دار نبود. در جریان معاملات روز شنبه ۹ مهر، شاخص بورس با افت ۱۵ هزار و ۶۸۴ واحدی در ارتفاع یک‌میلیون و ۳۳۰ هزار و ۸۷۸ واحدی قرار گرفت.

عکس: آیدا فریدی

روزهای تعطیل هفته نخست پاییز و همچنین تنش‌های حاکم بر فضای سیاسی کشور، از مهم‌ترین دلایل کم‌رونقی بورس در ابتدای پاییز هستند

صعود ناپایدار

بررسی عملکرد بورس تهران در هفته‌های گذشته حکایت از آن دارد که این بازار از ظرفیت خوبی برای رشد برخوردار نیست و در واقع محرک قوی برای ورود پول به بورس تهران مشاهده نمی‌شود. روزهای تعطیل هفته نخست پاییز و همچنین تنش‌های حاکم بر فضای سیاسی کشور از مهم‌ترین دلایل، کم‌رونقی بورس در ابتدای پاییز هستند. با این وجود، روند ریزشی بورس در ادامه هفته نخست پاییز ادامه نیافت. شاخص کل بورس تهران در روز چهارشنبه ۶ مهر با رشد ۱۲ هزار و ۱۱۵ واحدی به سطح یک‌میلیون و ۳۴۶ هزار واحدی رسید و شاخص هم‌وزن همسو با شاخص کل حرکت کرد و در کانال ۳۹۲ هزار واحدی ایستاد. البته با وجود روند رو به رشد نماگر بازار، باید تاکید کرد که ارزش معاملات در بورس تهران بسیار محدود است و بر همین اساس در معاملات روز شنبه بورس مجددا شاهد قرمزپوشی بازار و افت ۱۵ هزار واحدی نماگر بودیم.

نگاه تکنیکالی و بنیادی به ارزش سهام شرکت‌های بورسی، یکی از مهم‌ترین دلایل توقف روند نزولی بورس تهران در روزهای گذشته بوده است. در واقع انتظار می‌رود گزارشات مثبتی از سودآوری شرکت‌های بورسی در نیمه نخست امسال منتشر شود که زمینه‌ساز رونق بورس تهران باشد. البته با وجود ارزندگی قابل‌توجه سهام شرکت‌های بورسی نباید از ذکر این نکته غافل بود که ابهامات حاکم بر عملکرد بورس تهران به‌مراتب جدی‌تر و اثرگذارتر از فاکتورهای مثبت موردبحث هستند.

نیمه ناامیدکننده سال گذشت

یاسر فلاح، کارشناس ارشد بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی عملکرد ۶ ماهه بورس تهران در سال ۱۴۰۱ اظهار کرد: بازار سرمایه در ۶ ماهه منتهی به پایان شهریور ۱۴۰۱، روزهای پرنوسانی را پشت‌سر گذاشت. آینده مذاکرات ایران با کشورهای ۴+۱، رفع تحریم‌های اعمالی علیه ایران و انتظارت فعالان بازار از دولت سیزدهم برای حمایت از بازار سرمایه از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در ماه‌های گذشته بوده است. این کارشناس بازار سرمایه گفت: در این بازه زمانی، انتشار اخبار متفاوت و متضادی که از آینده مذاکرات به گوش رسید و همچنین پیش‌بینی نرخ ارز، تاثیر جدی بر عملکرد بورس تهران داشت و نوساناتی را در این بازار، ایجاد کرد. بدین ترتیب با توجه به شرایط یادشده، می‌توان این‌طور ادعا کرد که بازار سهام در نیمه نخست امسال، روزهای خوشایندی را برای سرمایه‌گذاران خود رقم نزده است. فلاح درباره عملکرد بورس تهران در هفته‌های اخیر و ریزش قابل توجه و ادامه‌دار شاخص بورس افزود: تنش‌های سیاسی حاکم بر کشور در هفته‌های اخیر، تاثیر منفی خود را بر بازار سرمایه نیز گذاشت. در واقع در شرایطی که اقتصاد کشور از پیش‌بینی‌پذیری کافی برخوردار نیست و نمی‌توان آینده روشن و شفافی را متصور شد، صاحبان سرمایه از سرمایه‌گذاری در بورس و خریدوفروش سهم به‌عنوان فعالیتی پرریسک خودداری می‌کنند. وی افزود: تحت‌تاثیر شرایط کشور، بسیاری از فعالان بازار سرمایه اقدام به خروج سرمایه خود از بورس تهران کردند. چه‌بسا حتی سهامداران حقوقی نیز به‌دنبال تبدیل پول خود بودند؛ بنابراین تا زمانی که ثبات به سیاست و اقتصاد کشور بازنگردد و دورنمای نرخ ارز روشن نباشد، فعالیت اقتصادی بنگاه‌ها با چالش روبه‌رو خواهد بود. فلاح گفت: علاوه بر موارد یادشده شاهد سیاست‌گذاری اشتباه از سوی دولت در حوزه‌های گوناگون صنعتی و اقتصادی و دخالت مسئولان دولتی در عملکرد صنایع هستیم. همین دخالت‌ها نیز عملا پیش‌بینی‌پذیری اقتصاد را بیش از پیش دشوار می‌کند. کما اینکه دخالت دولت در روند قیمت‌گذاری صنایع پتروشیمی طی ماه‌های گذشته، به زیان بسیاری از این صنایع منتهی شده است. این گونه دخالت‌های دولت در حوزه‌ها و صنایع گوناگون وجود دارد و عملا سودآوری بنگاه‌ها را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. با این وجود تا زمانی که عملکرد این بنگاه‌ها در فضایی شفاف و روشن مشخص نباشد، نمی‌توان به جذب سرمایه‌های جدید به بورس تهران امید داشت. وی اظهار کرد: با توجه به موارد یادشده باید ادعا کرد که اعتماد از بازار سرمایه ما رخت بربسته و تا زمانی که فعالان بازار نسبت به آینده و ریسک‌های حاکم بر بورس تهران، به اطمینان نسبی نرسند، نمی‌توان به تغییر جدی مسیر بازار امیدداشت. فلاح در ارزیابی بازگشت محدود بورس تهران به روند صعودی در روزهای ۴ و ۶ مهر، اظهار کرد: در حال حاضر سهام بسیاری از شرکت‌های حاضر در بورس تهران ارزنده هستند که با قیمت‌های به‌مراتب پایین‌تری در مقایسه با ارزش ذاتی‌شان معامله می‌شوند؛ بنابراین سرمایه‌گذاری بلندمدت روی چنین سهم‌هایی نتیجه‌بخش است.

این کارشناس بازار گفت: در حال حاضر، ارزش معاملات بورس تهران بسیار محدود است؛ بنابراین بخشی از روند بازگشت بورس به مسیر صعودی و رشد محدود آن در روزهای گذشته از سیاست‌های حمایت‌گرانه از این بازار نشأت می‌گیرد.

فلاح در پاسخ به سوالی مبنی بر محرک‌های احتمالی حاکم بر عملکرد بورس تهران افزود: ارزندگی بخش بزرگی از بازار، مهم‌ترین محرک بازار سرمایه کشور است. بررسی عملکرد شرکت‌های فعال در بورس تهران و P/E آنها حکایت از آن دارد که بسیاری از این سهم‌ها ارزنده هستند و با قیمت بسیار پایینی معامله می‌شوند؛ بنابراین سرمایه‌گذاری در بورس تهران باهدف سرمایه‌گذاری بلندمدت قطعا نتیجه‌بخش است.

در شرایطی که اقتصاد کشور از پیش‌بینی‌پذیری کافی برخوردار نیست و نمی‌توان آینده روشن و شفافی را متصور شد، صاحبان سرمایه از سرمایه‌گذاری در بورس و خریدوفروش سهم به‌عنوان فعالیتی پرریسک خودداری می‌کنند

آینده مبهم بورس

مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: بازار سرمایه در ۶ ماهه نخست امسال در مقایسه با سایر بازارها، بازدهی پایین‌تری داشته است. البته بورس تهران در ۳ ماهه نخست امسال بازدهی به‌نسبت خوبی را از آن خود کرده؛ بنابراین فعالی که از شناخت دقیق و خوبی از بورس برخوردار بود در ماه‌های نخست امسال توانست سودآوری قابل‌توجهی را از سرمایه‌گذاری در این بازار، کسب کند.

دیبا گفت: البته بازار سرمایه از نیمه خرداد در روند ریزشی قرار گرفت و عملا تمام سود حاصل شده را پس گرفت و حتی در موقعیت پایین‌تری نسبت به گذشته خود قرار گرفت. خروج پول از بورس تهران در ۳ ماهه دوم امسال ادامه‌دار بود.

وی افزود: با این وجود انتظار می‌رود بازار در نیمه دوم سال، تحت‌تاثیر عملکرد مثبت شرکت‌های فعال در بورس تهران و گزارشات مثبت منتشرشده از سودآوری آنها، مجددا مشابه ۲ ماه نخست امسال، روند رو به رشدی را پشت‌سر بگذراند.

این کارشناس بازار سرمایه افزود: البته به سبزپوشی محدود بازار در روزهای ۴ و ۶ مهر نمی‌توان استناد کرد و آن را معیاری برای آغاز روند صعودی بازار دانست، چراکه ریتم کلی بازار در موقعیت کنونی به کنش و واکنش‌های اجتماعی در کشور منوط شده؛ بنابراین باید منتظر بازگشت آرامش به جامعه و در ادامه، منتظر انتشار گزارشات عملکرد شرکت‌های بورسی باشیم.

دیبا اظهار کرد: قیمت دلار در هفته‌های اخیر با شیب ملایمی افزایش داشته است. نرخ دلار در بازار آزاد، برای فعالان بازار سرمایه، جذاب بوده؛ بنابراین باید منتظر اثرات مثبت آن در آینده باشیم. وی در ادامه و با اشاره به عملکرد صنایع کامودیتی‌محور گفت: قیمت فلزات تحت‌تاثیر شرایط اقتصاد جهانی و رکود احتمالی که در انتظار اقتصادهای بزرگ دنیاست، کاهشی است یا در بهترین حالت، ثابت گزارش می‌شود. علاوه بر این، سیاست‌های اتخاذشده از سوی فدرال‌رزرو باهدف کنترل تورم در امریکا نیز تاثیر منفی بر بهای کامودیتی‌ها داشته است. به‌ویژه آنکه پیش‌بینی می‌شود نرخ بهره در امریکا همچنان افزایشی باشد و همین موضوع نیز دورنمای بهای فلزات را در بازار جهانی منفی می‌کند. از آنجا که فلزات اثرگذاری بالایی در بورس تهران دارند، همین موضوع تاثیر منفی بر عملکرد بورس دارد، تاجایی که از گروه فلزات می‌توان به‌عنوان پاشنه آشیل بورس تهران نام برد.

این کارشناس بازار سرمایه گفت: نتیجه مذاکرات برجام همچنان مهم‌ترین شاخصی است که مسیر اقتصاد کشور را روشن می‌کند و بر عملکرد بازار سرمایه نیز اثرگذار است. با این وجود انتظار می‌رود نتیجه این مذاکرات همچنان تا آبان و پس از اعلام نتایج انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره امریکا، روشن نشود. تا آن زمان نیز نمی‌توان نسبت به آینده بورس تهران با قاطعیت اظهارنظر کرد.

سخن پایانی

با وجود اینکه بورس تهران در ۲ ماهه نخست امسال روزهای پررونقی را پست‌سر گذراند، اما عملکرد آن در ماه‌های بعد امیدبخش نبود و باید اقرار کرد بسیاری از سرمایه‌گذاران این بازار متضرر شده و همچنان نسبت به آینده این بازار نگران هستند. علاوه بر این، به‌طور مرتب شاهد از دست رفتن سطوح حمایتی گوناگون در بورس تهران هستیم. نبود ثبات و اطمینان‌خاطر نسبت به شرایط اقتصادی کشور و همچنین سیاست‌گذاری‌های متغیر مسئولان از مهم‌ترین دلایل از رونق افتادن بورس تهران در ماه‌های گذشته بوده است. امید می‌رود با اصلاح شرایط، شاهد بازگشت دوباره رونق به این بازار باشیم.

مشکل بورس، سودآوری شرکت‌ها نیست

انتشار صورت‌های مالی شرکت‌های بورسی نمی‌تواند تاثیر شگرفی بر عملکرد بورس تهران داشته باشد. به گزارش بورسان، مهدی کارنامه‌حقیقی، کارشناس بازار سرمایه با اشاره به فرارسیدن موعد انتشار گزارش‌های ۶ ماهه شرکت‌ها و صنایع بورسی گفت: با توجه به اینکه قرار است صورت‌های مالی ۶ ماهه منتشر شود، این پرسش پیش می‌آید که گزارش‌ها و صورت‌های مالی تا چه اندازه می‌تواند مانع از ریزش‌های بیشتر شده و حداقل در کوتاه‌مدت بورس را نجات دهد؟

وی در این‌باره گفت: به‌نظر می‌رسد شرایط آن‌طور که باید تفاوتی نخواهد کرد، زیرا P/E بازار پایین است و دلیل افت بازار P/E بالای شرکت‌ها نیست، اما ریسک‌های دیگری در بازار وجود دارد که باید برطرف شوند.

کارنامه‌حقیقی در پاسخ به این پرسش که با گذشت ۶ ماه از سال، چه تحولاتی باید در بازار رخ دهد تا بورس شروع به حرکت کند، اظهار کرد: ایجاد امنیت و همچنین برخی سیاست‌گذاری‌ها از سوی تصمیم‌گیران، احتمال کاهش ریسک‌های موجود در بازار را به همراه دارد و تورم در اقتصاد کشور هم باید روند کاهشی به خود بگیرد.

رئیس هیات مدیره سبدگردان امید نهایت‌نگر معتقد است به‌دلیل وجود برخی ابهامات موجود در مباحث گوناگون، گزارشات ۶ ماهه نمی‌تواند اتفاق چشمگیری را رقم بزند، اما برخی شرکت‌ها که جریان نقدی مناسبی دارند، شرایط بهتری را در تابلوی معاملات خواهند داشت.

کارنامه‌حقیقی همچنین معتقد است بورس تهران در میان‌مدت و بلندمدت در صورت احیای برجام یا عدم‌احیای آن، در دو مسیر متفاوت تورمی و بنیادی، روندی صعودی به خود خواهد گرفت.

وی درباره ارزندگی بازار گفت: ارزندگی بازار به عوامل زیادی بستگی دارد. یکی از عوامل موثر بر ارزندگی بازار، سودآوری شرکت‌هاست، اما اینکه قرار است سودآوری با چه ریسکی به دست بیاید، از دیدگاه افراد گوناگون، متفاوت است و صرف اینکه عدد P/E ملاک ارزندگی بازار باشد، درست نیست.

وی بر این موضوع تاکید کرد که افق سرمایه‌گذاری برای سهامداران بسیار مهم است؛ بنابراین، علاج بازار سرمایه کشور به گذشت زمان برمی‌گردد و سرمایه‌گذارانی که خواهان ورود به بازار هستند با دید بلندمدت می‌توانند به سودهای موردنظر در سال‌های آینده برسند.

اقتصاد دانش‌بنیان در اولویت برنامه‌های دولت

به گفته سرپرست معاونت علمی ریاست‌جمهوری اقتصاد دانش‌بنیان وقتی محقق می‌شود که در همه دستگاه‌های کشور، نوآوری به باور تبدیل و این یکی از برنامه‌های جدی معاونت علمی ریاست‌جمهوری است. به گزارش ایرنا، روح‌الله دهقانی فیروزآبادی در حاشیه نشست هیات دولت درباره برنامه‌های معاونت علمی ریاست‌جمهوری گفت: در حوزه علم و فناوری اقدامات زیادی انجام گرفته و بنیان‌های خوبی هم گذاشته شده که باید توسعه یابند.

تصویب قانون جهش تولید، اتفاق بزرگی بود که امسال رخ داد. این قانون نسل جدیدی از تاثیر گذاری معاونت علمی ریاست‌جمهوری در عرصه نوآوری را به منصه‌ظهور خواهد گذاشت. وی بزرگ‌ترین نقش معاونت علمی ریاست جمهوری را سیاست گذاری، راهبری، نظارت و پیگیری نوآوری در همه دستگاه‌های کشور دانست و گفت: اقتصاد دانش‌بنیان وقتی محقق می‌شود که در همه دستگاه‌های کشور، نوآوری به باور تبدیل شود و این یکی از برنامه‌های جدی معاونت علمی ریاست‌جمهوری است.

دهقانی فیروزآبادی افزود: توسعه متوازن زیست‌بوم نوآوری کشور ما لازم است و یکی از برنامه‌های معاونت علمی توجه به شهرهایی است که استعدادهای نوآورانه دارند، همچنین توجه به توسعه مدل‌های توسعه مالی مبتنی بر اقتصاد مردمی و مقاومتی یکی دیگر از برنامه‌های معاونت علمی است.

وی ادامه داد: مسئله دیگر، توجه به بازار ملی است. بازار ملی، ناموس ملی است و حتی اگر بتوانیم بخشی از بازار ملی را در حوزه نوآوری و شرکت‌های دانش‌بنیان بیاوریم، اتفاق بزرگی رخ می‌دهد. توجه ویژه به صادرات محصولات دانش‌بنیان، فناوری نرم‌افزار و مغزافزار یکی دیگر از برنامه‌ها است. ما توان بسیاری در این زمینه داریم و باید به علوم انسانی، رسانه و فناوری‌های نرم و اجتماعی توجه ویژه داشته باشیم.

گفت‌وگو

برای پیشگیری از آسیب‌های احتمالی طرح صیانت چه باید کرد؟

دولت شجاع باشد و بگوید زیرساخت نداریم

چند روزی می‌شود که به‌دلیل شرایط فعلی جامعه، میزان دسترسی آحاد مردم به فضای وب و پیام‌رسان‌ها کمابیش به صفر رسیده است. از آشفتگی‌های اینترنت و این روزهایش که بگذریم، شرایط موجود، بی‌شباهت با آن شرایطی نیست که منتقدان طرح صیانت درباره کسب‌وکارهای مجازی بیان می‌کنند. مطرح شدن طرح صیانت و مسئله اینترنت ملی از همان ابتدا موجب شد بسیاری از کسب‌وکارهای آنلاین به‌ویژه استارت‌آپ‌ها نگران آینده خود باشند، چرا که به‌عقیده کارشناسان و صاحبان کسب‌وکار اجرای این طرح باعث متضرر شدن آنها خواهد شد. حال این پرسش مطرح می‌شود که با اجرای طرح صیانت از فضای مجازی، کسب‌وکارها چه شرایطی را تجربه خواهند کرد. صمت برای بررسی این موضوع با علی کاظمی‌مقدم؛ مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان در زمینه فناوری اطلاعات گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

ما کارمان را خواهیم کرد

گفت و شنودها از طرح صیانت زیاد است و از زمانی که این طرح در مجلس معرفی شد، مورد انتقاد بسیاری از فعالان فضای مجازی و عموم مردم قرار گرفت. این انتقادها زمانی به اوج خود رسید که مرتضی آقاتهرانی، رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس مهر سال گذشته گفت: «در یک روز ۱۲۰ هزار پیج علیه ما راه انداختند، اگر ۱۰۰ میلیارد پیج هم ساخته شود، ما کار خودمان را خواهیم کرد و به‌دلیل طرح صیانت در یک روز ۲۰ هزار فحش به من داده شد». نشر این گزاره‌ها در سایت‌های خبری بیش از هر قشری صدای کسب‌وکارهای اینترنتی را در آورد، چرا که به‌عقیده کارشناسان و صاحبان کسب‌وکارها اجرای این طرح باعث متضرر شدن آنها خواهد شد.

علی کاظمی‌مقدم، کارشناس فناوری اطلاعات معتقد است در صورت اجرایی شدن طرح صیانت از فضای مجازی، بی‌شک کسب‌وکارهای مجازی آسیب خواهند دید و دولت باید زودتر از اینها به فکر ایجاد بستری جایگزین برای کسب‌وکارها می‌افتاد، نه اینکه بعد از فعالیت چند میلیون کاربر در این فضا به‌دلیل برخی مسائل، یک‌باره آن را محدود کند. حفظ حیات اقتصادی مردم اهمیت زیادی دارد؛ بنابراین خرید اپ و تبلیغ درست برای اعتماد و استفاده حداکثری از آن، تنها راه‌حلی است که می‌توان از آسیب‌های اقتصادی طرح صیانت در امان بود.

به‌نظر شما در صورت اجرایی شدن طرح صیانت آسیب‌های وارده بر کسب‌وکارهای فضای مجازی چه ابعادی خواهد داشت؟

این طرح در برزخ تصمیم‌گیری است و هنوز مشخص نیست که چه زمانی به مرحله اجرایی می‌رسد، اما طبق متن درج‌شده در این طرح، در صورت همکاری نکردن پلتفرم‌های خارجی، استفاده از آنها برای کاربران ایرانی محدودشده باقی خواهد ماند. تاثیر مخرب اجرای این طرح بیش از هر قشری برای کسب‌وکارهای اینستاگرامی خود را نشان می‌دهد و برای افراد عادی که روزانه از فضای وب و مجازی استفاده می‌کنند، تاثیر جدی نخواهد داشت. برای اجرایی شدن این طرح، ابتدا باید بستری جایگزین در راستای عرضه کالا در فضای مجازی ایجاد شود و مردم هم از آن استقبال کنند که این مرحله یعنی جلب اعتماد مردم، مهم‌تر از ایجاد بستری جدید برای کسب‌وکارهای مجازی است؛ چرا که تاکنون تجربه نشان داده، مردم از پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی داخلی استقبال چندانی نکرده‌اند و به اپ‌های ساخته‌شده در داخل اعتماد ندارند.

دلیل اینکه بیشتر مردم از اپ‌ها و پیام‌رسان‌های داخلی استفاده نمی‌کنند، چیست؟

تا حدی با این گزاره مخالفم، چرا که در طول چند سال اخیر اپلیکیشن‌های داخلی متعددی وجود دارد که مورداستفاده گسترده عموم مردم قرار گرفته است، برای مثال اپ‌هایی که در نظرسنجی برنامه‌های صدا و سیما معرفی شد و مردم هم از آن استفاده کردند؛ بنابراین می‌توان این گونه نتیجه گرفت که در حوزه عمومی می‌توان اپ‌هایی را پیدا کرد که موفق بوده‌اند، اما در زمینه کسب‌وکارهای اینترنتی هنوز اپی ساخته نشده که از استقبال حداکثری مردم برخوردار باشد. دلیل اصلی که مردم از اپ‌های داخلی استفاده نمی‌کنند، نداشتن اعتماد و بخشی دیگر هم به نداشتن کیفیت نرم‌افزاری لازم برمی‌گردد. برای حل معضل کیفیت نرم‌افزاری می‌توان با خرید اپ از کشورهای چین و روسیه که روابط سیاسی خوبی هم با آنها حاکم است، این مشکل را برطرف کرد، اما در بحث اعتماد، راهکار چندانی به‌نظر نمی‌رسد. گفتنی است، چند ده درصد مردم روحیه هماهنگی با دولت و حکومت ندارند، به‌همین دلیل ترس استفاده از اپ‌های داخلی را دارند، از این‌رو نمی‌توان آحاد مردم را در این مسیر همراه کرد. این تصورات که استفاده از اپ‌های داخلی منجر به تحت‌نظر قرار گرفتن آنها می‌شود، بیشتر جنبه روانی دارد. واقعیت ماجرا این است که مسئله اقتصادی در طرح صیانت اهمیت بیشتری نسبت به ابعاد سیاسی دارد، اما موضع‌گیری‌ها برای حل آسیب‌های آن بیشتر جنبه سیاسی دارد. به‌اعتقاد من، اگر اپلیکیشنی ساخته شود که بتوان به‌راحتی فعالیت اقتصادی کرد و از استقبال عموم مردم هم برخوردار باشد، می‌توان به آن اعتماد کرد، چرا که اقتصاد مهم‌تر از سیاست است. حال اگر نمی‌توانند بسازند و معضلی را هم به‌وجود نمی‌آورد، مانند دیگر کالاها از کشورهای دیگری که روابط سیاسی خوبی هم دارند، وارد کنند اما جلب اعتماد مردم؛ موضوع مهمی است که باید از سوی متولیان امر و دولت موردتوجه قرار بگیرد، در واقع برای عملیاتی کردن طرح صیانت ابتدا باید اعتماد مردم را به اپ‌های موردتایید جلب کرد که این کار دشواری است و ساختار پیچیده‌ای هم دارند. مشکل اصلی این است که از روز نخست ورود اپ‌های خارجی به کشور فکر جدی برای بروز مشکلات احتمالی آنها نشد، حالا وقتی تعداد کاربران ایرانی به بیشترین حد ممکن رسید؛ مسئولان به این صرافت افتاده‌اند که چگونه مردم را به‌سمت اپ‌ها موردتایید هدایت کنند. نمونه این روند را می‌توان بعد از فیلتر شدن تلگرام دید؛ باوجود اینکه این پیام‌رسان چند سالی می‌شود فیلتر شده، از تعداد کاربران آن کم نشده است و هنوز افراد زیادی هستند که در آن به فعالیت می‌پردازند.

بنابراین با توجه به موارد گفته‌شده، برای پیشگیری از ضربه‌های اقتصادی به کسب‌وکارهای مجازی در اینستاگرام باید از چند گام عقب‌تر برای ایجاد تحول در این نوع کسب‌وکارها فضاسازی کرد؛ باوجود چنین شرایطی آیا می‌توان از آسیب اقتصادی آن جلوگیری کرد؟

همان گونه که اشاره کردم، اگر دولت می‌خواهد روندی نظیر طرح صیانت از فضای مجازی ایجاد کند، باید از زمانی که در بدو ورود، این اپ‌ها مورداستفاده مردم قرار گرفتند، سیاست‌های خود را به کار می‌گرفت، نه آنکه پس از استفاده گسترده مردم و درست زمانی که کسب‌وکارهای بسیاری راه افتاده است، بخواهند استفاده از آنها را محدود کنند و آسیب اقتصادی چند برابری به مردم وارد شود. آینده‌نگری نداشتن نسبت به فضای مجازی از سوی مسئولان، موجب بروز مشکلات عدیده کاربران به‌ویژه فعالان اقتصادی در این فضاها است. این روند باعث به‌وجود آمدن بحران‌ها و از بین رفتن کسب‌وکارهای افرادی است که ممکن است به ورشکستگی شدید مالی برسند. با این روند، کشور همیشه با معضل فضای مجازی و استفاده از اپ‌های خارجی مواجه است و اگر امروز فکری به حال این آشفته‌بازار نشود، برای متاورس هم مشابه چنین مشکلی به‌وجود می‌آید. برخی مسئولانی که توانایی مدیریت فناوری و فضای مجازی را ندارند، روز به روز به مشکلات مردم اضافه می‌کنند. در خلال این روند هم توجه بیش از حد به آسیب‌های احتمالی طرح صیانت به کسب‌وکارها هم باعث شده است فضا تیره‌تر از آنچه هست، نمایش داده شود. برای مثال برخی صاحبان فروشگاه‌های اینترنتی علیه این طرح، صحبت‌هایی را منتشر کرده‌اند، در حالی که استفاده محدود از اینستاگرام به‌نفع فروشگاه‌های مجازی است، چرا که بیشتر فروشگاه‌ها خودشان دارای اپلیکیشن هستند.

در صورت اجرایی شدن طرح صیانت از فضای مجازی جز فضای اینستاگرام، فضای دیگری که مربوط به کسب‌وکار اینترنتی باشد، آسیب خواهد دید؟

به‌اعتقاد من، اگر اینستاگرام نبود، این میزان آشفتگی از طرح صیانت وجود نداشت. بسیاری بر این باور هستند که با اجرایی شدن طرح صیانت، فعالیت‌شان در فضای وب و حتی کدنویسی‌ها محدود می‌شود؛ در حالی که طرح صیانت ربطی به این دست از فعالیت‌ها با اینترنت ندارد. طرح صیانت تنها به‌دلیل محدود شدن اینستاگرام برای کاربران ایرانی موردانتقاد قرار گرفته و به‌همین دلیل صدای کسب‌وکارها درآمده است و الان باید فکری به حال متاورس کرد تا بلایی که سر مردم در محدود شدن اینستاگرام آمد، چند سال دیگر در متاورس تجربه نشود.

راه‌حل را در کجا و چگونه می‌بینید؟

راه‌حل مسئله این است که دولت باید جایگزین اینستاگرام را پیدا کند و ابتدا آن را به مردم معرفی کند تا کسب‌وکارها به آنجا منتقل شوند و بعد در راستای طرح صیانت اقدام کند؛ اینکه مردم امکان دیگری نداشته باشند، باعث به‌وجود آمدن هجمه‌های زیادی می‌شود. افتادن چنین اتفاقی نیازمند زمان است و ابتدا باید با تبلیغ جایگزین‌ها و شناساندن آن به مردم آغاز کنند و بعد دست به اجرایی کردن این طرح بزنند، در غیر این صورت، حیات اقتصادی افراد زیادی به‌خطر می‌افتد. توان زیرساختی کشور پایین است و شاید صحبت کردن از پروژه‌های بزرگ کمی زود باشد، به‌همین دلیل، بهتر است یک واردکننده خوب باشیم و جرات گفتن این جمله را داشته باشیم که توان ساختن اپ‌های پرقدرتی نظیر اینستاگرام را نداریم. ۲ سال پاندمی کرونا به‌خوبی نشان داد، زیرساخت‌های فناوری اطلاعات کشور، توانایی ساخت اپلیکیشنی را ندارد که توانایی اداره حجم زیادی از کاربران را به‌صورت یک‌جا داشته باشد.

اپلیکیشن «شاد» نمونه واضحی برای این ادعا است که پس از گذشت مدت زمانی، بیشتر مدارس از دیگر اپ‌ها برای آموزش از راه دور استفاده کردند. ابتدا باید بپذیریم توانایی ضعیفی در این زمینه داریم، بعد شجاعانه به این ضعف اعتراف و تلاش کنیم، بهترین اپ ممکن را از کشورهای دیگر خریداری کنیم. با افتخار بگوییم که توانایی ساخت اپلیکیشن داخلی نظیر اینستاگرام را نداریم و اگر می‌خواهیم طرح صیانت را اجرایی کنیم، باید با افتخار نمونه مشابه و مورد تایید آن را وارد کنیم. این تنها راهی است که شاید از آسیب اقتصادی عموم مردم در فضای مجازی پیشگیری شود.

> برای اجرایی کردن طرح صیانت از فضای مجازی، دولت باید جایگزین درخوری برای ادامه فعالیت کسب‌وکارها پیدا کند؛ در واقع ابتدا باید اعتمادسازی و بعد در راستای اجرای این طرح اقدام کند

> مسئله اقتصادی در اجرای طرح صیانت از فضای مجازی، اهمیت بیشتری نسبت به ابعاد سیاسی آن دارد، اما موضع‌گیری‌ها برای حل آسیب‌های آن، بیشتر دارای جنبه‌های سیاسی است

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، وقت آن رسیده است که دولت درباره اجرایی شدن طرح صیانت از فضای مجازی کمی شفاف‌تر با مردم برخورد و پیش از اجرا کردن این طرح، ابتدا جایگزین‌های استاندارد و مناسب را با جلب اعتماد آحاد مردم وارد تا از آسیب‌های بزرگ اقتصادی آشکار و پنهان آن پیشگیری کند. طبق نظر کارشناسان، آنچه مشخص است، ایجاد مشکلات زیاد در برابر افرادی است که از طریق وب یا شبکه‌های مجازی درآمدزایی می‌کنند. در صورت ایجاد محدودیت در این فضا، اقتصاد کشور ظرفیتی برای جبران منابع درآمدی میلیون‌ها ایرانی ندارد و شرایط اقتصادی وخیم‌تر از گذشته خواهد شد.

نظرگاه

برخی مدیران فقط شعار دانش‌بنیان می‌دهند

اسفندیار اختیاری ـ رئیس کمیته پژوهش و فناوری مجلس شورای اسلامی

دانش‌بنیان یک زیست‌بوم (اکوسیستم) زنده است که باید به آن توجه کرد. اقتصاد دانش‌بنیان در ایران از حدود سال ۸۰ و با تاسیس پارک‌های علم و فناوری شروع شد. آن زمان تنها یک بند از قانون مربوط به دانش‌بنیان یعنی ماده ۴۷ برنامه توسعه وجود داشت که به پارک‌های علم و فناوری اجازه استفاده از قوانین مناطق آزاد را می‌داد، منتها با اتمام برنامه توسعه در عمل هیچ قانونی برای پارک‌های علم و فناوری وجود نداشت، بنابراین در سال ۸۹ قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان با ۱۳ ماده تصویب شد، قانونی پیشرو که ساختار و چارچوب‌های حمایتی مختلفی از شرکت‌های دانش‌بنیان و پارک‌های علم و فناوری را تعیین می‌کرد. در این قانون نهاد مالی به نام صندوق نوآوری و شکوفایی با ۳۰۰۰ میلیارد تومان (۳ میلیارد دلار) سرمایه تشکیل شد که بازوهای اجرایی آن نیز صندوق‌های پژوهش و فناوری‌های غیردولتی بود. به‌طور کلی حمایت‌های مختلف از شرکت‌های دانش‌بنیان در این قانون پیش‌بینی شد که در نهایت کمک به اقتصاد دانش‌بنیان و پارک‌های علم و فناوری است. بعد از گذشت ۱۰ سال از تصویب این قانون، بررسی‌ها نشان داد که بخشی از آن اجرا نشده است. در این مدت، شرکت‌های دانش‌بنیان هم رشد کرده و هم نیازها و درخواست‌های آنها متفاوت شد. باتوجه به چنین تغییراتی اصلاح این قانون در دستور کار قرار گرفت، از این‌رو قانون جهش تولید دانش‌بنیان اصلاح قانون سال ۱۳۸۹ است. در قانون جهش تولید دانش‌بنیان خیلی از قوانین همچون مالیات و بیمه، بورس و موارد دیگر در راستای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان تغییر کرد. قانون جهش تولید دانش‌بنیان با ۲۰ ماده به ۱۱ آیین‌نامه اجرایی و یک دستورالعمل نیاز دارد که نحوه اجرای قانون را مشخص می‌کند. این آیین‌نامه‌ها باید تا پایان شهریور تدوین و در هیات وزیران تصویب شود که تعدادی از آن به تصویب هیات وزیران رسیده و مابقی در نوبت تصویب است، پس این قانون زمانی کامل اجرا می‌شود که تمام آیین‌نامه‌ها در هیات وزیران تصویب شود. شرکت‌های دانش‌بنیان چندین دغدغه مشخص دارند. یکی از آنها داشتن سرمایه است که باید بخشی از آن توسط صندوق نوآوری و شکوفایی و بخشی دیگر از طریق بورس و نهادهای مالی تامین شود. علاوه بر این، مهم‌ترین دغدغه شرکت‌های دانش‌بنیان خرید کالاهای تولیدی‌شان است؛ یک شرکت دانش‌بنیان کالایی تولید می‌کند که خرید آن، به‌معنای گردش مالی آن شرکت است. باتوجه به اینکه اقتصاد ما دولتی است و بیشتر دستگاه‌های دولتی علاقه به خرید کالای خارجی دارند، چون آن کالا زمان به بلوغ رسیدن و مرحله آزمون و خطا را طی کرده، همچنین برخی دلایل حاشیه‌ای هم آنها را به خرید کالای خارجی سوق می‌دهد، حال اینکه اگر این کالا از یک شرکت داخلی دانش‌بنیان تهیه شود، ارز از کشور خارج نشده و کالاها نیز با نرخ بسیار پایین تولید می‌شود و مهم‌تر اینکه مشکل تحریم بر تولید آن کالا دخیل نخواهد بود.

باید به هر شیوه‌ای بخش دولتی را برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان ترغیب کرد، چون باعث کمک به توسعه تکنولوژی و فناوری در کشور می‌شود. امیدواریم این کار بدون فشار و استفاده از قوه قهریه انجام شود. باید دستگاه‌های دولتی حتی در شرایط غیرتحریمی هم به استفاده از اجناس و کالاهای تکنولوژی شرکت‌های دانش‌بنیان عادت کنند. وقتی کشوری به یک تکنولوژی دست پیدا می‌کند، یعنی قدرتش را در آن زمینه در دنیا ثابت کرده که نمونه بارز آن فناوری هوانوردی، موشکی و انرژی اتمی است. فناوری یک ابزار قدرت برای کشورها محسوب می‌شود، چون علم تبدیل به فناوری شده است. واکسن کرونا نمونه بارز این موضوع است. تا وقتی که شرکت‌های داخلی دانش‌بنیان اقدام به ساخت واکسن کرونا نکردند، کشورهای خارجی حاضر نشدند به ما واکسن دهند. به‌عبارت دقیق‌تر، وقتی علم واکسن‌سازی به فناوری تولید واکسن کرونا تبدیل شد، به ما واکسن دادند. این نمونه‌ای از اعتماد به شرکت‌های دانش‌بنیان است. این موانع فقط بر سر راه استارت‌آپ‌ها نیست، از اساس هر کسی بخواهد با ارگان‌های دولتی کار کند، برایش یک‌سری موانع درست می‌شود؛ این همان مشکل بروکراسی اداری کشور است. سعی شده بخشی از این موانع در قانون جهش تولید دانش‌بنیان رفع شود، اما فارغ از این، بزرگ‌ترین مانع اقتصاد دانش‌بنیان، فرهنگ آن است. اینکه باور به استفاده از اقتصاد دانش‌بنیان داشته و بالاتر از آن باور شود که «ما می‌توانیم».

اگر مدیر دولتی بداند کمک به استارت‌آپ و شرکت‌های دانش‌بنیان مشکلی از کشور را حل می‌کند، دلیلی بر ایجاد مانع بر سر راه استارت‌آپ‌ها و اقتصاد دانش‌بنیان وجود ندارد. برخی مدیران فقط شعار دانش‌بنیان می‌دهند، اما در عمل کاری را انجام نمی‌دهند. اگر یک مدیر طرفدار دانش‌بنیان باشد، نخستین کارش استفاده از کالای تولیدی شرکت‌های دانش‌بنیان است. البته این موضوع در قانون جهش تولید دانش‌بنیان به یک الزام تبدیل شده مبنی بر اینکه اگر کالایی در داخل تولید می‌شود، مدیران اجازه خرید کالای مشابه خارجی را ندارند، اما اصل این است که چرا این موارد باید اجباری باشد.

چرا نباید تبدیل به یک فرهنگ شود. یک مدیر باید در راه تقویت استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان حرکت کند، اینها جوانان و آینده‌سازان این کشور هستند.

گرانی همچنان اوج می‌گیرد

مرکز آمار اعلام کرد نرخ تورم سالانه شهریور ۴۲.۱ درصد شد و نسبت به ماه قبل ۰.۶ درصد افزایش یافت. به گزارش مرکز آمار ایران نرخ تورم سالانه که درصد تغییر میانگین اعداد شاخص نرخ در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به دوره مشابه قبل از آن است، ۴۲.۱ درصد بود که نسبت به مدت مشابه ماه قبل، ۰.۶ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین نرخ تورم سالانه برای خانوارهای شهری و روستایی به ترتیب ۴۱.۵ درصد و ۴۵.۳ درصد است که برای خانوارهای شهری ۰.۶ واحد درصد افزایش و برای خانوارهای روستایی ۰.۹ واحد درصد افزایش داشته است. نرخ تورم نقطه‌ای که درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه مشابه سال قبل است در شهریور امسال به عدد ۴۹.۷ درصد رسیده است؛ یعنی خانوارهای کشور به‌طور میانگین ۴۹.۷ درصد بیشتر از شهریور ۱۴۰۰ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند. نرخ تورم نقطه‌ای شهریور ۱۴۰۱ در مقایسه با ماه قبل ۵.۲ واحد درصد کاهش یافته است. نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با کاهش ۵ درصدی به ۷۵.۴ درصد و تورم گروه «کالاهای غیرخوراکی و خدمات» با کاهش ۱.۵ درصدی به ۳۵.۴ درصد رسیده است. براساس این گزارش نرخ تورم نقطه‌ای برای خانوارهای شهری ۴۸.۴ درصد است که نسبت به ماه قبل ۲.۷ واحد درصد کاهش داشته است. این نرخ برای خانوارهای روستایی ۵۶.۳ درصد بوده که نسبت به ماه قبل ۲.۱ واحد درصد کاهش داشته است. نرخ تورم ماهانه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه قبل است. نرخ تورم ماهانه شهریور ۱۴۰۱ به ۲.۲ درصد رسیده که در مقایسه با همین اطلاع در ماه قبل، ۰.۲ درصد افزایش داشته است.

یادداشت

رمزریال رقیب سرسخت رمزارز

علی صابریان
کارشناس فناوری‌های نوین مالی

رمزارز مدت‌هاست در دنیا پا گرفته و یکی دو سالی است که در ایران نیز از آن استقبال شده است. رمزارزها در ابتدا با مخالفت بسیاری از دولت‌ها از جمله ایران مواجه شدند و هیچ گاه قانونی نشدند، اما به‌مرور با توسعه این بازار و اقبال گسترده مردم، این نتیجه حاصل شد که رمزپول ملی با همان کارکرد رمزارز رایج در دنیا با اندکی تفاوت، برای هر کشوری ایجاد شود. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز با هدف ساماندهی این بازار و همچنین استفاده آسان مردم از پول دیجیتال، تصمیم گرفت رمزریال را وارد اقتصاد کشور کند که به‌گفته رئیس کل بانک مرکزی مقررات آن در شورای پول و اعتبار تصویب شده و به‌زودی پس از طی مراحل آزمایشی در کل کشور عملیاتی خواهد شد.

«رمزپول ملی» در دنیا پدیده‌ای فراگیر است. بانک‌های مرکزی پیش از این رمزارزها را نادیده گرفته بودند و بعد از مدتی دوباره به آن توجه کردند و در حال حاضر نیز که بازار رمزارزها در حال توسعه بیشتری هستند، دولت‌ها به‌طور جدی وارد حوزه رمزپول ملی شده‌اند.

به‌دلیل نبود قوانین بین‌المللی مدون در زمینه رمزارزها محدودیت استفاده از این پول الکترونیک در کشورهای مختلف دنیا وجود دارد. کشورهایی مانند چین، روسیه و امریکا نیز محدودیت‌هایی را در نظر گرفته بودند؛ اما یکی از واکنش‌هایی که بانک‌های مرکزی دنیا به رمزارزها نشان دادند، شکل‌دهی و راه‌اندازی رمزپول ملی است.

استفاده از رمزپول ملی یعنی با فناوری مورداستفاده در رمزارزها و به‌طور خاص با تمرکز بر بلاک‌چین، همان اسکناس یا پولی که در دست مردم است، به‌صورت دیجیتال در اختیار عموم قرار گیرد. حال سوالی که مطرح می‌شود این است که وقتی ما بانکداری الکترونیک داریم، چه نیازی به این رمزپول است؟ ایران در شمول مالی (Financial inclusion) در رنکینگ جهانی دارای رتبه «خیلی خوب» است و درصد موفقیت ما در این بخش، حدود ۹۳ درصد است که عدد بسیار بالایی است، اما درباره رمزپول، نکته‌ای که وجود دارد ایجاد و استفاده از open money است که قدرت برنامه‌نویسی در پول را برای ما فراهم خواهد کرد و در نهایت در حوزه‌های مختلف از جمله نظارت، کسب‌وکار و همچنین سیاست‌های پولی نوآوری ایجاد می‌کند. در صورت ایجاد زیرساخت توسعه‌ای رمزریال، دولت قادر خواهد بود پولی عرضه کند که به‌طور هوشمند تشخیص دهد در چه حوزه‌ای ورود کند و در کدامین حوزه‌ها ورود نکند. با الکترونیکی شدن پول، بانک‌ها می‌توانند انواع تقلب نظیر برداشت پول از کیف پول شخص دیگر، اضافه برداشت تعمدی و... را هوشمندانه تشخیص دهند، در حالی که با اسکناسی که اکنون در اختیار داریم این امکان میسر نیست، به‌عنوان مثال اگر یک اسکناس از جیب دارنده آن روی زمین بیفتد و نفر دیگری آن را بردارد قابلیت پیگیری از طریق خود اسکناس کاغذی وجود ندارد؛ مگر اینکه شواهد دیگری وجود داشته باشد؛ اما در رمزپول ملی قابلیت برنامه‌نویسی وجود دارد که هم می‌تواند کسب‌وکارهای جدید ایجاد کند و هم بحث smart contract یا قراردادهای هوشمند در این میان رونق می‌گیرد و در نهایت نیز پیوند پول با حوزه‌های دیگر را شاهد خواهیم بود.

در حال حاضر حدود ۹۰ بانک مرکزی در دنیا موضوع انتشار رمزپول ملی را در دستور کار دارند و ایران نیز جزو کشورهای پیشرو در این زمینه است.

اکنون در جهان تنها چند بانک مرکزی در مرحله پایلوت این پول هستند. مثلا دولت چین اعلام کرده بود قرار است از یوآن دیجیتال رونمایی کند. ایران نیز در همین راستا در حال حرکت است و متخصصان کشور فناوری رمزریال را به‌گونه‌ای توسعه دادند که قابلیت و سهولت استفاده برای اقشار مردم فراهم شود.

لازم به تاکید است که رمزپول ملی قابلیت استخراج نخواهد داشت و صرفا توسط بانک مرکزی منتشر می‌شود؛ همچنین قابلیت سرمایه‌گذاری ندارد، چراکه اساسا به‌معنی دارایی نیست.

بررسی صمت از طرح هوشمندسازی ریال ایران

رمزریال درمان اقتصاد بیمار می‌شود؟

بانک مرکزی به‌تازگی اجرای طرح جایگزینی ریال اسکناسی با رمزریال را آغاز کرده و به‌گفته کارشناسان این اقدام در راستای هوشمندسازی پول ملی انجام شده است. براساس اخبار در آخرین روزهای شهریور دو بانک عامل ملی و ملت حدود یک میلیارد تومان اعتبار از بانک مرکزی گرفتند تا در قالب رمزریال به کیف پول الکترونیک اشخاص در نظر گرفته شده برای اجرای آزمایشی طرح رمزریال واریز کنند. در چند سال اخیر، بانک مرکزی به‌علت تغییر وضعیت اقتصادی و توسعه فناوری‌های جدید، طرح‌های مختلفی برای بروزرسانی واحد پول ملی (ریال) ارائه کرده است؛ رفرم پولی (حذف ۴ صفر از ریال) و رمزریال، دو مورد از این طرح‌ها هستند که ارتباطی هم با یکدیگر ندارند. ایده راه‌اندازی رمزارز ملی برپایه ریال، اوایل پاییز سال ۱۴۰۰ شکل گرفت و شهریور ۱۴۰۱ کیف پول رمزریال به‌صورت آزمایشی در سیستم مالی کشور شروع به‌کار کرد. هرچند گروه هدف استفاده‌کننده از رمزریال ازسوی بانک مرکزی مشخص نشده، اما انتشار گسترده این پول دیجیتال در راستای بین‌المللی کردن ریال در آینده نزدیک، دور از انتظار نیست. صمت درباره ابعاد طرح «رمزریال» با کارشناسان حوزه بانکداری دیجیتال به گفت‌وگو پرداخته که در ادامه می‌خوانید.

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

انتشار پول دیجیتال جهانی شده است

رضا قربانی، کارشناس فناوری مالی درباره اهداف ایجاد رمزریال به صمت گفت: اقدام بانک مرکزی ایران برای عرضه رمزریال که یکی از اهداف آن بین‌المللی کردن ریال عنوان شده، در شرایطی است که بزرگ‌ترین بانک‌های مرکزی جهان از جمله بانک مرکزی اروپا و ایالات متحده نیز خیز بلندی برای انتشار پول‌های دیجیتال برداشته‌اند. وی افزود: این اقدام بانک‌های مرکزی دنیا گذشته از تلاش برای روان‌سازی سیستم‌های پرداخت و رفع ضعف‌های گردش پول‌های سنتی، تحت تاثیر نگرانی روزافزون آنها از گسترش بازار رمزارزها و مبادله برپایه آنهاست. این کارشناس فناوری مالی با بیان اینکه رمزریال جایگزین همین اسکناسی که در دست مردم است، می‌شود، گفت: فرد به‌جای معامله با اسکناس با «رمزریال» به‌عنوان پول الکترونیک معامله می‌کند. وی با تاکید بر اینکه مفهوم رمزریال اساسا با مفهوم رمزارز متفاوت است، بیان کرد: در رمزریال اسکناس‌های ریالی جای خود را به رمزریال می‌دهند، این در حالی است که در رمزارز، ارزها در قالب تعاریف الکترونیکی مفهوم پیدا می‌کنند و قابلیت استخراج دارند.

کاهش هزینه چاپ اسکناس

قربانی خاطرنشان کرد: راه‌اندازی رمزریال منجر به شناخت بیشتر بازار رمزارزها می‌شود و تجارب این طرح چراغ راهی برای قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری حضور در بازار جهانی رمزارزها خواهد شد. علاوه بر اینکه بانک مرکزی با اجرای این پروژه تجارب ارزنده‌ای را برای قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری به‌دست می‌آورد، رمزریال از جنبه‌های دیگری مانند کاهش هزینه‌های انتشار و چاپ اسکناس نیز کاربرد دارد. این کارشناس فناوری در حوزه مالی افزود: رواج رمزریال در سیستم مالی کشور می‌تواند سرعت گردش پول را کاهش دهد، چراکه رمزریال مربوط به مصرف‌کننده نهایی است و پول پرقدرت شبکه بانکی به‌شمار نمی‌رود و منجر به افزایش نقدینگی نمی‌شود. بدین ترتیب در صورتی که استفاده از رمزریال گسترده شود، با کاهشی شدن سرعت رشد نقدینگی در نهایت می‌تواند در زمینه مهار تورم نیز نقش داشته باشد. وی با تاکید بر اینکه هدف از طراحی رمزریال، هوشمندسازی ریال کشور است، اذعان کرد: با اجرایی شدن پروژه رمزریال، مردم در ازای تحویل اسکناس ریال به بانک مرکزی، رمزریال دریافت خواهند کرد.

پولی بدون قابلیت سرمایه‌گذاری

قربانی خاطرنشان کرد: رمزریال قابلیت سرمایه‌گذاری ندارد و فقط به‌عنوان یک جایگزین برای اسکناس فعلی عمل خواهد کرد. رمزریال در واقع ارز دیجیتال بانک مرکزی ایران است که پول نقد الکترونیکی به‌شمار می‌رود و نسخه الکترونیکی اسکناس‌های رایج در ایران خواهد بود و ارزش آن نیز به ریال کاغذی سنتی موجود متصل می‌شود. وی در پاسخ به این پرسش که رمزریال در خرید و فروش با کارت‌های بانکی کاربرد دارد، گفت: کارت‌های نقدی یا اعتباری که بسیاری از مردم برای خریدهای روزانه یا پرداخت‌های بانکی خود از آنها استفاده می‌کنند، نوعی پول دیجیتالی است، اما تاکنون این پول‌های دیجیتال ازسوی بانک‌های تجاری و برپایه اعتبار الکترونیکی که بانک مرکزی به آنها می‌داده، صادر شده که این موضوع در مفهوم کلی با رمزریال مغایر است.

دریافت ارز دیجیتال از بانک مرکزی

وی در تشریح مزایای استفاده از رمزریال در سیستم مالی کشور به‌جای اسکناس تصریح کرد: رمزریال به‌وسیله کارت یا تلفن هوشمند و رایانه قابل استفاده است.

نسخه الکترونیکی ریال برای نخستین بار این امکان را به اشخاص حقیقی و حقوقی می‌دهد که به‌طور مستقیم با افتتاح حساب در بانک مرکزی که نهادی امن‌تر از بانک‌های تجاری و خصوصی است، در ازای واریز وجه و سپرده ریالی، ارز دیجیتال دریافت کنند. قربانی توضیح داد: ریال دیجیتال مکمل پول نقد است، نه جایگزین آن و در کنار سایر ابزارهای پرداخت روزمره مانند کارت بانکی، اینترنت بانک و همراه بانک فعال خواهد شد و به افزایش سرعت مبادلات پولی کمک خواهد کرد، زیرا رمزریال این امکان را فراهم می‌سازد که اصل و ذات پول به‌صورت الکترونیکی منتقل شود و نیاز به تسویه بین‌بانکی نباشد؛ بنابراین تراکنش‌های مبتنی بر رمزریال بلافاصله انجام می‌شود و دریافت و پرداخت وجوه در کسری از ثانیه ممکن خواهد شد.

وی با تاکید بر اینکه ریال دیجیتال خلاف رمزارزهایی همچون بیت‌کوین قابل استخراج نخواهد بود و میزان عرضه آن ازسوی بانک مرکزی تنظیم خواهد شد، گفت: رمزارزی همچون بیت‌کوین به‌میزان مشخصی قابل استخراج است، اما درباره رمزریال این محدودیت وجود ندارد، زیرا رمزریال همان پول نقد است و براساس میزان دارایی‌های فرد نزد بانک مرکزی قابلیت برداشت دارد.

> اگر هدف اصلی بانک مرکزی از ارائه طرح رمزریال، حفظ و افزایش ارزش پول ملی باشد، نقطه‌زنی بانک مرکزی در درمان بیماری‌های مختلف اقتصاد ایران محقق خواهد شد

تقاضا برای معامله در بازارهای مالی فناورانه بالاست

امیرحسین راد، کارشناس فناوری مالی درباره کم‌وکیف طرح رمزریال بانک مرکزی به صمت گفت: از عوامل و فاکتورهای مهم در مطرح شدن رمزریال می‌توان به مواردی همچون وجود کشش فوق‌العاده بالا در اقتصاد کشورهای جهان برای معامله در بازارهای مالی فناورانه و جدید اشاره کرد. وی تصریح کرد: رمزریال به برخی تقاضاها برای حضور در بازارهای مالی وسیع بین‌المللی پاسخ می‌دهد، اما از آنجایی که در مرحله آزمایش قرار دارد، باید دید چگونه از طرف سرمایه‌گذاران خارجی مورداستقبال قرار می‌گیرد. راد افزود: باتوجه به امکان ارتباط مالی بین روسیه و ایران و دیگر کشورهای دوست، نتیجه‌بخش بودن این پروژه برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی بسیار محتمل است.

جذب سرمایه خارجی

راد دیگر مزیت رمزریال را جذب سرمایه‌گذاری خارجی دانست و گفت: جذب سرمایه خارجی به‌میزان معین که برای افزایش آن برنامه‌ریزی صورت گرفته از دیگر اهداف و ضرورت‌های تشکیل این بازار فناورانه مالی است. وی افزود: دور زدن تحریم‌ها با ایجاد زیرساخت رمزریال و استفاده از آن راحت‌تر صورت خواهد گرفت و مدل‌های جدیدتری برای کاهش موانع تحریم ایجاد خواهد شد. راد در پاسخ به پرسشی مبنی بر تفاوت رمزارز و رمزریال توضیح داد: در حال حاضر برای پرداخت‌ها و دریافت‌ها از ریال نقدی یا کارت اعتباری یا کارت بانکی استفاده می‌شود که مبنای آن تراز تجاری، نرخ ارز و... است، اما در مسئله رمزریال، دارایی پولی مردم وابسته به افزایش یا کاهش ارزش ریال و نحوه تسویه آن با بانک‌های تجاری است و بعضا تسویه بلافاصله صورت نمی‌گیرد و چند ساعت طول می‌کشد تا سیستم «کلیرینگ» و اتاق پایاپای بانک‌ها اعلام تسویه نهایی کنند و بعد از آن پیامک دریافت یا پرداخت می‌آید. وی خاطرنشان کرد: در کاربرد رمزریال عملکرد به این صورت است که بانک مرکزی رمزریال را به مردم می‌فروشد و اصطلاحا حساب سپرده رمزریال برای خریدار در بانک مرکزی افتتاح می‌شود و بانک‌های تجاری در سپرده‌گیری رمزریال نقشی ندارند. این کارشناس فناوری مالی درباره مزایای فراگیر شدن رمزریال در سیستم مالی کشور تصریح کرد: مزیت رمزریال این است که قطعا کاهش ارزش آن نسبت به ریال اسکناسی کمتر است؛ بنابراین اگر بانک مرکزی درست و حساب شده عمل کند می‌تواند ارزش پول ملی دیجیتال را راحت‌تر حفظ کند.

نقطه‌زنی بانک مرکزی

وی تاکید کرد: اگر هدف اصلی بانک مرکزی از ارائه رمزریال حفظ و افزایش ارزش پول ملی در میان‌مدت و بلندمدت از طریق جایگزینی آن به‌جای ریال سنتی باشد، این نقطه‌زنی بانک مرکزی می‌تواند درمان بسیاری از بیماری‌های مختلف اقتصاد ایران باشد. وی افزود: رمزریال در واقع ارز دیجیتال سپرده شده در بانک مرکزی است که نسبت به پول نقد، با احتمال کمتری به سمت کاهش ارزش از نرخ عرضه اولیه‌اش (نسبت به کاهش ارزش ریال نقدی) خواهد رفت و بسیار قابل‌اعتمادتر از اسکناس‌های رایج از نظر حفظ ارزش در ابتدای عرضه است، اما بعد از عرضه باتوجه به احتمال بالای افزایش نرخ احتمال کاهش ارزش و نوسانات بعدی در قیمت‌های بالاتر را خواهد داشت. این کارشناس فناوری مالی عنوان کرد: رمزریال از آنجایی که ناظر اصلی آن بانک مرکزی ایران است و از جهت نظارت، کاملا تحت حمایت قانونی دولت و کشور ایران قرار دارد، جایگزین مناسبی برای علاقه‌مندان به معامله رمزارزهای متداول خواهد بود و باعث خروج ارز از کشور هم نمی‌شود؛ مگر اینکه مجوزهای خاصی توسط بانک مرکزی ایران صادر شود.

اطلاعات محرمانه

راد یادآور شد: باتوجه به محرمانه بودن اطلاعات پایه رمزریال و امکان حفظ ارزش آن به‌دلیل وابسته نبودن به دلار و یورو و همچنین امکان استقلال از ارزش ریال کاغذی و رایج، امکان جذب سرمایه خارجی به‌شدت با این ابزار مالی بالا خواهد بود. وی گفت: برای جذب سرمایه خارجی به‌واسطه رمزریال بانک مرکزی ابتدا باید قوت و قدرت رمزریال را در بازار به جهانیان نشان دهیم تا اعتماد موردنیاز ایجاد شود.

قدرت رمزریال بیشتر از رمزارز

این کارشناس فناوری مالی جذب سرمایه ارزی به‌واسطه رمزریال را مشروط به اعتمادسازی در بازارهای جهانی دانست و عنوان کرد: رمزریال می‌تواند حتی قدرتمندتر از ارزهای دیجیتالی که تابع قانون حاکمیتی دولت‌ها نیستند، عمل کند. راد خاطرنشان کرد: قدرت گرفتن رمزریال در بازارهای جهانی منوط به حفظ ارزش آن و اعتمادسازی بین مردم است تا با کسب اعتبار و رشد ارزش این واحد پولی الکترونیک، اعتماد بازارهای جهانی به رمزریال جلب شود. وی توضیح داد: در حال حاضر اقدامات مربوط به اجرای پروژه رمزریال در دو بانک ملی و ملت انجام و برخی کاربر مشخص و محدود برای آن در نظر گرفته شده است.

همچنین کیف پول مخصوص آن ایجاد شده و یک میلیارد تومان هم در قالب رمزریال در اختیار این دو بانک قرار گرفته است. به‌گفته این کارشناس، مشتریان بانک‌های ملی و ملت می‌توانند از رمزریال بانک‌مرکزی استفاده کنند؛ یعنی فرد به‌جای اینکه عمل انتقال پول را به‌صورت کارت به کارت انجام دهد، از بانک درخواست می‌کند مبلغ مدنظرش را به‌صورت رمزریال به کیف پول خاصی که طراحی شده، انتقال دهد. وی بیان کرد: رمزریال بانک مرکزی دارای ماهیت پول دیجیتال است و مانند سایر رمزارزها قابل‌معامله نیست و از طریق کیف پول دیجیتال جابه‌جا می‌شود. راد درباره دیگر مزیت رمزریال ارائه‌شده توسط بانک مرکزی گفت: رمزریال بانک مرکزی جابه‌جایی پول و انجام معاملات را تسهیل می‌کند و میزان حضور مشتریان در شعب بانک را کاهش می‌دهد و از سوی دیگر مروج بانکداری الکترونیکی در کشور به‌شمار می‌آید.

سخن پایانی

ایران همپای جهان برای حذف پول کاغذی گام برداشته و نخستین اقدام در این راستا ایجاد رمزریال است که جایگزینی برای پول کاغذی است و به پشتوانه بانک مرکزی انتشار یافته است. هرچند انتشار رمزریال در مرحله آزمایش قرار دارد، اما متخصصان حوزه فناوری‌های نوین رمزریال را دریچه‌ای به‌سوی سرمایه‌گذاری خارجی و دور زدن تحریم‌ها می‌دانند. همچنین معتقدند این پول الکترونیک موجب کاهش مراجعات حضوری به بانک‌ها خواهد شد.

شهرداری موظف به ارائه تخفیف عوارض ساخت در بافت فرسوده

معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه ۱۵۰ میلیون تومان تسهیلات با نرخ سود صفر درصد به متقاضیان نهضت ملی مسکن و نوسازی در بافت‌های فرسوده پرداخت می‌شود، گفت: شهرداری‌ها موظف هستند دست‌کم تا ۵۰ درصد در عوارض پروانه و تراکم ساخت در محلات بافت فرسوده تخفیف بدهند. به گزارش وزارت راه و شهرسازی، محمد آیینی افزود: در محدوده‌های مصوب بافت‌های فرسوده، شهرداری‌ها موظفند دست‌کم ۵۰ درصد در عوارض پروانه و تراکم ساخت تخفیف بدهند و انتظار بر این است تا ۱۰۰ درصد تخفیف دهند. مدیرعامل شرکت بازآفرینی شهری ایران با اشاره به اینکه صدور پروانه ساخت در محدوده‌های بافت فرسوده باید تا یک ماه کاهش یابد، گفت: مالکان و سازندگان واحدهای مسکونی در محلات هدف بازآفرینی شهری در طول زمان نوسازی و بهسازی واحدهای مسکونی خود می‌توانند از تسهیلات ودیعه مسکن برای اسکان موقت استفاده کنند.

معاون وزیر راه و شهرسازی با اشاره به سفر اخیر خود به استان اصفهان، با بیان اینکه ۴۵ میلیون تومان با نرخ ۴ درصد وام قرض‌الحسنه ودیعه مسکن در عمده شهرها از جمله سمیرم پرداخت می‌شود، توضیح داد: متقاضیان نوسازی مسکن در بافت‌های فرسوده اعم از سازندگان و مالکان واحدهای فرسوده می‌توانند از حمایت‌ها و تسهیلات و تخفیفات ویژه نهضت ملی مسکن پیش‌بینی‌شده برای بافت‌های فرسوده بدون رعایت شروط چهارگانه این نهضت استفاده کنند. دبیر ستاد ملی بازآفرینی شهری پایدار ایران با اشاره به اینکه ۱۵۰ میلیون تومان از مبلغ وام، با نرخ سود صفر درصد پرداخت می‌شود، گفت: متقاضیان نوسازی در محدوده‌ها و محلات هدف بازآفرینی شهری می‌توانند به انتخاب خود از تسهیلات ویژه نوسازی یا نهضت ملی مسکن استفاده کنند.

بررسی صمت از آسیب‌های اجرایی شدن یک طرح جنجالی

طرح صیانت کاسبان مجازی را بیچاره می‌کند

«صیانت از حقوق کاربران فضای مجازی» بحث داغی است که مدت‌ها می‌شود بین عموم مردم جا خوش کرده و دلهره‌های زیادی را برای عده‌ای از کاسبان فضای مجازی ایجاد کرده است. طی درخواست عده‌ای از نمایندگان مجلس طرحی به‌نام «صیانت از حقوق کاربران در فضای‌مجازی و ساماندهی پیام‌رسان‌های‌اجتماعی» در مجلس مطرح شد، سپس در صحن علنی مصوب و در نهایت به کمیسیون تخصصی ارجاع داده شد. این طرح برای حمایت و ارتقای پلتفرم‌ها و پیام‌رسان‌های ایرانی، صیانت از حقوق کاربران در فضای‌مجازی و کمتر شدن وابستگی ما به برنامه‌های خارجی به مجلس رفت تا مثلا از اطلاعات شخصی کاربران که هر چند وقت یک‌بار توسط یکی از پلتفرم‌های خارجی فاش می‌شود، جلوگیری کند. صمت در این گزارش به بررسی پیامدهای طرح صیانت برای مشاغل مجازی پرداخته است.

امیرمحمد درویش
editor@smtnews.ir

کمیسیون فضای مجازی و وزارت ارتباطات با تصویب و اجرای طرح صیانت از فضای مجازی موافق هستند

بسیاری شغل خود را از دست می‌دهند

۷ ماه می‌شود که مجلس شورای اسلامی طرحی موسوم به صیانت از فضای مجازی را در اولویت بررسی قرار داد که واکنش‌های شدیدی در جامعه علاوه در بین فعالان اقتصادی داشت. این طرح علاوه بر نگرانی‌هایی که در زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی ایجاد کرده، منجر به نگرانی فعالان اقتصادی هم شده، زیرا به‌ویژه در شرایطی که کشور درگیر بیماری کرونا بود، بسیاری از فعالیت‌ها در فضای مجازی و برنامه‌های اجتماعی رونق گرفت که با اجرایی شدن این طرح از بین خواهد رفت.

فعالان حوزه کسب‌وکار معتقدند در صورت تصویب نهایی طرح صیانت بسیاری شغل خود را از دست می‌دهند، چراکه در دنیای امروز، اینستاگرام در قامت یک مغازه دو نبش در خیابان اصلی شهر به صورت رایگان در اختیار مردم قرار گرفته و بسیاری از مردمی که توانایی شروع کسب‌وکار به علت نبود سرمایه اولیه را نداشتند توانسته‌اند از این طریق کسب‌وکار خود را راه‌اندازی کرده و کسب درآمد کنند. باوجود کمبود شغل در کشور و بیکاری تعداد بالایی از جوانان، راه‌اندازی یک شغل در فضای مجازی نه‌تنها هزینه‌ای ندارد، بلکه باعث می‌شود، افرادی که شغل مناسبی را ندارند به صورت مجازی مشغول به کار شوند. اینستاگرام یکی از همین برنامه‌هایی است که افراد می‌توانند شغل خود را در این برنامه معرفی کرده و به فروش محصولات خود بپردازند. طرح صیانت، بزرگ‌ترین آسیب را به کسب‌وکارهای مجازی و چرخه اقتصادی کشور می‌زند. اجرایی شدن این طرح، چند میلیون شغل را از بین می‌برد. خوب است بعضی نمایندگان مجلس، پیش از تصویب هر طرحی، اندکی فکر کنند و سپس طرحی را مطرح و آن را تصویب کنند. بعضی از نمایندگان مجلس، گویا در جریان کسب‌وکارهای مجازی نیستند که به فکر تصویب چنین طرحی افتاده‌اند. سوال اینجاست، آیا کسانی که از طرح صیانت حمایت می‌کنند، خودشان در فضای مجازی حضور ندارند؟ قطعا شاهد آن بودید که بعضی از مقامات، صفحه شخصی خود را در اینستاگرام راه‌اندازی کرده‌اند. سپس همین افراد از اجرای طرح صیانت، حمایت‌های بسیاری کرده‌اند که با واقعیت متفاوت است.

بیش از ۱۰ میلیون شغل در فضای مجازی

نماینده مردم تهران در مجلس درباره طرح صیانت به صمت گفت: مسدود شدن فضای مجازی با وجود آنکه ۱۰ میلیون نفر در این فضا کسب‌وکاری راه انداخته‌اند، غیرمعقول است. زهره الهیان، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی درباره ادامه بررسی طرح صیانت و توجه مجلس به نگرانی‌های جامعه گفت: پیشنهاد اول من این است که به جای طرح صیانت، از عنوان طرح نظام تنظیم مقررات کاربران مجازی استفاده شود، چراکه در شرایط فعلی، این نام برای طرح مطرح است. الهیان افزود: در جلسات اخیر در مجلس مباحث مربوط به طرح صیانت مطرح شد و نمایندگان نظرات خود را ارائه دادند، اما آنچه مسلم است این است که باتوجه به این طرح، قرار نیست روند دسترسی به اینترنت یا پلتفرم‌ها محدود شود. نماینده مردم تهران در مجلس، در پاسخ به این سوال که آیا دسترسی به پیام‌رسان‌های رایج میان مردم تغییری خواهد داشت، گفت: تغییری در روند دسترسی مردم به این پلتفرم‌ها نخواهیم داشت. متاسفانه شاهدیم که شایعات به دور از واقعیت در این زمینه به‌طور کذب در جامعه القا می‌شود. الهیان ادامه داد: آنچه در این طرح موردنظر قرار گرفته، قاعده‌مند بودن فضای مجازی است. متاسفانه کلاهبرداران زیادی این روزها به اطلاعات مردم دسترسی پیدا می‌کنند و افراد زیادی از این اقدامات دچار ضررهایی شده‌اند. اما از آنجا که قانون دقیقی در این زمینه وجود ندارد، پیگیری این پرونده‌ها چندان میسر نیست. نماینده مردم تهران در مجلس با بیان اینکه داده‌های کسب‌وکار و مشاغل در فضای مجازی در معرض خطر هستند، گفت: باید مراکز داده‌ای برای قاعده‌مند کردن این فضا را در نظر گرفت تا از اطلاعات ملی که مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی است، حفاظت شود. الهیان با تاکید بر اینکه امروزه سرعت تحولات در حوزه فضای مجازی و عرصه دیجیتال، بسیار زیاد است، خاطرنشان کرد: اگر هرچه سریع‌تر قانون و قاعده‌ای برای این فضا وضع نشود، در آینده‌ای نزدیک دچار چالش‌هایی خواهیم شد. شورای‌عالی فضای مجازی، نظرات خود را به کمیسیون فضای مجازی مجلس شورای اسلامی ارسال کرده و این نظرات اعمال شده‌اند. این کمیسیون همچنین نظرات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات را نیز مدنظر قرار داده است. وی ادامه داد: هر اقدامی که از این به بعد در مجلس شورای اسلامی پیرامون طرح صیانت انجام شود باید پیوست رسانه‌ای داشته باشد. بیشتر جلساتی که در کمیسیون فضای‌مجازی برگزار شد، به صورت آنلاین منتشر و مردم می‌توانستند در جریان محتوای مذاکرات و بحث‌هایی که درباره طرح صیانت انجام‌شده قرار گیرند. الهیان در پایان گفت: نیاز است اطلاع‌رسانی دقیق به مردم انجام شود، در غیر این صورت، عده‌ای که با قانونمند شدن فضای‌مجازی مخالفت دارند می‌کوشند دروغ‌هایی را در این مورد علیه مجلس و تصمیمات گرفته‌شده به مردم القا کنند.

اظهارات متفاوت درباره مسدودسازی شبکه‌های مجازی

این سخنان زهره الهیان در حالی مطرح می‌شود که گویا هدف اصلی طرح صیانت محدودسازی پیام‌رسان‌های خارجی است، چراکه جلال محمودزاده، عضو کمیسیون کشاورزی مجلس در مخالفت با بررسی این طرح در اصل ۸۵ قانون اساسی، گفت: طراحان تلاش دارند بررسی این طرح را به کمیسیون تخصصی واگذار کنند، در حالی که طبق اصل ۸۵ فقط در موارد ضروری می‌توان بررسی طرحی را به کمیسیون تخصصی ارجاع داد. نماینده مردم مهاباد اظهار کرد: در شرایطی که مردم با مشکلات جدی اقتصادی مواجه هستند، چه ضرورتی دارد طرحی برای محدودسازی فضای مجازی تعبیه شود. کمیسیون فرهنگی هنوز به چارچوب فکری دقیقی در این زمینه دست نیافته است. این طرح در ابتدا با ۲۰ ماده، پس از آن ۵۰ ماده و امروز با ۳۷ ماده به صحن علنی ارائه شده است. عضو کمیسیون کشاورزی با طرح این سوال که چرا باید طرح مهمی درباره فضای مجازی توسط عده محدودی در کمیسیون فرهنگی مطرح شود، تصریح کرد: طبق مواد این طرح شبکه‌های خارجی باید در ۴ ماه در ایران دفتر ایجاد کنند و اگر این اقدام انجام نشود، پیام‌رسان‌های خارجی مسدود خواهند شد.

> در کشور حدود یک میلیون و ۸۰۰ هزار شغل در فضای مجازی وجود دارد که تقریبا ۱۰ میلیون نفر از محل این مشاغل، کسب درآمد دارند و غیرمعقول است که این فضا مسدود شود

مصوبه ایراد محتوایی دارد

غلامرضا نوری‌قزلجه، عضو کمیسیون ویژه بررسی طرح صیانت از فضای مجازی در مجلس یازدهم، درباره ورود شورای‌عالی فضای مجازی به قانون‌گذاری در حوزه مدیریت فضای مجازی و اینترنت به صمت گفت: اصولا قانون‌گذاری در کشور ما باید در مرجع قانونی قانون‌گذاری یعنی مجلس شورای اسلامی باشد. این قاعده کلی و مقبول است و مطابق قانون اساسی هسته قانون‌گذاری مجلس است تا قوانین از قوام لازم برخوردار باشد. نوری‌قزلجه در ارزیابی انتقاد برخی کارشناسان مبنی بر اینکه چنین قانون مهمی باید در مجلس تصویب می‌شد نه شورای‌عالی، گفت: تصور می‌کنم اتفاق بدی رخ نداده، چراکه هم شورا این اختیار را دارد و هم یکی از ایرادات ما به این طرح که هم ایراد ما در کمیسیون ویژه و هم مرکز پژوهش‌های مجلس بود، تضاد و مغایرت مواد ۱، ۲ و ۳ این طرح با قانون اساسی بود؛ بنابراین برداشت من این است که بهتر بود در شورای‌عالی فضای مجازی درباره آن تصمیم‌گیری شود. او تاکید کرد: از این منظر، وقتی موضوع را بررسی می‌کنیم، شورای‌عالی فضای مجازی در یک چارچوب و مطابق اختیارات قانونی خود براساس سیاست‌های ابلاغی به این موضوعات ورود پیدا کرده و درباره طرح صیانت تصمیم‌گیری شده؛ بنابراین از نظر شکلی تخلفی رخ نداده است. نوری‌قزلجه با بیان اینکه از نظر محتوایی سه ماده مهم طرح صیانت در شورای‌عالی مصوب شده، گفت: آنچه شورای‌عالی فضای مجازی مصوب کرده تقریبا در همان ادبیات و چارچوبی است که در طرح صیانت معروف مجلس مطرح شده بود و اصلاحات جزئی، مانند اینکه به جای نهادها نماینده نهادها در ترکیب کمیسیون عالی تعیین شدند، اعمال شده، اما محتوا همان محتوای طرح صیانت معروف است. او ادامه داد: از بابت اینکه طرح صیانت در مجلس به مواردی برخورد و با عدم‌اقبال در مجلس و جامعه مواجه شد، در چنین فضایی شورای‌عالی فضای مجازی به نوعی موضوع را از بن‌بست خارج کرد، اما ایراداتی نیز در میان است. نوری‌قزلجه با تاکید بر اینکه مصوبه از نظر محتوایی ایراد دارد، گفت: یک بحث این است که موضوع رقابت در این حیطه، در اختیارات مطرح‌شده برای کمیسیون عالی، در این مصوبه مطرح شده در حالی که امور این حوزه اکنون در این کار در اختیار شورای رقابت و مرکز ملی براساس اصل ۴۴ قانون اساسی است و با مصوبه شورای‌عالی فضای مجازی این دو تداخل اختیار پیدا می‌کنند؛ بنابراین باید بین این کمیسیون و مرکز ملی هماهنگی برقرار شود. عضو کمیسیون ویژه بررسی طرح صیانت ادامه داد: موضوع مهم دیگر اینکه عملا با مصوبه شورای‌عالی فضای مجازی و تعیین ترکیب کمیسیون عالی در این حوزه مسئله مدیریت فضای مجازی از دست دولت خارج می‌شود. او تاکید کرد: شورای رقابت براساس مصوبه مجلس تشکیل شده و از قانون محکم‌تری برخوردار است. اشکال بعدی این است که اگر این مصوبه می‌توانست در مجلس تصویب شود از قوام بیشتری برخوردار بود. مجلس محل رسمی قانون‌گذاری است و مصوبات شورای‌عالی استحکام مصوبات مجلس را ندارد.

سخن پایانی

طرح صیانت از فضای مجازی، کاسبان فضای مجازی را به دردسرهای زیادی می‌اندازد. کسانی که از زمان شیوع بیماری کرونا، کاسبی خود را به‌سوی فضای مجازی سوق داده و مشتری‌های بسیاری را جذب کرده‌اند، با اجرایی شدن این طرح و مسدود شدن اینستاگرام، شغل خود را از دست می‌دهند. مسئولان کشور که شعار اشتغال را مدام تکرار می‌کنند، اکنون با اجرایی شدن این طرح، مانع از کسب‌وکارهای اینترنتی خواهند شد. البته اشتغال در فضای مجازی فقط به دوران کرونا مربوط نمی‌شود. هستند کسانی که مدت‌هاست در صفحه اینستاگرام کسب‌وکاری را راه‌اندازی کرده‌اند. باید دید مجلس شورای اسلامی بعد از اجرایی کردن این طرح، چه پیشنهاداتی برای رفع مشکلات چند میلیون نفری که شغل خود را از دست می‌دهند، دارد.

یادداشت

دیپلماسی شهری در گرو رونق اقتصاد

گشتاسب مظفری
کارشناس اقتصاد شهری

امروزه از همکاری‌های جهانی بین‌شهری و شهرداری‌ها برای رسیدن به منافع و علایق شهری و شهروندی مشترک استفاده می‌شود تا فضایی امن، دموکراتیک، پررونق و سرشار از نشاط و آزادی برای شهروندان ایجاد شود. ۶ هدف به‌هم‌پیوسته دیپلماسی شهری عبارتند از امنیت شهر، توسعه شهری، اقتصاد شهری، شبکه شهری، نمایندگی شهری و فرهنگ شهری. بنابراین رونق و شکوفایی اقتصاد شهری، یکی از ۶ کارکرد اساسی «روابط بین‌المللی شهرها و دیپلماسی شهری» است، زیرا همواره مناطق شهری مراکز اصلی تولید ناخالص داخلی و ملی بوده‌اند. به‌عنوان مثال، شهری مانند تهران به تنهایی، حدود ۳۰ درصد در اقتصاد ملی نقش دارد یا شهرهای سائوپلو و ریودوژانیرو در برزیل حدود ۴۰ درصد اقتصاد این کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

در بستر اقتصاد جهانی، دیپلماسی شهری می‌تواند نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی شهرها، ایجاد اشتغال و بهبود شرایط زندگی شهروندان داشته باشد؛ بنابراین شهرهای در حال توسعه می‌توانند از تجربیات شهرهای موفق در این زمینه بهره ببرند. یک دیپلماسی شهری موفق در حوزه اقتصاد می‌تواند در راستای دستیابی به اهداف زیر تلاش کند:

ایجاد محیطی امن و باثبات برای جذب سرمایه‌های خارجی: امروزه سرمایه‌های خارجی به عامل بسیار مهمی در جهت توسعه اقتصادی شهرها و کشورها و البته ایجاد شغل تبدیل شده‌اند. در این زمینه، یک دیپلماسی شهری موفق می‌تواند با تبلیغ گسترده روی ظرفیت‌های اقتصادی شهر و البته ایجاد فضایی امن برای سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه‌گذاری خارجی را ترغیب به سرمایه‌گذاری کند و نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی شهر ایفا کند. در این زمینه، شهر ژوهانسبورگ در افریقای جنوبی می‌تواند به‌عنوان یک نمونه بسیار خوب مطرح باشد، شهری که با تدبیر بسیارخوب مسئولان شهری‌اش توانسته خود را به‌عنوان یک شهر مناسب برای سرمایه‌گذاری خارجی مطرح کند و امروزه شاهد آن هستیم که سرمایه‌گذاران بسیاری از کشورهای اروپایی و کشورهایی مانند هند، چین، روسیه و برزیل اقدام به سرمایه‌گذاری در این شهر کرده‌اند.

جذب گردشگر و تقویت گردشگری: در این ارتباط نیز یک شهر موفق در حوزه دیپلماسی شهری می‌تواند با تبلیغ گسترده روی جذابیت‌های شهر و معرفی جذابیت‌های گردشگری آن و همچنین ایجاد یک محیط آزاد، امن و آرامش‌بخش برای گردشگری‌ها آنها را به بازدید از این شهر ترغیب کند، موضوعی که علاوه‌بر جاری‌کردن مقادیر بسیار زیاد درآمد ارزی به سمت شهر می‌تواند باعث ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری شود. در این زمینه، شهر شانگهای می‌تواند به‌عنوان یک شهر بسیار موفق مطرح باشد، شهری که در سال‌های اخیر توانسته با استفاده درست از ظرفیت بالای خود و ایجاد جذابیت‌های گردشگری جهانگردان بسیار را به سمت خود جلب کند.

تبادل تجربیات توسعه‌ای: در این زمینه یک دیپلماسی شهری موفق می‌تواند با برقراری ارتباط با شهرهای موفق جهان در حوزه توسعه از تجربیات توسعه‌ای این شهرها برای توسعه شهر خود و رسیدن به معیارهای یک شهر موفق بهره ببرد. در این حوزه نیز شهر جاکارتا در اندونزی می‌تواند به‌عنوان یک نمونه بسیار خوب مطرح باشد، شهری که توانسته با استفاده درست از تجربیات توسعه‌ای شهرهای گوناگون جهان و بکارگیری کارشناسان خبره تا حد زیادی به معیارهای یک شهر توسعه‌یافته نزدیک شود. فعالیت در سازمان‌های اقتصادی جهانی: در این زمینه نیز یک شهر موفق در حوزه دیپلماسی شهری می‌تواند از طریق عضویت در سازمان‌های گوناگون از امتیازهایی که این سازمان‌ها برای اعضای خود در نظر می‌گیرند، در جهت توسعه هر چه بیشتر خود استفاده کرده و افزون بر این‌ها، تجربیات توسعه‌ای خود را نیز با شهرهای گوناگون به اشتراک بگذارد. در همین راستا، تهران به‌عنوان یکی از ۲۰ کلانشهر بزرگ و مهم جهان و پایتخت جمهوری اسلامی ایران که تمامی مراکز مهم سیاسی و اداری را در خود جای داده، دارای موقعیت منحصر به فردی است. تهران به‌عنوان بزرگ‌ترین کانون جمعیتی منطقه، همواره در ارتباطات، مناسبات و همکاری‌های منطقه‌ای به‌عنوان محوری مهم مطرح بوده و همکاری‌های نزدیکی را با کشورهای منطقه دارد. سازمان کشورهای اسلامی (OIC) و سازمان همکاری‌های اقتصادی منطقه (ECO)؛ از جمله سازمان‌های مهم منطقه‌ای هستند که تهران از بنیان‌گذاران و اعضای فعال آنها بوده است. بسیاری از تصمیم‌های مهم منطقه‌ای در حوزه اقتصاد، نفت و انرژی، امنیتی و سیاسی، رژیم‌های حقوقی و سایر موضوعات مهم بین‌المللی با مشارکت کشورهای همسایه و منطقه در تهران اتخاذ شده است. تهران به‌واسطه اینکه پایتخت جمهوری اسلامی ایران است در شکل‌گیری تحولات و اصلاحات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی در کشورها و پایتخت‌های کشورهای همسایه و منطقه بسیار اثرگذار بوده و به‌عنوان پایتخت و کلانشهر پیشرو عمل می‌کند. همچنین با بهره‌گیری از زیرساخت‌های مناسب ارتباطی مانند راه‌آهن، قطار، بزرگراه‌ها و جاده‌های ترانزیتی مهم و زیرساخت‌های اطلاعاتی مانند فناوری‌های پیشرفته اطلاعاتی و ارتباطاتی (ICT)، شبکه‌های رادیوتلویزیونی، رسانه‌های مکتوب به زبان‌های فارسی، عربی، انگلیسی و دیگر زبان‌های منطقه، نقش مهمی در توسعه ارتباطات و همکاری‌های منطقه‌ای دارد.

یکشنبه
۱۰ مهر ۱۴۰۱- ۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۴ - ۲ اکتبر ۲۰۲۲- شماره ۲۱۶۳-پیاپی۳۴۸۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

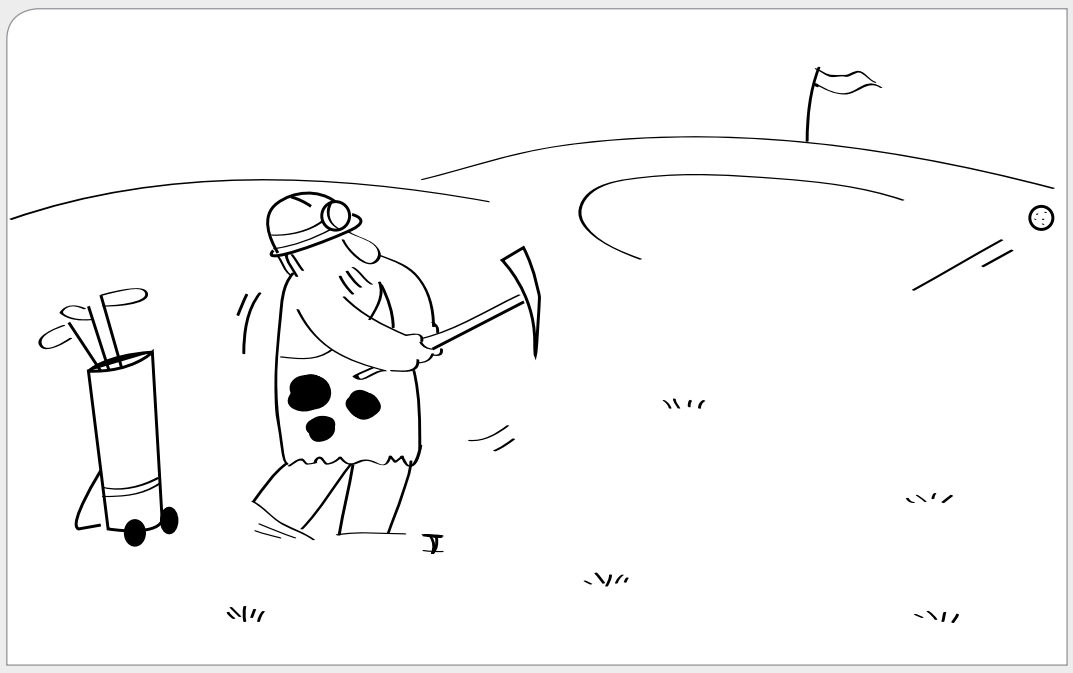
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۳ - ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

هزینه قطع اینترنت در ایران چقدر است؟

زیان ۳۷ میلیون دلاری در یک روز

اینترنت نقش مهمی در زندگی ما دارد؛ به‌گونه‌ای که دیگر جزو اقلام ضروری به‌حساب می‌آید.

شاید زمانی که در سال ۱۹۶۹ میلادی از اینترنت تنها به‌عنوان ابزاری برای انتقال داده و اتصال چند کامپیوتر استفاده می‌شد کمتر کسی فکر می‌کرد روزی اینترنت چنین نقش مهمی در زندگی ما پیدا کند. از کارهای کوچک مانند تماس گرفته تا فعالیت‌های پیچیده مثل انتقال پول بین کشورهای مختلف، همگی بر پایه اینترنت انجام می‌شود و خلاف روزگار بی‌اینترنت اکنون این کارها به‌سرعت قابل‌اجرا هستند. تا چندین سال پیش برای باخبر شدن از اخبار روز، مجبور بودیم هر صبح مسافتی را طی کنیم و به باجه روزنامه‌فروشی برویم، اما حالا به لطف حضور اینترنت، با یکی دو کلیک، به هر روزنامه محلی یا بین‌المللی دسترسی داریم.

تحمیل هزینه سربار

در حالی قطعی شبکه جهانی اینترنت در ایران برای چندمین روز متوالی ادامه دارد که فارغ از محدود شدن ارتباطات عمومی، اداره بسیاری از کسب‌وکارهای مالی و تجاری خرد و کلان با مشکل مواجه شده است.

علی کلاهی، عضو اتاق بازرگانی تهران به ایلنا گفت: «در صادرات دچار مشکل شدیم و الان خبر نداریم که محموله‌های ما کجاست؟ وضعیت کشتی‌ها چگونه است؟ اگر به‌زودی اینترنت وصل شود شاید بتوان تا حدودی خسارتی که به وجهه بین‌المللی وارد شده را جبران کرد اما اگر این وضعیت طولانی شود، به‌طور حتم دیر خواهد شد.»

در همین حال، موسسه نت بلاکز که آزادی بهره‌مندی از شبکه اینترنت در سراسر جهان را رصد می‌کند، برآورد کرده هزینه قطع ۴ روزه اینترنت در ایران معادل ۲۴۴.۷ میلیون دلار بوده است.

این بررسی برپایه سهم اینترنت در تولید ناخالص داخلی ایران از جمله مبادلات مالی، تجاری و خدمات بخش خصوصی و دولتی انجام شده است. البته این موسسه در محاسبه معادل ریالی این رقم نرخ مرجع ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی دلار را مبنا قرار داده که بر این اساس هزینه قطع اینترنت بالغ بر ۱۰۳۰ میلیارد تومان شده است.

از سوی دیگر فیلترینگ اینستاگرام که حالا دیگر به بستری برای درآمدزایی بسیاری تبدیل شده، نگرانی جدی کسب‌وکارهای فعال در این شبکه اجتماعی را به‌دنبال داشته است. طبق آماری که در سال گذشته منتشر شد، بالغ بر ۱۰ میلیون کسب‌وکار خرد در بستر این شبکه اجتماعی فعالیت دارند.

همچنین برآورد نت‌بلاکس از خسارت اقتصادی هر ساعت قطعی و اختلال اینترنت در ایران، بیش از ۱.۵ میلیون دلار است. مشاهدات و تجربه شخصی کاربران نشان می‌دهد از ۳۰ شهریور ۱۴۰۱ اینترنت در تهران و دیگر شهرها دچار قطعی و اختلالات زیادی است.

نت‌بلاکس با توجه به داده‌های ۳۰ شهریور در توئیتی با رصد اینترنت ایران نوشت: «این بزرگ‌ترین اختلال در اینترنت ایران از سال ۲۰۱۹ است.»

پیش از این نیز فیلترینگ تلگرام شغل حدود ۲۰۰ هزار نفر از ایرانیان را به ورطه نابودی کشاند. حال که بسیاری از این افراد حیات خود را در اینستاگرام یا واتس‌اپ از سر گرفته‌اند بار دیگر با تهدید جدی فیلترینگ دائم این پلتفرم‌ها مواجه هستند؛ موضوعی که پیش از این هم با اجرای مقدمات طرح صیانت مطرح شد. پادرو نیز گزارش داد حدود ۴۰۰ هزار فروشگاه ایرانی در اینستاگرام فعال هستند و یک میلیون شغل هم با واسطه در این فضا مشغولند. همچنین این موسسه ارزش بازار سالانه اینستاگرام را ۴۰ هزار میلیارد تومان اعلام کرد. طبق این آمار فقط فروشگاه‌های اینستاگرامی روزانه حدود ۱۱۰ میلیارد تومان از قطعی اینترنت و فیلترینگ اینستاگرام زیان می‌دهند. البته دبیر شورای فضای مجازی با اضافه کردن حوزه تبلیغاتی به این آمار، کسب‌وکارهای فعال در اینستاگرام را ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار فروشگاه محاسبه کرد.

آمارهای موسسه پژوهشی بتا از وضعیت شبکه‌های اجتماعی ایران نیز نشان‌دهنده آن است که اقتصاد ۹ میلیون نفر به‌صورت مستقیم به اینستاگرام وابسته است. البته این آمار تا ۱۱ میلیون نفر نیز متغیر است. ضمن اینکه حجم بازار اینستاگرام بین ۱۸ هزار تا ۳۲ هزار میلیارد تومان تخمین زده می‌شود.

همچنین معاونت پژوهشی سازمان امور مالیاتی در آخرین گزارش خود در این باره ضریب نفوذ اینترنت در ایران را ۱۱۲ درصد و تعداد کاربران آن را ۹۴ میلیون نفر اعلام کرد. این معاونت همچنین افزود بیش از یک میلیون صفحه فارسی از طریق اینستاگرام درآمد حداقلی دارند.

بررسی این گزارش حاکی از آن است که کل گردش مالی تجارت الکترونیک در ایران در سال ۹۹ نزدیک ۱۱۰۰ هزار میلیارد تومان بود. حال اگر این رقم را در ۳۶۵ روز سال تقسیم کنیم، متوجه می‌شویم قطعی اینترنت در ایران روزانه حدود ۳۰۰۰ میلیارد تومان به کسب‌وکارهای کشور آسیب وارد می‌کند. البته اگر تورم ۳ سال اخیر را در این محاسبات بگنجانیم، طبیعتا این رقم بیش از این هم می‌شود، اما برای رسمی ماندن گزارش فعلا چاره‌ای جز اتکا به این داده‌ها نیست.

زیان به اقتصاد جهانی

شاید به ذهن کمتر کسی برسد که قطعی چندساعته اینترنت علاوه بر اختلال در بیشتر سامانه‌ها چه زیانی به اقتصاد جهانی و کشورها می‌زند.

براساس گزارش‌های منتشر شده میزان زیان کشورها از قطعی روزانه اینترنت آورده شده است. به‌عنوان مثال ایالات متحده امریکا به ازای هر روز قطعی اینترنت زیانی به اندازه ۱۱ میلیارد دلار متحمل می‌شود. پس از آن کشور چین قرار دارد که به ازای هر روز قطعی اینترنت زیان حدود ۱۰ میلیارد دلاری را متحمل خواهد شد. انگلستان با ۳.۲ میلیارد دلار، ژاپن با ۲.۷ میلیارد دلار و آلمان با ۱.۵ میلیارد دلار در رتبه‌های بعدی این فهرست قرار دارند.

زیان‌های هنگفت یادشده تنها مربوط به اقتصادهای بزرگ دنیا نمی‌شود و هر کشوری از قطعی اینترنت زیان‌های میلیون دلاری می‌کند. همچنین کشورهایی همچون ایران و عربستان و چند کشور خاورمیانه آورده شده که هرچند اقتصادی به بزرگی امریکا ندارند اما باز هم از قطعی اینترنت زیان می‌بینند. به‌عنوان مثال ایران در سال ۲۰۲۱ به ازای هر روز قطعی اینترنت زیانی معادل ۳۷ میلیون دلار را متحمل شد. در میان کشورهای منطقه عربستان سعودی با ۲۵۹ میلیون دلار، بیشترین زیان را از قطعی یکروزه اینترنت می‌بینند؛ امارات با ۲۵۱ میلیون دلار و ترکیه با ۱۶۱ میلیون دلار در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

سخن پایانی

این روزها اخباری دست به‌دست می‌شود مبنی بر اینکه در پی اعتراضات اخیر اصناف این هفته تعطیل شده‌اند، اما حمیدرضا رستگار، عضو هیات مدیره اتاق اصناف تهران، در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز این موضوع را رد و اعلام کرد اصناف با شرایط قبلی خود این هفته هم آغاز به‌کار کرده‌اند، اما کندی اینترنت فعالیت آنها را هم تحت تأثیر قرار داد. پیش از این نیز یکی از سایت‌های خبری میزان خسارات اینترنت به کشور را در هر روز ۳۷ میلیون دلار تخمین زد. البته در این گزارش محاسبات دقیقی وجود نداشت و صحت و سقم آن نیاز به بررسی بیشتری دارد.

از فضای مجازی

تبعات «فیلترینگ»

سیاست‌گذاران فضای مجازی ایران، فیلترینگ یا محدودسازی شبکه‌های اجتماعی را مهم‌ترین راه و شاید تنها راه برقراری امنیت ملی در این فضا دانسته‌اند؛ همان رویه «فناوری‌هراسی» که در تاریخ صد سال گذشته شاخص‌ترین رفتار سیاست‌گذاران ناکارآمد بوده است. یعنی در مواجهه با هر فناوری ابتدایی‌ترین سیاستی که اتخاذ می‌شود یک چیز است: محدودسازی دسترسی! درست همان رویه‌ای که از رادیو (۱۳۱۹) تا ویدئو و ماهواره و تماس تصویری تکرار شد تا به شبکه‌های اجتماعی رسید.

سیاست ضدامنیتی فیلترینگ

سیاست فیلترینگ خلاف تصور اولیه سیاست‌گذاران امر، نه‌تنها منجر به امنیت نمی‌شود، بلکه خود عامل کاهش امنیت کاربران خواهد بود. محدودسازی عملا رفتار کاربران را دچار دستکاری می‌کند؛ چون با هر مسدودسازی دو اتفاق پدید می‌آید که هر دو امنیت ملی را کاهش می‌دهد:

۱- تمرکز جمعیت در پلتفرم‌های مجاز: با مسدودسازی هر شبکه اجتماعی، کاربران با یک کوچ اجباری به پلتفرم‌های باقیمانده، در یک یا چند پلتفرم مجاز متمرکزتر می‌شوند.

۲- استفاده گسترده از فیلترشکن‌ها و VPN ها: فیلترشکن‌ها اغلب کارکردهای جاسوس‌افزاری از گوشی‌ها دارند و حتی گاه به‌عنوان ابزاری نیابتی جهت حمله به هدف خاص و از گوشی‌های تعداد زیادی از کاربران استفاده می‌شوند (تبدیل به زامبی می‌شوند که حملات مختلف مانند DDOS گسترده و از IP های مختلف را امکان‌پذیر می‌کند). در حقیقت هر فیلترینگ، در عمل منجر به کاهش امنیت ملی سایبری می‌شود؛ امری که پس از فیلترینگ تلگرام به‌صورت خاص منجر به کاهش امنیت سایبری ملی ایران شد.

روانشناسی اجتماعی فیلترینگ

اما غیر از دو دلیل بالا که نشان می‌دهد سیاست فیلترینگ چگونه امنیت سایبری را از لحاظ فنی کاهش می‌دهد، می‌توان به جنبه دیگری از مسئله نیز توجه کرد. سیاست فیلترینگ می‌تواند به‌صورت غیرمستقیم شوق حضور در فضای مجازی را به‌صورت کاذب افزایش دهد.

نظریه «اثر شبکه‌ای» (network effecting) به ما نشان می‌دهد «فراگیری استفاده از یک محصول/خدمت، ارزش افزوده آن را افزایش می‌دهد؛ بدون آنکه تغییری در کیفیت آن اتفاق افتد»؛ به‌عبارت دیگر با افزایش تعداد کاربران، ارزش آن محصول بالا و بالاتر می‌رود. مثلا زمانی که همه عضو یک شبکه اجتماعی باشند، به‌دلیل حضور دوستان و همکاران شما و بدون اینکه آن شبکه دارای کارکردهای خاصی باشد، ارزش افزوده استفاده شما از آن افزایش می‌یابد. واتس‌اپ نمونه خوبی برای تشریح این ویژگی است. گرچه واتس‌اپ هیچ ویژگی خاص فنی ندارد، اما به‌دلیل آنکه اغلب دوستان و همکاران شما عضو آن هستند، شما از آن استفاده می‌کنید؛ هرچند از لحاظ فنی برای شما آزاردهنده باشد.

سیاست فیلترینگ منجر به تقویت اثر شبکه‌ای برای شبکه‌های اجتماعی فیلترنشده می‌شود! به این ترتیب که بعد از مدتی که مردم به‌دلیل محدودیت دسترسی به شبکه‌های اجتماعی مختلف، مجبور به ورود و فعالیت در یک یا چند شبکه محدود می‌شوند، تمرکز کاربران و داده‌ها در آن شبکه بالا می‌رود؛ بنابراین در آن جامعه قدرت و اعتبار آن شبکه در مقایسه با سایر جوامع، با دستکاری سیاستی افزایش پیدا می‌کند.

نظریه اثر شبکه‌ای به ما هشدار می‌دهد سیاست فیلترینگ، کاربران یک شبکه (مانند واتس‌اپ/اینستاگرام در ایران) را افزایش می‌دهد؛ به‌نحوی که بعد از مدتی این حس در جامعه جاری می‌شود که اگر فردی در شبکه‌هایی مثل اینستاگرام و واتس‌آپ حضور نداشته باشند، گویی از زندگی شهروندان جدا افتاده و حتی بدون آنها نمی‌تواند امور روزمره خود را پیش ببرد. این پیام به افراد داده می‌شود که «نبودن در شبکه‌های فراگیر، یعنی انزوا و دورافتادگی از جامعه». همین باور بزرگ‌ترین مشوق حضور افراد در شبکه‌های فراگیر می‌شود.

حضور بیشتر افراد، یعنی تولید بانک داده‌ای جامع‌تر از جامعه و روابط افراد که در اختیار پلتفرم قرار می‌گیرد؛ بنابراین در بلندمدت امنیت سایبری به‌جای فیلترینگ از طریق آزادسازی شبکه‌های اجتماعی به‌دست می‌آید تا کاربران و داده‌های آنها در یک شبکه، محدود و متمرکز نشوند و ریسک هک داده‌های کاربران نیز به حداقل برسد. مقایسه میان پراکندگی کاربران ایرانی و جهانی در شبکه‌های اجتماعی این هشدار را بیش از گذشته برای ما دارد. تمرکز بالای کاربران ایرانی در شبکه‌های اجتماعی مجاز یک خطر امنیتی است و راه‌حل آن نیز رفع فیلترینگ شبکه‌هایی مانند توئیتر، تلگرام، یوتیوب و... است؛ بنابراین می‌توان گفت امنیت ملی داده‌ها در یک جامعه، مستلزم در پیش گرفتن سیاست تنوع در آن جامعه است.

بین‌الملل

پرسرعت‌ترین اینترنت‌های دنیا

امروزه هماهنگی پروازها و فروش بلیت هواپیما، نقل و انتقالات بانکی، تحصیل و آموزش و... از طریق اینترنت انجام می‌شود و هر کشوری سعی می‌کند بستر بهتر و مناسب‌تری برای ارائه اینترنت پرسرعت به شهروندانش ارائه کند.

یکی از مهم‌ترین فاکتورها در مبحث اینترنت، سرعت آن است و کشورهای پیشرفته جهان در ارائه پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا با یکدیگر رقابت شدیدی دارند.

در این مطلب ۱۰ کشور دارای پرسرعت‌ترین اینترنت‌های جهان معرفی می‌شوند. نیمی از این ۱۰ کشور در اروپا قرار دارند، ۴ کشور در منطقه آسیا-اقیانوسیه و تنها یک کشور در قاره امریکا است.

۱- کره جنوبی

طبق بررسی‌ها کشور کره جنوبی دارای پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا است و با سرعت اتصال ۲۸.۶ مگابایت بر ثانیه، در صدر این لیست قرار می‌گیرد. تقریبا ۴۰ درصد جمعیت کره، مانند ۱۲ درصد جمعیت کل دنیا، از سرعت اینترنتی بالای ۲۵ مگابایت بر ثانیه استفاده می‌کنند.

۲- نروژ

دومین کشوری که پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا را به شهروندانش ارائه می‌دهد نروژ است. سرعت متوسط اتصال به اینترنت در کشور نروژ ۲۳.۵ مگابایت بر ثانیه است که در سال‌های اخیر بسیار افزایش داشته است. جالب است بدانید که نروژ غربی‌ترین کشور حوزه اسکاندیناوی، در لیست ۱۰ کشور برتر جهان از نظر کیفیت زندگی و شهروندی قرار دارد و شهروندان آن زندگی بسیار باکیفیت و نسبتا مرفهی دارند.

۳- سوئد

کشور پیشرفته و آرام سوئد که در شبه‌جزیره اسکاندیناوی در شمال اروپا قرار گرفته در رده سوم پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا قرار می‌گیرد. در سوئد، سرعت متوسط اتصال به اینترنت ۲۲.۵ مگابایت بر ثانیه است.

سوئد با پیشرفت‌های شگرفی که در سال‌های اخیر داشته، به یکی از کشورهای پیشرفته منطقه و جهان تبدیل شده و با شکوفایی اقتصادی و پیشرفت‌هایی که در سال‌های اخیر داشته، توانسته خود را در رده ششم بهترین کشورهای جهان از نظر کیفیت زندگی و شهروندی قرار بدهد.

۴- هنگ‌کنگ

برای معرفی چهارمین کشور ارائه‌دهنده اینترنت پرسرعت باز هم به آسیا و به منطقه کوچک و پیشرفته هنگ‌کنگ می‌رویم که در واقع منطقه‌ای خودمختار از ساحل جنبی شرقی کشور چین است. سرعت اینترنت در هنگ‌کنگ ۲۱.۹ مگابایت بر ثانیه است.

دموکراسی و فعالان حقوق بشر و آزادی بیان در هنگ‌کنگ سال‌هاست که با سیستم مدیریتی در چین مشکل دارند. چین محدودیت زیادی در زمینه ارائه اینترنت به شهروندانش اعمال می‌کند و سیاست فیلتراسیون و سانسور مطبوعات و محدودیت آزادی بیان در این کشور بسیار مطرح است.

۵- سوئیس

سوئیس کشوری فوق‌العاده زیبا، آرام و ثروتمند در اروپاست که به‌لحاظ بسیاری از فاکتورها کشوری ایده‌آل برای زندگی به‌شمار می‌رود. از نظر سرعت اینترنت هم این کشور در وضعیت بسیار خوبی قرار دارد و در رده پنجم ارائه‌دهندگان پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا قرار می‌گیرد.

سرعت اینترنت در کشور سوئیس ۲۱.۷ مگابایت بر ثانیه است. کشور سرسبز و زیبای سوئیس همواره در بین بهترین کشورهای جهان از نظر سطح کیفیت زندگی قرار دارد و اقتصادش را بر مبنای سرویس‌های مالی مدرن و بخش‌های تولیدی پیشرفته ساخته است.

۶- فنلاند

ششمین رتبه در لیست کشورهای دارای پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا به کشور فنلاند تعلق پیدا می‌کند. سرعت اینترنت در فنلاند ۲۰.۵ مگابایت بر ثانیه است. کشور فنلاند بهترین سیستم آموزشی دنیا را دارد و یکی از پیشگامان آموزش و آزادی مطبوعات است. فنلاند در سال‌های گذشته به‌دلیل میزان کارآفرینی شهروندان و همین طور سطح کیفیت زندگی در بین بهترین کشورهای دنیا قرار داشته است.

۷- سنگاپور

متوسط سرعت اینترنت در سنگاپور ۲۰.۳ مگابایت بر ثانیه است وهفتمین کشور ارائه‌دهنده اینترنت پرسرعت در جهان محسوب می‌شود. ظاهرا ارائه یکی از پرسرعت‌ترین اینترنت‌های جهان برای این کشور کافی نبوده و در زمینه‌های دیگر هم این کشور سرآمد و برتر است.

این کشور جزیره‌ای یکی از ثروتمندترین ملت‌های جهان را دارد و از نظر کیفیت زندگی در رتبه پانزدهم بهترین کشورهای جهان قرار می‌گیرد.

۸- ژاپن

هشتمین کشور در لیست دارندگان پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا باز هم در آسیا قرار دارد. میانگین سرعت اینترنت در ژاپن ۲۰.۲ مگابایت بر ثانیه است. ژاپن در دهه‌های گذشته پیشرفت‌های بیشماری داشته و امروزه به‌دلیل قدرت، میزان کارآفرینی و تاثیرات فرهنگی‌اش همواره موردتحسین و ستایش قرار می‌گیرد. از نظر کیفیت و سطح زندگی هم ژاپن در وضعیت بسیار مطلوبی قرار دارد و در رده پنجم بهترین کشورهای دنیا قرار می‌گیرد.

۹- دانمارک

کشور ثروتمند و اروپایی دانمارک هم یکی دیگر از ارائه‌دهندگان پرسرعت‌ترین اینترنت در جهان است و در این لیست در رتبه نهم قرار می‌گیرد. میانگین سرعت اینترنت در دانمارک ۲۰.۱ مگابایت بر ثانیه است.

کشور دانمارک براساس آمارهای منتشر شده در رتبه ۱۲ بهترین کشورهای دنیا قرار می‌گیرد و با جمعیتی بالغ بر ۵.۶ میلیون نفر شاهراه ورودی و ارتباطی اروپای شمالی و مابقی دنیا به حساب می‌آید.

۱۰- ایالات متحده امریکا

کشور ایالات متحده امریکا از نظر سرعت اینترنت با ۱۸.۷ مگابایت بر ثانیه در رتبه دهم لیست کشورهای دارای پرسرعت‌ترین اینترنت دنیا قرار می‌گیرد.

در بین ایالت‌های مختلف امریکا هم ایالت واشنگتن دی‌سی بالاترین سرعت اینترنت را دارد و پس از آن دلوار و ماساچوست قرار می‌گیرند.